

SZEKSZÁRDI LISZT FERENC ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

OM: 203609

7100 SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI U. 38.

PEDAGÓGIAI PROGRAM
2025.

Készítette:

Szekszárd, 2025. január 18.

Ágostonné Béres Kornélia
igazgató
Szekszárdi Liszt Ferenc
Alapfokú Művészeti Iskola

A Szekszárdi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola jelen Pedagógiai programját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 83. § (2) g) pontja alapján jóváhagyom:

Szekszárd, 2025. február 27.

Gerzsei Péter
tankerületi igazgató
Szekszárdi Tankerületi Központ

A Pedagógiai program kiadmányozása

Név: Szekszárdi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola

Székhelye: 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 38.

Iktatószám: 10-14/2023

Ügyintéző: Ágostonné Béres Kornélia

Ügyintézés helye, ideje: 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 38., 2023. szeptember

Felülvizsgálatok, módosítások kiadmányozása: 1. módosítás iktatószáma: 01-10/4/2025.

Ügyintéző: Ágostonné Béres Kornélia

Ügyintézés helye, ideje: 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 38., 2025. január 28.

Az irat aláírójának neve, beosztása: Ágostonné Béres Kornélia igazgató

Az intézmény körbélyegzőjének lenyomata:

Tartalom

I. AZ INTÉZMÉNY MŰVÉSZETI NEVELÉSI PROGRAMJA.....	6
1. BEVEZETÉS	6
2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT	6
3. JÖVŐKÉP	8
4. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI	9
5. AZ INTÉZMÉNY CÉLKITŰZÉSEI, FELADATOK, ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK	10
6. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	18
7. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS A MŰVÉSZETI NEVELÉSBEN.....	18
8. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	21
A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek:	21
A beilleszkedési és magatartási zavarok enyhítését segítő tevékenységek	24
A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	25
9. A SZOCIÁLISAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK SEGÍTÉSE.....	26
10. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK (FŐTÁRGYTANÁR) FELADATAI	27
11. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI, VALAMINT A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	28
12. A TANULÓI JOGVISZONY KELETKEZÉSÉNEK SZABÁLYAI, ELJÁRÁSRENDJE.....	31
Választható képzési formáink és azok jellemzői	32
13. KÖRNYEZETI -ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM.....	33
14. A NEVELÉSI PROGRAM FELTÉTELEI	35
Személyi feltételek	35
Tárgyi feltételek.....	35
A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	36
15. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK.....	44
A program elfogadása, jóváhagyása, bevezetése.....	44

A program érvényessége	44
A program értékelése, felülvizsgálata	44
A program módosítása	44
A program nyilvánossága.....	44
II. HELYI TANTERV	45
16. A HELYI PEDAGÓGIAI FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	45
Az előképző évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása	45
Az alapfokú évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	45
A továbbképző évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	45
A kulcskompetenciák fejlesztése	45
17. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANANYAG, KOTTÁK ÉS TANESZKÖZÖK	
KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	46
18. TANÓRÁN KÍVÜL IGÉNYBE VEHETŐ FOGLALKOZÁSOK	47
19. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELRENDSZERE	47
Jelentkezés és felvétel	47
Az iskola felsőbb évfolyamába lépésének feltételei.....	48
20. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI	
ÉS FORMÁI, MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA	48
Az ismeretek számonkérésének formái	48
A tanulmányi vizsgaszabályzat hatálya	49
A vizsgáztatás rendje	49
A vizsgák dokumentációja	49
A vizsgatárgyak részei és követelményei	50
A művészeti alap- és záróvizsga.....	51
21. AZ ÉRTÉKELÉS RENDJE	52
A tanuló teljesítményének értékelése, minősítése	52
A tanulók szorgalmának értékelése	53
A tanulók jutalmazásának értékelési elvei	54
22. ZENEMŰVÉSZETI ÁG – KLASSZIKUS ZENE.....	54
A klasszikus zeneoktatás általános fejlesztési követelményei.....	54
A képzés tantárgyai, óraterve	55

A tanszakok, tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei	57
Furulya tanterv	57
Fuvola tanterv	58
Trombita tanterv	63
Vadászkürt tanterv	77
Ütőhangszer tanterv.....	84
Fúvószenekari tanterv	85
Hegedű tanterv.....	87
Brácsa tanterv	95
Gordonka tanterv	100
Vonószenekari tanterv	102
Kamarazene tanterv	103
Zongora tanterv.....	105
Gitár tanterv	106
Gitárzenekari tanterv	111
Szolfézs tanterv	112
Kórus tanterv.....	136
Zenei munkaképességgondozás tanterv	137
23. ZENEMŰVÉSZETI ÁG - NÉPZENE	149
A népzeneoktatás fejlesztési követelménye, feladata	149
A képzés tantárgyai, óraterve	150
Népi hegedű tanterv	150
24. ZENEMŰVÉSZETI ÁG – JAZZ-ZENE.....	154
A jazz-zeneoktatás fejlesztési követelményei, feladatai.....	154
A képzés struktúrája, tantárgyai	155
A tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei	156
25. ZENEMŰVÉSZETI ÁG – ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE	156
A képzés célrendszere és funkciói.....	156
A képzés tantárgyai, óraterve,	157
A tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei	158
A pedagógiai munka megvalósulását segítő eszközök, felszerelések	158
26. KÉPZŐ-ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG	158
A képző- és iparművészet műfaj tantárgyainak tartalma	158
A képző- és iparművészet műfaj képzési szerkezete	159
A tanszakok, tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei.....	161
27. SZÍN-ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG - SZÍNJÁTÉK	161
A képzés célrendszere és funkciói.....	161

A képzés struktúrája	162
A tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei	163
28. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG - KORTÁRSTÁNC.....	163
Az alapfokú kortárstáncoktatás célrendszere és funkciói	163
A képzés tantárgyai, óraterve	165
29. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG - TÁRSASTÁNC	166
A társastánc célrendszere és funkciói	166
A képzés struktúrája	167
30. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG - MODERNTÁNC.....	169
A moderntánc célrendszere és funkciói	169
A képzés tantárgyai, óraterve	170
A tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei	172
Moderntánc tanterv.....	173
31. HATÁLYOSÍTÓ RENDELKEZÉSEK.....	205

I. AZ INTÉZMÉNY MŰVÉSZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

1. BEVEZETÉS

Tisztelt Olvasó!

A Szekszárdi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programja egy komplex művészeteket átfogó intézmény nevelési programját és helyi tantervét tartalmazza.

Intézményünk jelenlegi státuszát és szakmai működését illetően: egy tiszta profilú művészetoktatási intézmény, amely a következő intézményegységekből áll:

- Szekszárdi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola - székhelyintézmény
- Szekszárdi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Bátaszéki Tagintézménye
- Szekszárdi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Fusz János Tagintézménye.

Pedagógiai Programunk célja, hogy meghatározza az alapfokú művészetoktatás, a tehetséggondozás területén a nevelési-oktatási célok és feladatok megvalósításának módját és helyi sajátosságait.

A Pedagógia Program két nagy egysége a Nevelési program és a Helyi tanterv az intézmény szakmai működését írja le - egységbe foglalva elveinket, céljainkat, tevékenységünket.

Jelen Pedagógiai Program 2023. szeptember 1-jétől hatályos.

A Pedagógia Program nyomtatott példánya az iskolavezetés irodáiban, az iskola könyvtárában az intézmény partnerei által megtekinthetők. Az intézmény egyéb alapidokumentumaival együtt a Pedagógiai Program honlapunkon is hozzáférhető. www.szekszardiami.edu.hu

2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Napjainkban a pedagógia legnagyobb kihívása abban áll, hogy nem tudjuk, milyen tudásra is kellene felkészíteni gyermekeinket, hiszen azt sem tudjuk, tíz, tizenöt év múlva mire lesz szüksége egy munkavállalónak. Egyetlen dolgot lehet bizonyosan látni: kreativitásra, kommunikációra és kooperációra bármilyen területről is legyen szó, szükség van.

Iskolánk humánus, toleráns iskola, ahol demokratikus légkörben, elsősorban a gyermekek érdekeit szem előtt tartva – a szülők közösségével együttműködve – folyik a nevelő-oktató munka. Művészeti nevelésünk nem csupán művészeti képzés, hanem út- és válaszkeresés a jövőt illetően, melyben gyermekeinknek majd része lesz. A művészet az a nevelési eszköz, amivel egyszerre tudjuk a gyerekeket alkotóvá és befogadóvá formálni. Olyan értékeket képviselünk és közvetítünk, olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat fejlesztünk, olyan – tanulóhoz igazodó – szükségleteket elégítünk ki, melyekkel biztosítjuk növendékeink személyiségének sokoldalú fejlesztését, kiteljesedését. Nevelési és oktatási tevékenységünk révén lehetőséget teremtünk a tehetséggondozásra, fejlesztésre, felzárkóztatásra, hátránykompenzációra egyaránt. Elősegítjük az egyéni képességek kibontakoztatását, az önkifejezést és önmegvalósítást, az egyéni és közösségi siker esetleg kudarc megélését és feldolgozását, a közösségi munka és teljesítmény iránti felelősség kialakulását.

Széleskörű képzési és szabadidős kínálattal lehetőséget biztosítunk az egyéni érdeklődés kielégítésére, a személyes motiváltságon alapuló önkifejezésre, a sikerélmény megszerzésére.

Megvalósítjuk ezzel a tehetséggondozást, a felzárkóztatást, megalapozzuk az önismeretet, az egyéni életpálya, a továbbtanulás, a pályaválasztás reális tervezését. Olyan értékrendet, erkölcsi és etikai értékeket közvetítünk, mellyel elősegítjük a gyermekek társadalmi beilleszkedését; jogait és kötelességeit ismerő és érvényesítő, öntudatos, hasznos állampolgárrá válását. Olyan képzésben részesítjük őket, amellyel egész életükön át képesek lesznek szabadidejük hasznos eltöltésére; önmaguk és mások számára örömszerzésre.

Pedagógia tevékenységünket a mindenkori partneri (fenntartó, szülő, gyermek, pedagógus) igényekhez és szükségletekhez igazítjuk – az ésszerűség, a szervezeti és pénzügyi realitásokat figyelembe véve.

Pedagógusaink folyamatos önképzéssel készülnek fel az új feladatokra; adekvát pedagógiai módszereket alkalmaznak a tanulók személyiségének fejlesztésében. Valamennyien elkötelezzük magunkat a minőségi művészetoktatás mellett.

A nevelés-oktatási tevékenységeinkben folyamatosan jelen kell legyen az a tudat, hogy az iskoláskor soha vissza nem térő, megismételhetetlen időszak az ember életében. Ez a legfogékonyabb életszakasz nem mindegy, hogy mivel és milyen intenzíven telik el. Pedagógusainknak, vezetőinknek, de még a munkánkat segítő alkalmazottaink is tudásuk legjavát adják ahhoz, hogy tiszta lelkiismerettel elmondhassák, a körülmények és a képességek szerint mindent megtettek azért, hogy a rájuk bízott felnövekvő generáció életminősége mennél színesebb és teljesebb legyen.

„A művészet célja az innováció és az önkifejezés, az, hogy újat mutasson, megossza, ami belül van, és kommunikálja az egyedi perspektívákat.”

Rick Rubin

3. JÖVŐKÉP

Hosszútávú elképzelésünkben olyan intézmény szerepel:

- Amely nyitott, toleráns, kreatív, érzékeny a szép iránt, fogékony a művészetek iránt.
- Ami széles skálájú képzési kínálattal és személyiségfejlesztő hatásrendszerrel rendelkezik, a művészeti nevelés és oktatás személyiségformáló, fejlesztő hatásaira épít.
- Ahol a tanulók közül többen választják élethivatásuknak a művészeti pedagógiai-előadói tevékenységet, szereznek középfokú, vagy felsőfokú szakirányú diplomát.
- Amelyben volt növendékeinktől kapunk meghívást hivatásos és amatőr együttesek műsorai, színházi előadásokra és kiállításokra.
- Ahol a jól képzett pedagógusok elsősorban a gyermekek érdekeit szem előtt tartva végzik nevelő-oktató munkájukat.
- Melyben pedagógusaink, művészeink hosszú távon megtalálják számításait, és érzelmileg is kötődnek az intézményhez.
- Ahol az iskolavezetés érdekelt a pedagógusok szakmai pályája, karrierje építésben, elkötelezett a személyes sikerek elérésének támogatása mellett.
- Amely a szülőkkel szorosan együttműködő, a partneri és társadalmi elvárásoknak rugalmasan megfelelni akaró és tudó.
- Amely egy dinamikusan fejlődő, minőségi munkájával jelentős szerepet betöltő intézmény, mind a nevelő-oktató munka, mind pedig a kultúrákövetítő szerepe által.
- Ami nyitott és befogadó, a változásokra reagálni tudó, megújulni képes, lendületes a jövőben is.

A fentiek érdekében:

- Mint az „Oktatási Hivatal Bázisintézménye segítjük az oktatás és egyéb innovációs jó gyakorlatok elterjesztését.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek egyéni képességeinek feltárására, kibontakoztatására, a tanulók sikerélményhez juttatására.
- Hatékonyan hozzájárulunk tanulóink kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez, amely jó alapot szolgáltat számukra az élethosszig tartó tanulás megalapozásához, a sikeresebb munkaerő-piaci elhelyezkedéshez.
- A művészetek területén kiváló tanulók tehetséggondozásához megfelelő személyi, tárgyi, szervezeti - és más intézményekkel, szervezetekkel való együttműködési - feltételeket teremtünk, biztosítunk.
- Igyekszünk lehetővé tenni a szociális és kulturális hátrányokkal induló tanulók felzárkózását.
- Megtartjuk, és lehetőség szerint folyamatosan fejlesztjük, korszerűsítjük képzési rendszerünket.
- Pedagógusaink szakmai tevékenységét nyomon követjük, rendszeresen értékeljük.
- Pedagógusainkat folyamatos önképzésre ösztönözzük, szakmai fejlődésünk érdekében minden szakmailag indokolt innovációs tevékenységet támogatunk.
- Aktívan részt veszünk szűkebb és tágabb környezetünk művészeti életében.

- Az eddig kivívott szakmai tekintélyünket megőrizzük, és továbbra is erősíteni kívánjuk Szekszárd város kulturális életét.
- Folyamatos kapcsolatot tartunk alap, közép –és felsőfokú művészeti intézményekkel.
- Továbbra is keressük és megragadjuk azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek elősegíthetik az intézmény szakmai, infrastrukturális fejlesztését, a tanulókhöz kapcsolódó tehetség-kibontakoztató tevékenységet – az intézmény általános gyarapodását.
- A kialakított szervezeti kereteket folyamatosan fejlesztjük a hatékonyság és eredményesség érdekében.

4. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI

Művészeti iskolánk, mint intézmény - komplex hatást gyakorol az egyénre. Olyan értékközvetítő pedagógiát képvisel, amely a személyiség sokoldalú fejlesztésére, az egyéni képességek feltárására és differenciált fejlesztésére irányul. Az értékközvetítéshez kreatív alkotói folyamat társul, amely új értékek létrehozását eredményezi. Az ismeretek elsajátíttatásán túl a nevelés eszközeivel is segíti a gyermekek személyiségének fejlődését.

Nevelő-oktató munkánk alapelvei:

A műveltség megalapozása és fejlesztése - Annak figyelembe vétele, hogy a gyermek is teljes értékű résztvevője lehessenek a kulturális és művészeti életnek.

A személyiségformálás - A művészeti neveléssel elősegíteni a személyiség, az érzelmi és kifejezési képességek szabad fejlődését, hogy a gyermek ezáltal felfedezze önmagát és az őt körülvevő világot.

A gyermek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele - A gyermeki fejlesztés mindenkor a maga fejlettségi fokához, szükségleteihez viszonyított, érdeklődésére, tehetségére épített biztosítása. Ezzel lehetővé téve számára az önállóság, öntevékenység képesség kialakítását.

Egyenrangúság elve – A pedagógus és a növendék aktív, kölcsönhatáson alapuló egyenrangú félként való részvétele a nevelés-oktatásban. A közvetlen kapcsolattartás, az eredményes nevelési tevékenységben módot teremt a kulturált magatartás minták elsajátítására, az értékteremtés tiszteletére, az értékes műalkotások helyes felismerésére, kiválasztására.

Az egyéni bánásmód, elbírálás, tolerancia, segítségnyújtás elve - az eredményes tanulás és művészeti tevékenységek összhangjának megteremtése.

Az egyén és közösség kölcsönös egymásra hatásának elve – Az egyéni és társas művészeti tevékenységeken keresztül a kultúra iránti igény felkeltése, ösztönzése a kulturális életben való aktív részvételre.

Bizalom, megértés, tisztelet, tolerancia – A tanuló jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, pedagógiai tapintat irányukban.

A pedagógusok, szülők, tanulók együttműködésének elve – Egymás jogainak, kötelességeinek, kompetenciáinak kölcsönös tiszteletben tartása. Kölcsönös hozzájárulás ahhoz, hogy mindenki a legjobb tudása szerint tudjon a feladatainak megfelelni.

5. AZ INTÉZMÉNY CÉLKITŰZÉSEI, FELADATOK, ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK

Az oktatás, az intézmény profilját adó művészeti ágak, tanszakok területén			
Cél	Feladat	Eljárás, eszköz	Sikerkritérium
Minden művészetoktatási tevékenység általános célja, hogy önkéntes alapon minél többen rátaláljanak azokra tevékenységi formákra, szabadidős elfoglaltságokra, melyek szórakoztatva tanítják, fejlesztik és sikerhez, pozitív élményekhez juttatják. Cél a művészetek iránti érdeklődés felkeltése, azok rendszeres gyakorlásához szükséges képességek kialakítása. Általános cél a műértő, a megfelelő kritikai érzékkel és értékítélettel rendelkező, igényes közönség kialakítása. A város művészeti vérkeringésében való részvétel, és ezáltal a közízlés formálása.			
1. A művészet, a kreatív alkotó vagy reprodukáló tevékenység iránti érdeklődés felkeltése; a különböző művészeti ágak művelésében tehetséges gyermekek képességeinek feltárása, fejlesztése. Az esztétikai - művészeti tudatosság, mint kulcskompetencia fejlesztése.	• Személyi és tárgyi feltételek biztosítása • Minél több művészeti ág és azok kipróbálási lehetőségének biztosítása • A művészeti képzésbe bevont tanulók létszámának emelése – akár kihelyezett tagozatokkal • A különböző művészeti ágak művelése és az általános iskolai oktatás közötti transzferhatás kiaknázása; a tanulók komplex fejlesztésének érdekében.	• Művészeti csoportok működtetése • Versenyeztetés • Előadások, kiállítások, szereplési lehetőségek biztosítása • Kompetenciaalapú oktatás • A tanulók orientálása az adottságaiknak megfelelő művészeti ágak, tevékenységek felé	• Versenyeredmények • Kiállításokon, kulturális rendezvényeken való rendszeres szereplés • Továbbtanulási szándék a művészeti területeken
2. A zeneművészeti oktatás célja a zenei műfajok sajátosságainak,	• A zenei műveltség megalapozása • A zenei képességek fejlesztése	• Egyéni és csoportos hangszeres oktatás	• Versenyeken elért eredmények, ill. indulók száma

megjelenítési módjainak, a kiválasztott hangszer(ek) alkalmazásának megismertetése; Az önkifejezés eszköztárának gazdagítása; a zene kritikai befogadására való felkészítés; a zenélés, mint lehetséges életpálya megismertetése, megszerettetése	• A zenei írás és olvasás készségének megalapozása • A technikai készség, az improvizációs képesség és a kreatív reprodukciós képesség kialakítása • Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása • Tehetséggondozás • Felkészítés szakirányú továbbtanulásra	• Tehetség, adottság szerinti csoportba sorolás (A,B) • Zenekarban muzsikálás • A szereplés lehetőségének biztosítása (házi hangversenyek, kulturális események stb..) • Versenyek szervezése, ill. versenyeken való részvétel • Zenei táborok	• A tanulói létszám növekedése, de legalább stagnálása • A város és környékének zenei rendezvényein való megjelenés, szereplés és azok visszhangja • Az általunk szervezett versenyeken résztvevők számának növekedése, de legalább stagnálása.
3. A képzőművészeti oktatás célja: a látás kiművelése és tudatosítása, a képi műveltség megalapozása, a képi képzelet és emlékezet bővítése, a vizuális gondolkodás és kifejezés, megjelenítés képességeinek fejlesztése. Élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezési módjának megalapozása.	• Megfelelő személyi és technikai háttér biztosítása • A tanulók felkészítése a mondanivalóhoz igazodó képi nyelv és technika adekvát megválasztására • A kezűgyesség fejlesztése a tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő környezetalakító tevékenységek által • A tanulók általános műveltségének bővítése a műelemzési és művészettörténeti ismeretek közvetítése által • Tehetséggondozás	• Különböző technikák megismertetése a rajztól a festészetig, a fotó és videó-technikáig – hozzájárulva az egyéni kifejezési eszköz megtalálásához • Kiállítások, tárlatok, alkotótáborok szervezése • Résztvétel pályázatokon, versenyeken	• Pályázatokon, versenyeken, kiállításokon szereplő munkák számának növekedése • A képzőművészeti tanszak tanulói létszámának növekedése, de legalább stagnálása • Az általunk meghirdetett pályázatokon, versenyeken résztvevők számának növekedése

	Felkészítés szakirányú továbbtanulásra		
4. A dráma tanszak működtetésének célja a gyermekek játékigényének, szereplési vágyának kielégítése, kommunikációs képességeik fejlesztése; értékorientált közösségfejlesztés a dráma eszközeivel. A színjáték, mint művészi kifejezési forma megismertetése.	- Az érzelmi kompetencia elemeinek (pozitív beállítódás, egymásra figyelés, együttműködési készség, tolerancia, türelem) kialakítása. - A drámacsoporthoz igazított, a személyiségformálást elősegítő tevékenységek szervezése és produkciók összeállítása - A tanulók általános műveltségének bővítése a műelemzési és művészettörténeti ismeretek közvetítése által - Tehetséggondozás - Felkészítés szakirányú továbbtanulásra	- Képességfejlesztő gyakorlatok és improvizációs feladatok - Alapvető színpadtechnikai eljárások - Szereplési lehetőségek megteremtése és kihasználása annak érdekében, hogy a gyerekek tudják másokhoz mérni produkciójukat, lássanak mintákat. - Részvétel versenyeken, színjátzó-találkozókon - Művészeti táborok szervezése	- A jelentkező tanulók számának növekedése, de legalább stagnálása - A versenyeken elért eredmények - A város kulturális életében betöltött szerep és annak visszajelzései
5. A modern -és társastánc oktatás célja a fizikai állóképesség, az ügyesség, a ritmusérzék, tér- és formaérzék, a mozgáskultúra fejlesztése. Társas tevékenység lévén a	- Az oktatás színvonala, légköre olyan legyen, hogy a tánc örömet jelentsen, jól motivált tevékenység legyen; érzelmi hatása segítse a megtanulás folyamatát. - A gyerekek tanulják meg a mozgás és a	- A technikai elemek kellő szintű alapozása, begyakorlása - A koreográfiák kialakításában kreatív, kooperatív együttműködés vagy szükség szerinti „alázat”. - Az egyéni teljesítmény,	- A táncoktatásban résztvevők száma nő vagy legalább stagnál - Versenyeredmények - A fellépésekről ill. azok színvonaláról kapott reflektálások, vélemények.

kapcsolattartás, együttműködés, alkalmazkodás képességének fejlesztése Nemzeti, népi hagyományok megismertetése, átörökítése - értékmegőrzés	zene összhangjának művészi eszközökkel való kifejezését.	produktum tökéletesítése – a közös alkotás sikeressége érdekében Versenyeken, művészeti előadásokon, kulturális rendezvényeken való rendszeres szereplés	
---	--	--	--

A tehetséggondozás és hátránykompenzáció területén			
Cél	Feladat	Eljárás, eszköz	Sikerkritérium
1. A tanulók adottságainak, képességeinek kiteljesítése; különös tekintettel az értelmi, művészi képességekre. A tehetségesek kiemelt rendszerben történő képzése, szakirányú továbbtanulásuk megalapozása.	- A tehetség felismerése - A tehetséggondozáshoz szükséges személyi, tárgyi és egyéb környezeti feltételek biztosítása - A tanítás tartalmának, módszertanának adaptív megválasztása; személyre szabott differenciálás, kooperatív technikák alkalmazása a tanítási órákon és egyéb foglalkozásokon - A tanulók énképének, önismeretének alakítása - A tehetségek menedzselése	- A tanulók képességeinek feltárása különféle módszerekkel, eszközökkel (pl. megfigyelés, vizsgálat, szakvélemény stb.) „Felvételi” a speciális képességeket igénylő képzési területekre - Választható tanórán belüli és tanórán kívüli képzések, lehetőségek - Kapcsolatok, külső lehetőségek (pl. közép –és felsőfokú szakirányú intézmények) - A tehetségek menedzselése; a sikerélményhez jutás feltételeinek	- A versenyeken szereplők számának és eredményeiknek pozitív változása - A partneri elégedettségi vizsgálatok alkalmával a szülők és gyermekek pozitív visszajelzéseinek száma, aránya növekszik - Szociális hátrány miatt tanuló nem marad ki a számára szükséges képességfejlesztő foglalkozásokról, művészeti órákról.

		megteremtése (versenyeztetés, szerepeltetés, kiállításra való részvétel stb.)	
2. A családi eredetű szociális hátrányok egyben ne jelentsenek behozhatatlan hátrányt a tanulásban és az egyéb képességek kibontakoztat ásában	- A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek feltérképezése - A fejlesztés transzferhatásait kiaknázva, a teljes személyiségre hatás - A szükséges személyi, tárgyi, tanulás-szervezési lehetőségek biztosítása - A szociálisan hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók anyagi megsegítése	- Az egyéni képességek feltérképezése, a személyre szóló vagy differenciált fejlesztés ill. tehetséggondozás. - Anyagi támogatás biztosítása pályázatok írásával, szociális támogatással, alapítványi támogatásokkal és egyéb szponzori tevékenységgel.	

A személyiségfejlesztés, a szociális és életviteli kompetenciák fejlesztése területén			
Cél	Feladat	Eljárás, eszköz	Sikerkritérium
1. Reális énképpel, önértékeléssel rendelkező és ennek függvényében önmagának reális célt kitűzni tudó gyermekek nevelése.	- Adaptálni a szociális és életviteli kompetenciaterület programcsomagjainak tartalmát. - Drámapedagógiai módszerek és önismereti foglalkozások szervezése osztályfőnöki és egyéb tanítási órákon. - Külső szakemberek bevonása (pszichológus, mentálhigiénikus)	- Az önellenőrzés, önértékelés gyakorlatának alkalmazása a tanulók saját teljesítményének megítélésében - Előadások, önismereti „tréningek” szervezése - A magukat rendszeresen megmérettetésnek kitévő (versenyző, szereplő) tanulók siker- és kudarcúró	- A sikeres, sikerorientált tanulók számának növekedése - A tanulási sikertelenség okozta magatartási devianciák csökkenése, ill. stagnálása

		képességének fejlesztése	
2. Megtalálni minden gyermek személyes értékeit. Megtalálni azt a területet, ahol sikerélményhez juttathatjuk, sikeressé tehetjük, képességei maximumát nyújthatja.	- Közvetlen személyes kapcsolat kialakítása a tanulókkal - A személyes kompetenciák és érdeklődés feltérképezése megfigyeléssel, mérésekkel, megfigyelésekkel - Differenciált személyiségfejlesztés alkalmazása az egyéni adottságok figyelembevételével	- Olyan szabadon választható tanórai és tanórán kívüli tevékenységek kínálata, melyben a tanuló kiteljesítheti képességeit, érdeklődését. - Ösztönző, jutalmazási rendszer alkalmazása	A kudarcűrő képesség növekedése a tanulóknak a megélt sikerek hatására.
3. Az együttműködés és egyéni érdekérvényesítés valamint a kommunikáció képességének kialakulása, fejlődése.	- A kooperatív tanulás, mint módszer, kapjon egyre nagyobb teret a tanítási órákon - A tanulók gyakorolják demokratikus jogukat - A konfliktuskezelés technikáinak megtanítása.	- Csoportmunkák, kooperatív technikák alkalmazása a tanítási órákon - A vita és a véleménynyilvánítás technikáinak gyakoroltatása	Szélesedő kapcsolatok az egyes közösségekben (pl. alkalmi együttesek alakulása)
4. Tolerancia, megértés, empátia képességének kialakulása a tanulóknak.	A személyiségi jogok tiszteletben tartásával az egyéni motívumok feltárása	- Szülőkkel való együttműködés - Szakszolgálatoktól kért szakvélemény	Nem alakulnak ki konfliktusok a közösségeken belül

Az egészséges életmód, a testi, lelki egészség fejlesztésének területén			
Cél	Feladat	Eszköz	Sikerkritérium
1. Az egészséges életmód megismertetése; a pozitív beállítódások	- A káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése - A testi egészséget szolgáló mozgásos tevékenységek	Életviteli és gyakorlati ismeretek tanítása	- Pozitív minta követése - Negatív hatások, befolyások elutasítása

, magatartások és szokások kialakulásának elősegítése.	(moderntánc, társastánc) népszerűsítése; minél több tanuló bevonása		
2. Az érzelmi intelligencia illetve a személyek közötti kapcsolatépít és képességének fejlesztése	• Önismeret, önbizalom, motiváció fejlesztése • Önuralom, empátia kialakítása és fejlesztése • A kommunikáció formáit tanítsuk, gyakoroltassuk	• Sok közös játék • Versenyek • Csoportos művészeti alkotások • A kulturált kommunikáció gyakoroltatása	• A neveltségi szint pozitív irányú változása

Az intézmény szervezeti és technikai működése területén			
Cél	Feladat	Eljárás, eszköz	Sikerkritérium
• Az eredményes működés személyi és tárgyi feltételeinek folyamatos, zavartalan, megfelelő színvonalú biztosítása.	• A szükséges – esetleg még hiányzó – pedagógus alkalmazása • A hiányzó feltételrendszer folyamatos pótlása, korszerűsítése • Az új szervezeti forma működtetésének optimalizálása; a feladatok megosztása, delegálása	• A pedagógus továbbképzési rendszer lehetőségeinek kihasználása • A kötelező taneszköz-jegyzék szerinti beszerzések ütemezése a fenntartóval történő egyeztetéssel • Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése • Szponzorok, szülői támogatás igénybevétele	• A működéshez szükséges alapvető erőforrások folyamatosan és megfelelő színvonalon rendelkezésre állnak. • Sikeres pályázatokkal is forrásokat teremtünk a fejlesztésre.
• Lehetőség arra, hogy a pedagógusaink a megszerzett	• A megszerzett szakmai tekintély, a szakmai szellemi műhely, mint rang,	• Szakmai versenyek szervezése • Bázisintézményi feladatok ellátása –	• A partnerek pozitív visszajelzései • Szakmai hírnév és elismertség

tudásukat, szakmai tapasztalataikat továbbadassák; ezáltal szakmai sikerhez, elismeréshez jussanak és erősítsék iskolánk hírnevét.	megőrzése, továbbfejlesztése - Minőségfejlesztési és szakmai fejlesztések tapasztalatainak továbbadása - Az intézményi PR-tevékenység erősítése az új szolgáltatások átvitele a köztudatba	előadások, képzések, bemutató órák tartása Mesterprogramok támogatása	Nő vagy legalábbis stagnál az iskola keresettsége, tanulói létszáma
A tanszakok a szakmai önállóság mellett működjenek együtt; szolgálják az intézmény stabilitását, fejlődését.	A különböző művészeti ágak kapcsolódási pontjainak, együttműködési lehetőségeinek megtalálása	Közös programok – előadások, kiállítások, táborok – szervezése, ahol egymás tevékenységeit segítik, kiegészítik az egyes művészeti ágat művelők.	Pozitív visszajelzések
A pedagógusok munkájának hatékonysága, eredményessége, színvonala emelkedjék; igazodjon a társadalmi elvárásokhoz	- Folyamatos önképzés, tájékozódás a szakirodalomban - A módszertani kultúra folyamatos fejlesztése - A pedagógus értékelési rendszer működtetése	- A szükséges szakirodalomhoz való hozzájutás biztosítása a könyvtári állomány karbantartásával - Számítógép-és Internet-használat korlátlan biztosítása az intézményben	- A tanulók teljesítmények emelkedése minden tanszakon - Pozitív visszajelzések a tanulóktól és a szülőktől
Kulturált és biztonságos iskolai környezet kialakítása	- A tantermek, folyosók, mellékhelyiségek tisztántartása, ill. esztétikus berendezése - A tanulói felelősségvállalás tudatosítása, erősítése	- Együttműködés a fenntartóval - A tantermi berendezések folyamatos karbantartása; szükség szerinti cseréje	- A kialakított rend megőrzése - Pozitív visszajelzések

6. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A személyiség formálásában az örökletes adottságokon túl a társadalmi változásoknak, a családok életében történt átalakulásoknak, a környezet kultúrájának, normáinak, elvárásainak is jelentős szerepe van. Az iskolai személyiségformálásnak új feladatai születtek, melyekkel intézményesen próbáljuk megoldani azokat a nevelési, személyiségfejlesztési feladatokat, melyeket évekkel ezelőtt a családok oldottak meg.

A tanítás során kifejezetten előnyt jelent, hogy a gyermekekkel egyénileg, ill. kis létszámú csoportban foglalkozhatunk. Az egyéni és a csoportos foglalkozások segítik a szociális érzékenység, az együttműködési készség kialakulását, a felmerülő problémákra való rugalmas reagálás képességét és előmozdítják az infokommunikációs eszközök célszerű használatát. Erős személyes kötődés alakul ki, mely meghatározó lehet a tanuló fejlődésében.

A személyiségfejlesztés során a művészetpedagógia sajátos eszközeit is felhasználjuk a képességek fejlesztésében. Feladataink eredményes végzéséhez szükségünk van a szülők segítségére, a velük való jó kapcsolat kialakítására és fenntartására.

Célunk:

- Rendszeresen átélt pozitív, cselekvő élmények biztosításával az emberi személyiségtulajdonságokat, magatartási szokásokat alakítani.
- A művészeti tevékenységek segítségével hozzájárulni az érzékelés és észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.
- A művészeti neveléssel biztosítani a tanulás személyes tapasztalati módját.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- A tanulók egyéniségének megismerése.
- Ön-és társismerettel összefüggő kompetenciák fejlesztése.
- A tanulók együttműködési kompetenciájának fejlesztése.
- A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek kialakítása.
- Az életkori sajátosságok figyelembe vétele.
- A tehetséges tanulók többoldalú személyiségfejlesztése, az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált képességfejlesztéssel.
- Hátrányos helyzetű tanulók tudásának fejlesztése.
- Hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása.
- A gyakorlás, szinten tartás szükségességének tudatosítása.
- Az önművelés, önkifejezés és kulturált szabadidő-eltöltés lehetőség biztosítása.
- Pedagógus példamutatás.

7. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS A MŰVÉSZETI NEVELÉSBEN

Az iskola a társadalom önálló egysége, melyben a tanulók élnek és tevékenykednek. A közös éneklés, társas zenélés, együttes alkotói tevékenységek kiemelkedően fontos szerepet játszanak az egyén és a közösség kapcsolatának, egymásra hatásának fejlesztésében, a közösséghez való alkalmazkodás, a szocializáció tudatos alakításában. A versenyhez, az egyéni

teljesítmények elsődlegességéhez szokott tanulóknak meg kell tanulniuk másokhoz alkalmazkodni, mások tanulási tempóját elfogadni. Tudomásul kell venniük, hogy a közösség sikere függ az egyén teljesítményétől és felelősségétől, de az egyén erőfeszítései hozzájárulnak mások eredményeihez, sikereihez. Iskolánk együtteseinek, csoportjainak működése az összes tanszakon, lehetővé teszi, hogy a növendékek szinte a képzés kezdetétől részt vehessenek az iskola közös, nyilvános rendezvényein. Ezáltal segítséget kapnak szabadidejük egy részének hasznos eltöltéséhez is. Az együttesek, alkotói csoportok jó hangulatú közösségei, a minőségi munka végzése mellett szocializációs feladatokat is ellátnak. Különösen fontos és sok lehetőség nyílik a művészeti csoportokban a közösségformálásra. A művészeti csoportok közösségfejlesztő hatása azáltal hat, hogy az együttesen végzett munkába a gyermek egyéni teljesítménye integrálódik, s így nem csak szuverén önmagát, hanem mint közösségi tagot is értékeli önmagát.

A közösségfejlesztés célja:

- az együttélés, az együttműködés formáinak, lehetőségeinek megteremtése ill. megtapasztalása,
- felelős részvétel különböző közösségek életében,
- az egyéni és közösségi érdek összehangolásának megtanulása,
- az érdekvérvényesítés és a demokratikus jogok gyakorlásához szükséges lehetőségek biztosítása,
- a gyermek önmaga munkája, teljesítménye iránti felelősségének kialakítása, erősítése.

Feladataink:

A nevelőtestület feladata, hogy az iskolába kerülő gyermek számára olyan ráhatásokat, olyan körülményeket biztosítson, ahol a fokozatosságot betartva:

- Alkalmat, lehetőséget ad a közösséggé szerveződés folyamatának megélésére, megtapasztalására.
- Segíti a gyermeket abban, hogy a közösségen belül megtalálja az alkalmazkodás olyan formáit, amellyel saját személyisége és a közösség is egyaránt fejlődik.
- Megtanulja a társas érintkezés, kapcsolattartás, kommunikáció szabályait.
- Felelősséget érez a társsal szemben, aktívan részt vesz a csoport munkájában.
- Megtanulja az önérvényesítő és jogvédő technikák alapjait.
- Megtanulja elfogadni a másságot; mások értékeit és tolerálni hibáit.
- Megtanulja reálisan értékelni önmagát és másokat.
- A problémamegoldásnak és konfliktuskezelésnek a módszereiből is elsajátít néhány fontos elemet.
- Megismeri a közös munka és szórakozás örömeit, élményeit.
- Ismeretei bővülésével tágul a közösségtudata abban az értelemben, hogy nemcsak a

Tevékenységi formák, eljárások:

- A tanszakok, művészeti csoportok tagjaiból az évek folyamán válik igazi közösség, amikor már szorosabb kötelékek, közös élmények, vagy együtt megélt és legyőzött nehézségek kovácsolják össze a tagokat. A közösség alakításában rendkívül nagy szerepe van a pedagógusoknak és a szülőknek. Tapasztalat, hogy azok az közösségek működnek hatékonyabban, ahol a szülők is jobban bevonhatók az iskola belső életébe. Ehhez jó alkalmak az intézmény rendszeres rendezvényei: versenyek, hangversenyek, bemutatók, kiállítások, jeles ünnepek közös megünneplése.
- A művészeti csoportok a közös produktum létrehozás kapcsán érnek közösséggé. A csoportot vezető tanár átsegíti a gyermekeket a rivalizálás, egymás munkájának bírálása vagy éppen a siker kapcsán kialakult érzelmi, önértékelési nehézségeken.
- A művészeti tanárok nyíltan, őszintén, de kellő tapintattal és emberséggel irányítják tanítványaikat a „művészi” pályán, ügyelve a kellő motivációra és realitásra.
- A művészeti tevékenységet folytató gyermekek munkáját rendszeres előadások, bemutatók kiállítások, hangversenyek keretében az iskola tanulói és mások is megismerhetik. Így erősítik az iskolai közösségi élményt és a szélesebb pátriához való tartozás érzését.
- Az iskola színeiben való részvétel rendezvényeken, versenyeken – a személyes siker-élményen túl – a nagyobb közösséghez tartozás élményét és felelősségét nyújtja a tanulónak.
- Jó hatása van a „közösségélményre” a sikeres tanulók ünnepélyes keretek között történő jutalmazásának is.
- A közösségi lét élményét élik meg tanulóink azáltal, hogy széleskörű kapcsolatot tartunk fenn a város különböző intézményeivel, ill. lehetőséget adunk számukra arra, hogy bekapcsolódjanak a városban működő művészeti együttesek, közösségek munkájába.
- Nemzetközi kapcsolataink révén betekintést nyerhetnek más országok életébe, szokásrendszerébe – ezzel is erősítve identitásukat és toleranciájukat.

A hagyományrendszer a közösségi lét, a folyamatosság jele. A tanulócsoporthoz közösségi életét összetartó, megerősítő hagyományok megőrzésére törekszünk:

- Kiállítások és művészeti nyílt alkotónapok
- Találkozók, műsorok
- Mecenatúra – lehetőségtől függően – önkéntesen
- Zenekarok, gyermekkórus koncertjei
- Tanszaki kirándulások, művészeti látogatások
- Nyári táborok
- Nemzetközi kapcsolatok
- Nyílt napok
- Tanulmányi versenyek szervezése (regionális, vármegyei)
- Házi versenyek, vetélkedők

- Szakmai napok, továbbképzések, kurzusok szervezése
- Közös szervezésű programok a tagintézmények között (pl. zenekari tábor, ahol nem csak a székhelyintézmény növendékei vesznek részt.)

Fontosnak tartjuk, hogy a szülőket a lehetőségekhez mérten minél jobban bevonjuk a közösségépítés, közösségfejlesztés folyamatába. Ennek formáját a művészeti közösségek saját maguk is meghatározhatják.

Általános formái a következők:

- A Szülői Szervezet működtetése
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Nyílt nap
- Programok szervezése

A tanulói közösségek formái:

- Tanszaki közösségek
- Művészeti csoportok (zenekarok, kamaraegyüttesek, tánc-és drámacsoportok, énekkar)
- Tanórán kívüli időleges csoportok

8. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek:

Iskolánk alapvető feladata a tanulók művészeti képességének minél magasabb szintű kialakítása, fejlesztése, kibontakoztatása a tantervi témákon keresztül és azon túl. A tehetség gondozása, fejlődésének elősegítése, személyiségének fejlesztése.

Ennek megvalósításához figyelembe vesszük a következő alapelveket:

- A képességek kialakulásának illetve kialakításának megfelelő hierarchiája van. Egy új képesség kialakításhoz szükség van egy más képesség meglétére.
- A fejlesztésnek tervszerűnek és folyamatosnak kell lennie.

A tanórai folyamatokban érvényesülő alapelveink:

- Kis lépések alkalmazásának elve
- A tanulók egyéni fejlődését figyelembe vevő differenciált tanulásszervezés elve
- A pedagógusok, szülők, tanulók együttműködésének elve
- A rendszeresség elve

- A tanulói egyenrangúság elve
- A képességfejlesztés, kompetenciafejlesztés elsődlegességének elve

A képességek optimális fejlődéséhez feltétlenül szükséges:

- a megfelelő szociális közeg
- a megfelelő tárgyi környezet
- gyakorlás, egyéni tevékenykedtetés,
- irányító és inspiráló környezet,
- a fejlesztés optimális idejének (szenzitív szakaszok) hatékony kihasználása,
- a képességek hierarchikus kialakítása.

A tehetséggondozás számunkra azt jelenti, hogy keressük tanulóinkban azokat az adottságokat, képességeket, amelyek kibontakoztatása, megerősítése által sikeressé tehetjük őket, megtapasztalhatják egyéni értékeiket, sikerélményt az életpálya-építés egyéni alapjait biztosítjuk számukra.

Célunk:

- Az egyéni képességek kibontakoztatása, a tehetségek felismerése, fejlesztése.
- A képességek transzferhatásra alapozva, eredményesebb tanulási és személyiségfejlődési hatások elérése.
- Az átfogó célkitűzéseink között nagy hangsúlyt fektetünk a tanulók szociális készségének fejlesztésére, mivel az egyén társadalomba való beilleszkedésének egyik fontos mérföldköve együttműködési készsége, mások és a másság elfogadása, a kooperációra és az empátiára való hajlam, érzékenység mértéke. Célunk ezért az egyén személyes kompetenciájának fejlesztésével párhuzamosan a tanulók érzelmi és a szociális kompetenciájának tudatos fejlesztése is tanórai és tanórán kívüli keretekben egyaránt.

Feladatunk:

- A tanulók egyéni képességeinek és érdeklődésének feltárása.
- Olyan személyi, tárgyi, környezeti és széleskörű kínálati lehetőség biztosítása, mellyel a tanuló képességei iskolán belül is feltárhatók, optimális szinten fejleszthetők.
- A közvetített ismeretek, készségek, kompetenciák differenciált fejlesztését lehetővé tevő tanulásszervezés, a tehetségek differenciált kezelése, fejlesztése.
- Kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felkarolása, menedzselése szükség szerint – fejlődése érdekében - más szakemberhez irányítása.
- A művészeti tevékenységekben tehetséges tanulók képességeinek minél jobb megalapozása, kiteljesítése.

Tevékenységeink az egyéni képességfejlesztés, tehetséggondozás területén:

a) Helyzetelemzés; a képességek feltárása.

Ehhez használt eszközeink, eljárásaink:

- Különböző képességek felmérése. (pl. ritmusérzék, zenei hallás, mozgáskoordináció, fizikai adottságok beszéd-készség,)
- Tanítók, tanárok megfigyelései (gyermek tevékenysége, produktumai)
- A kollegáktól kapott információk (pl. tanszakváltáskor)
- Más szakemberek véleménye
- Szülővel való beszélgetés

b) Lehetőségek biztosítása

- Differenciált óravezetés
- Individualizált feladatok
- Emelt óraszám – emelt időtartamú oktatás – „B” tagozat
- Választható tárgyak
- Versenyekre való felkészítés
- Kiállítások
- Pályázatok
- Tehetséggondozó szaktáborok
- Kulturális programok
- Külső intézményekhez, egyesületekhez való irányítás

Bár a tehetség kibontakoztatásának fontos eleme az önkéntesség, rendkívül nagy szükség van arra, hogy a pedagógusok ambicionálják tanítványaikat.

c) A tehetséges tanulók menedzselése

- Iskolán belül:
 - Az elért eredmények számontartása
 - A kialakult jutalmazási rendszer szerint értékelés, jutalmazás, dicséret
- Iskolán kívül:
 - A város más intézményei által kínált lehetőségek kihasználása
 - A nálunk optimálisan nem fejleszthető képességek esetén a lehetőségek feltárása, a gyermek irányítása

- Versenyeken való részvétel
- Szereplési, kiállítási, megmutatkozási lehetőség biztosítása
- Pályázatokkal minél jobb feltételek megteremtése
- Pályaválasztás, pályaaorientáció elősegítése a képességeknek megfelelően az önismeret, önbecsülés kialakításával

A beilleszkedési és magatartási zavarok enyhítését segítő tevékenységek

Sajnálatos, de általános tapasztalat, hogy a beilleszkedési és magatartás zavaros gyermekek száma az utóbbi időben jelentősen megemelkedett. A beilleszkedési és magatartási zavarok szoros összefüggést mutatnak a hátrányos helyzettel és a tanulási zavarokkal.

Célunk:

Az egészséges személyiség kialakulásának segítése; ezáltal csökkenteni magatartási és viselkedési problémával küzdő tanulók számát, ill. a problémák súlyosságát.

Feladatunk:

- Az iskola széles kínálatából minél több gyereknek találni olyan tevékenységet, amiben sikeres lehet, és ezáltal kompenzálhatja tanulási sikertelenségeit.
- A tanulók megfigyelésével a tünetek korai felismerése és kezelése.
- Segítség és tanácsadás gyermeknek és szülőnek.
- A családdal való szoros együttműködés és szükség szerint, a probléma súlyosságától függően, külső szakemberek segítségének igénybevétele. (pszichológus, gyógypedagógus)
- Adaptív tanulásszervezéssel és személyiségfejlesztéssel, sikerélmény biztosításával, a kudarchelyzetek minimálisra csökkentésével az egészséges személyiség kialakulásának segítése. Ezáltal biztosított a sikertelenség, sorozatos kudarc miatt kialakuló deviáns magatartású gyermekek számának csökkenése.
- Példamutatás, pozitív minta adása.

Az eredményes segítségadáshoz nélkülözhetetlen:

- A problémák okainak pontos ismerete és meghatározása. (organikus, mentális, környezeti)
- A személyiségfejlődés és szocializáció folyamatának pontos ismerete. (szakirodalom, továbbképzések)
- A pedagógusok és szülők tevékenységének, követelményeinek és értékelési rendszerének összehangolása.
- A módszertani kultúra bővítése mind a tanítás, mind a konfliktuskezelés területén.

- A tapasztalatok átadásának biztosítása.

Tevékenységeink:

- Információk gyűjtése a gyerekekről.
- Szülőkkel való beszélgetés családlátogatás, fogadóóra stb. keretében.
- „Egy osztályban tanító pedagógusok” esetmegbeszélései, tapasztalat, ill. módszerátadó beszélgetései.
- Szoros együttműködés a családdal.
- Differenciált ill. adaptív tanulásszervezés a tanítási órákon egyrészt az egyéni fejlődés, másrészt a változatosság biztosítása, a monotonia elkerülése céljából.
- A tanári hatékonyságot erősítő módszerek alkalmazása. (drámapedagógia)
- Zeneterápia – metakommunikatív, kreatív közösségi tevékenység magatartási, viselkedésproblémás gyermekek számára.
- Következetesség, de szükség szerint, az okok feltárásával egyéni elbírálás biztosítása.
- Ösztönző rendszer működtetése, mely nem csak a tanulásban kiváló tanulókat juttatja sikerélményhez. (Igazgatói dicséret)

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

A tanulási kudarc komplex jelenség. Nem csupán az értelmi képességek fejletlensége, kialakulatlansága, hanem a teljes személyiség problémája. A tanulási kudarc magában hordozza a magatartási, viselkedési problémák kialakulásának, a devianciának a veszélyét is.

A gyermek számára az iskolába lépéstől kezdve, hosszú éveken keresztül a tanulás lesz a fő tevékenységi forma, melynek minőségétől függ továbbtanulása, személyiségfejlődése, jövője.

Ezért fontos, hogy a tanulási nehézségeket, zavarokat, problémákat minél előbb felismerjük és kezeljük.

Célunk: A tanulási kudarc, a tanulási probléma kialakulásának elkerülése, ill. a már meglévő tanulási nehézségek minél hatékonyabb kezelése.

Feladatunk:

- A tanulási zavarok felismerése.
- A probléma okának, okainak megállapítása (képességek, képességek hiánya, családi háttér, pedagógusi hiányosság stb.) és lehetőség szerint az okok megszüntetése.
- Minden gyermeket a saját képességeinek megfelelő szintű képzésben részesíteni.

- Pedagógiai módszer- és eszköztárunk bővítése, tökéletesítése annak érdekében, hogy a gyermekekben a tanuláshoz szükséges alapkészségeket, képességeket kialakítsuk; képessé tegyük őket az ismeretek megfelelő szintű elsajátítására, alkalmazására.
- A manifesztálódott tanulási zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) kezelése, akceptálása a tanuló teljesítményének értékelésében.
- Szükség szerint külső szakemberek segítségének igénybevétele.

Tevékenységeink, eljárásaink:

- A tanulókat megfigyeljük, egyéni képességeiket feltérképezzük.
- Szükség szerint más külső szakember segítségét kérjük. Véleményt, szakmai tanácsot kérünk a problémás tanulók egyéni fejlesztéséhez.
- Az egyéni fejlődési ütemet és haladást figyelembe véve döntően differenciált és adaptív óraszervezéssel irányítjuk a tanítási órákat.
- Indokolt esetben felmentést adunk ezeknek a tanulóknak – a törvényben előírtak szerint – az egyes tantárgyak tanulása alól.
- Figyelünk rá, hogy az iskolai élet területén találjunk olyan tevékenységet a gyermek számára, amelyben sikerélményhez juthat, hogy így kompenzálhassa tanulási sikertelenségét.
- Fejlesztjük a gyermekek önismeretét. Reális önértékeléssel, kellő önbecsülésre tehetnek szert, és tudatosan elkerülhetik vagy feldolgozhatják a kudarcokat.
- Fontosnak tartjuk a szülők felvilágosítását, a velük való együttműködést és kapcsolattartást.
- Egyéni segítséget biztosítunk fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokon.

9. A SZOCIÁLISAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK SEGÍTÉSE

A közoktatás jelenleg egyik legfontosabb deklarált célja a hátrányos helyzetű – többek között a szociálisan hátrányos helyzetű - tanulók esélyeinek növelése, ill. számukra az esélyegyenlőség megteremtése. Alaptörekvés, hogy a szülők anyagi helyzete miatt a gyermekek ne szenvedjenek hiányt sem az alapvető fizikai szükségleteik kielégítésében, sem az értelmi fejlődésük, életesélyeik tekintetében. Ma nagyon sokszor felvetődik az esélyegyenlőség kérdése.

Célunk:

Esélyteremtés a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

Feladatunk:

- A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók személyének és körülményeinek feltárása.

- Az állami és helyi konkrét anyagi, ill. természetbeni juttatásokhoz való hozzáférés biztosítása a tanulás tárgyi feltételeinek meg-teremtéséhez.
- A szociális hátránnyal együtt járó kulturális hátrányok kompenzálása az oktatás tárgyi feltételeinek és színvonalának minél magasabb szintű biztosításával.

A szociális hátrányok leküzdésében szoros együttműködés – közvetlen partneri viszony – szükséges a szülők, pedagógusok és a segítő szervezetek között.

Tevékenységek, eljárások:

- A személyiségi jogokat tiszteletben tartva igyekszünk feltárni azoknak a tanulónak a körét, akik szociális helyzetüknél fogva nagyobb odafigyelést igényelnek.
- Tájékoztatjuk a szülőket a támogatások igénybevételének lehetőségeiről. Szükség szerint segítséget adunk a kérelmek írásában, adatlapok kitöltésében.
- Tájékoztatjuk a szülőket a különböző pályázatokról, ösztöndíjakról. Segítünk ezek megírásában.
- A kulturális hátrányok kompenzálására azt az egyéni képességekhez igazodó képzési rendszert kínáljuk, ill. alkalmazzuk, melyet a felzárkóztatás és tehetséggondozás egyéb területein már felsoroltunk.
- Kiemelten kezeljük a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek továbbtanulásának előkészítését ill. a pályaaorientációs munkát.
- Alapítványokat működtetünk, melyekkel támogatjuk a tanuló, ill. művészeti csoportok tevékenységét.

10. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK (FŐTÁRGYTANÁR) FELADATAI

A pedagógusok feladatainak részletes leírását személyes munkaköri leírásuk tartalmazza. Legfontosabb helyi feladataik az alábbiak:

- tanulói személyiségének, képességeinek, tárgyi tudásának folyamatos fejlesztése,
- az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott, a Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó dokumentumok ismerete,
- a szakterülete, tantárgya sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatok, nevelési, tanítási módszereket, eszközök ismerete,
- együttműködés más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulónak lehetőségük legyen a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására,
- a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrások ismerete, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeinek, megbízhatóságának, etikus alkalmazása.

Az osztályfőnök (főtárgytanár) legfontosabb feladata:

- osztálya osztályfőnöki feladatainak ellátása, a tanulókkal kapcsolatos jutalmazó és fegyelmező intézkedések, kapcsolatfelvétel a tanuló szüleivel a tanulóval kapcsolatos nevelési, oktatási ügyekben,
- az iskola pedagógiai elvei szerint tanítja-neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve,
- gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére, esélyegyenlőségének biztosítására és előmozdítására,
- számon tartja az egészségügyi, szociális, érzelmi gondokkal küszködő tanulókat, segítséget nyújt számunkra,
- szükség esetén szülői értekezletet tart, a digitális napló útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.

11. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI, VALAMINT A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

Iskolánk tantestülete kiemelt feladatának tartja az oktatási – nevelési feladatok eredményessége érdekében a szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködését. Az iskola vezetése és tanárai fontosnak tartják, hogy a velük kapcsolatban állók minél szélesebb körben kapjanak információt az intézmény működéséről, elért eredményeiről, tervezett programjairól. Ezért iskolánk honlapot és közösségi média felületeket működtet.

Az iskolai működés során elsődleges célunk a partneri elvárásoknak való megfelelés, az elégedettség növelése. E cél elérése érdekében az együttműködés során növelni kell a partnerek bevonását az iskolai életbe (rendezvényeken való részvétel, jogkörök gyakorlása, stb.), továbbá biztosítani kell az intézmény nyitottságát (nyílt napok, dokumentumok nyilvánossága, stb.).

Közvetlen partnereink:

- tanulók
- szülők
- alkalmazottak (pedagógus és nem pedagógus alkalmazottak)

A kapcsolattartás és segítségnyújtás formái a következők lehetnek:

1. A tanulók rendszeres tájékoztatása (iskolai faliújságok, iskolai honlap).

1.1. A tanulói véleménynyilvánítás formái:

- Egyéni vélemény közlése szóban vagy írásban a szaktanár, a tanszakvezető, vagy az iskolavezetés felé.
- Csoportos véleménynyilvánítás szóban vagy írásban, választott szószóló útján.
- Javaslattétel az iskolai programok tekintetében.

2. A család és az iskola hatékony együttműködése (szülő-pedagógus kapcsolat).

2.1. A szülőkkel való kapcsolattartás formái:

- zenekari szülői szervezetek,
- fogadóórák,
- szülői értekezletek,
- kötetlen beszélgetések,
- levelezés, telefonkapcsolat,
- rendezvényeken való szülői részvétel.

2.2. A szülőkkel való hatékony együttműködés feladatai a pedagógusok számára:

- A szülőknek érezniük kell, hogy gyermeküket a pedagógus elfogadja.
- A pedagógusnak szakmailag olyan felkészültnek kell lennie, hogy a szülő nevelési problémájának megoldásához tanácsot tudjon adni.
- Tapintaton alapuló kölcsönös bizalmat kell egymással kiépíteni.
- Mindenkor a partnert kell keresni a szülőben.
- Fontos, hogy a szülőket érzelmileg is megnyerjük az iskola és a nevelés ügyének.
- A legfontosabb mind a szülők, mind a pedagógusok részéről a jóindulat, a nyitottság és a befogadás képessége.

2.3. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

2.4. A szülői szervezet figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét.

Megállapításairól – szükség szerint – tájékoztatja a nevelőtestületet és a fenntartót.

2.5. A gyermekek, tanulók nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény igazgatójától.

3. A nevelőtestület szervezetei (pedagógus-pedagógus kapcsolatok).

3.1. Intézményi vezetőség

Tagjai:

- az intézmény igazgatója,
- az általános és művészeti, igazgató helyettesek,
- a tagintézmény-igazgatók,
- az intézményegységek képviselőjében egy-egy fő.

Az igazgatótanács tagjához kötött jog, azt átruházni nem lehet.

3.2. Kibővített iskolavezetőség

Tagjai:

- szakszervezeti képviselő(k),
- középvezetők (tanszakvezetők).

3.3. Érdekképviselői szervezetek

- Szakszervezet (Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete)
- Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete

3.4. Munkaközösségek

3.5. Nevelőtestület

3.6. A nevelőtestület rendszeres tájékoztatásának formái:

- hirdetőtábla, online felületek
- havonta munkaértekezlet,
- alkalmanként köröztvény

4. Kapcsolat óvodákkal, iskolákkal.

A város óvodáival, iskoláival való kapcsolattartás területei, tevékenységei:

- Hangszerbemutató foglalkozás az iskolába jövő gyerekek számára.
- Nyílt nap az iskolába jövő gyerekek szülei számára.
- Művészeti iskolai alkotónapok.
- „Zenevár” koncertek – a zeneiskolai beiskolázás előkészítésére, az érdeklődés felkeltésére.
- A tanulók középiskolai nyílt napokon való részvételének biztosítása.
- Helyet és időt biztosítunk a középiskolák, egyetemek bemutatkozó előadásai számára.

5. Az intézmény által működtetett alapítványok.

Az alapítványok működtetésének célja:

- Az intézmény és annak egyes csoportjainak, együtteseinek anyagi támogatása
- Rendezvények szervezéséhez való hozzájárulás
- Tehetséges tanulók támogatása
- Eszköz, ill. hangszervásárlás

- Szabadidős tevékenységek támogatása

Alapítványaink:

- Ifjúsági Fúvószenekari Alapítvány
- Ifjúsági Gitárzenekari Alapítvány
- Fusz János Zeneművészeti Alapítvány

Egyesületeink:

- Tolnai Ifjúsági Fúvószenekari Egyesület

6. Fejlesztési területek, lehetőségek:

Az együttműködés formáinak bővítési lehetőségei:

- kapcsolattartás a tanuló közismereti iskolájával, osztályfőnökével,
- a köznevelés tartalmi és szervezeti formáinak a zeneiskolában kialakítható formái,
- honlapon keresztüli kapcsolattartás formáinak kialakítása,
- szükség esetén gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhatóság bevonása.

12. A TANULÓI JOGVISZONY KELETKEZÉSÉNEK SZABÁLYAI, ELJÁRÁSRENDJE

A jelentkező tanulók felvételi meghallgatáson, beszélgetésen vesznek részt. Ennek célja, hogy megismerjük a jelentkezők alapvető képességeit, készségeit, a választott szakra való alkalmasságot, adottságot, érettséget. A beszélgetés során megismerjük a jelentkező motivációját, értelmi, érzelmi fejlettségét, oldottságát. A felvételi meghallgatást az adott tanszak vezetője irányítja, a tanszak tanárainak bevonásával. A meghallgatás végeztével írásban tesz javaslatot az igazgatónak a felvételre, ill. az elutasításra vonatkozóan.

A felvételi kérelmet a gyermek szülője/gondviselője írásban, iratkozási lap kitöltésével igazolja – a megfelelő tanszak megjelölésével.

A felvételnél a választott művészeti ág gyakorlásához az alábbi képességek, adottságok megfigyelése szükséges:

zene	tánc	dráma	képzőművészet
– hallás – ritmusérzék – fizikai adottságok – finommotorika	– alkati adottságok – ritmusérzék – mozgáskoordináció – egyensúly – mozgásemlékezet	– beszéd – mozgás	– finommotorika – ceruzafogás – színlátás – rajzkészség

A művészeti oktatásban a gyerekek tandíj, ill. térítési díj megfizetésével vehetnek részt. Szociális helyzetű és a gyermek teljesítményétől függően a tandíj mérsékelhető vagy megfizetése alól mentesíthető.

A művészeti beiskolázás előkészítése több tevékenységek alapján zajlik:

- óvodai foglalkozások
- „Zenevár” koncert
- nyílt órák
- hangszerbemutatók

Átvételre jelentkezőknél az eddig megszerzett tudást kell bemutatni, melyet a szaktanárokból álló bizottság véleményez. Az átvett tanuló abba az osztályba nyer besorolást, melyre a bizonyítványában szereplő utolsó záradék a lehetőséget megadja. Szükség esetén javaslatot tesz felzárkóztatásra, melyhez a tanuló részére segítséget nyújt.

Magasabb évfolyamra az a tanuló léphet, aki a helyi tantervben foglalt követelményeket legalább elégséges minősítéssel teljesítette. Az egyes tárgyak minimális követelményeit a helyi tanterv egyes tantárgyi programjai tartalmazzák részletesen.

Választható képzési formáink és azok jellemzői

	Alapfokú művészeti iskola (általános összefoglaló)	zene	dráma	képzőművészet	tánc
Cél	- Az esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség kialakulásának és megszilárdulásának elősegítése. - Művészetet szerető, arra fogékony gyermekek nevelése. - A művészetek személyiségfejlesztő hatásának kiaknázása. - A művészeti tevékenységekben kiemelkedő képességű, tehetséges	A zenei műfajok sajátosságainak, megjelenítési módjainak, a kiválasztott hangszer(ek) alkalmazásának megismertetése; Az önkifejezés eszköztárának gazdagítása; a zene kritikai befogadására való felkészítés; a zenélés, mint lehetséges életpálya megismertetése, megszerettetése, a zenéhez kapcsolódó kultúrtörténeti ismeretek átadása.	A gyermekek játékigényének, szereplési vágyának kielégítése, kommunikációs képességeik fejlesztése; értékorientált közösségfejlesztés a dráma eszközeivel. A színháték, mint művészi kifejezési forma megismertetése.	A látás kiművelése és tudatosítása, a képi műveltség megalapozása, a képi képzelet és emlékezet bővítése, a vizuális gondolkodás és kifejezés, megjelenítés képességeinek fejlesztése. Élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezési módjának megalapozása. A képzőművészeti alkotási technikák megismertetése.	A modern – és társastánc oktatás célja a fizikai állóképesség, az ügyesség, a ritmusérzék, tér- és formaérzék, a mozgáskultúra fejlesztése. Társas tevékenység lévén a kapcsolattartás, együttműködés, alkalmazkodás képességének fejlesztése Nemzeti, népi hagyományok megismertetése, átöröklése - értékmegőrzés

	gyermekek fejlesztése - Sikerélmény biztosítása - Pályaorientáció				
Képzési idő	1.-12. évfolyam	1.-12. évfolyam; (általában 2 előképző, 6 alapfok, 4 továbbképző)	1.-12. évfolyam; (általában 2 előképző, 6 alapfok, 4 továbbképző)	1.-12. évfolyam; (általában 2 előképző, 6 alapfok, 4 továbbképző)	1.-12. évfolyam; (általában 2 előképző, 6 alapfok, 4 továbbképző)
Tevékenységek/ ágazat	- Tanszaki órák - Műhelyfoglalkozások - Kiállítások - Versenyek - Pályázatok - Hangversenyek, előadások, bemutatók	- szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet - hangszeres óra - zenekar - kamarazenekar - kórus	- beszédgyakorlatok - mozgásgyakorlatok - színpadi mozgás - próbák	- grafika - festészet - szobrászat - fotó-videó - textil-művesség	modern-kortárs tánc, modern társastánc - fizikai állóképességet fejlesztő gyakorlatok - próbák

13. KÖRNYEZETI -ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

Alapelvek

A nevelés folyamatában a környezeti- és egészségnevelés alapelvei közül az alábbiakat tartjuk különösen fontosnak:

- környezettudatos magatartás és életvitel segítése,
- fenntarthatóságra nevelés,
- helyi és globális szintek kapcsolatai és összefüggései,
- alapvető emberi szükségletek és jogok,
- prevenció, egészségmegőrzés.

Célok, feladatok

- Tanulóink magatartása és életvitele környezettudatos legyen.
- Életvitelük és magatartásuk legyen személyes felelősségen alapuló, környezetkímélő.
- Legyenek felelősek a természeti és épített környezet iránt.
- Igényük legyen az egészséges életmódra, ismerjék a hozzá szükséges technikákat, módszereket.

Közép- és rövid távú célok	feladatok	sikerkritérium
Az iskola egészét hassa át a környezeti- és egészségnevelés	- a tantestület tagjainak megnyerése	- környezeti-és egészségnevelési módszerek megjelenése, alkalmazása
Az iskola dolgozói személyes példaadással közvetítsék a környezettudatos és az egészséges életvitelt	- ismeretterjesztő előadások az adott témában	- a felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyes példamutatással, amelyek a környezettudatosság és az egészségnevelés alakítása során mintaként szolgálnak - az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program
Az iskolai környezet óvása, tisztaságának javítása	- odafigyelés az intézmény tisztaságára	- javul az iskola és környezetének tisztasága - szelektív hulladékgyűjtés (papír, elem)
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal	- rendszeres, alkalmankénti ellenőrzések	- észrevehetően csökken az iskola víz és villanyfogyasztása
A tanuló saját és társai testi és lelki egészségének óvása	- az intézményben jelenjenek meg ezek a témák (higiéniai szabályok, viselkedéskultúra, etikai normák)	- a tanulók kultúráltan viselkednek, jellemzi őket a tolerancia

14. A NEVELÉSI PROGRAM FELTÉTELEI

Személyi feltételek

Tantestület

A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges pedagógus-ellátottságunk megfelelő. A szakos ellátottságot a főállású pedagógusok mellett, áttanító és óraadó pedagógusokkal biztosítjuk. A pedagógus álláshelyek számát a fenntartó évente úgy határozza meg, hogy az tartalmazza a tagintézmények pedagógusainak számát is. Nevelőtestületünk tagjai magas szakmai, pedagógiai képzettséggel rendelkeznek, és nagyfokú hivatástudattal dolgoznak.

Technikai dolgozók

A Szekszárdi Tankerületi Központ fennállása óta a technikai személyzet az intézmény irányítása alá tartozik.

Nevelési-oktatási munkát segítő (NOKS) létszáma 5 fő: 3 fő iskolatitkár, 2 fő hangszerkarbantartó.

A technikai személyzet létszáma 4 fő: 4 fő takarító.

Tárgyi feltételek

Székhelyintézmény

(Szekszárd, Széchenyi utca 38.)

Az iskola épülete a belvárosban, mindenki által jól megközelíthető helyen van. Termei az egyéni és a csoportos hangszeres ill. szolfézs órák megtartására alkalmasak. A zenekari próbák helyigénye időnként nagyobb, mint az épület adta lehetőségek – ezért külső próbahelyeken is gyakorolnak a zenészek.

Az iskola oktatástechnikai eszközökkel a maga szükségleteinek megfelelően van ellátva. Hangszerállománya az elmúlt években megújult, gyarapodott. A hangszerek felújítása, karbantartása folyamatos, így a hangszerkölcsonzést az iskola meg tudja oldani.

A művészeti szaktantermek a csoportos művészeti oktatás számára a szekszárdi ill. sióagárdi telephelyeken állnak rendelkezésünkre

Bátaszéki Tagintézmény

(Bátaszék, Budai Nagy Antal utca 21.)

a) Zeneoktatás helyszíne: billentyűs, fafúvós, rézfúvós, zeneismeret tanszak óráinak egy része, valamint zenekari foglalkozások.

b) Moderntánc művészeti ág teljes egészében.

A törvényi előírásoknak megfelelő felszereltséggel, infrastrukturális háttérrel.

(Bátaszék, Budai u. 11.)

a) Zeneoktatás helyszíne: akkordikus, vonós, fafúvós tanszakok, valamint zeneismeret tanszak óráinak egy része.

b) Képző- és iparművészeti ág oktatása ág teljes egészében

A törvényi előírásoknak megfelelő felszereltséggel, infrastrukturális háttérrel.

Fusz János Zeneiskola

(Tolna, Festetich utca 131.)

A tagintézmény a város központjától nem messze fekszik. Egy gyönyörű épületben, a város egyik legrégebbi épületében működik, amely egy ferences rendi kolostor volt. A vastag falak nagyon jó hangszigetelést biztosítanak, valamint a magas bel mennyezetnek köszönhetően a termék akusztikája is kifejezetten kedvező. A zeneiskola az épület felső szintjén működik. Mind az egyéni, mind a csoportos foglalkozások megtartására alkalmas az épület. Oktatást segítő technikai eszközökkel felszerelt szaktantermek segítik a pedagógusok munkáját. A hangszerellátottságunk megfelelő, új és megfelelően karbantartott hangszereken tanulnak a növendékek.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyat, valamint a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszerelését az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott felszerelésjegyzék tartalmazza.

[https://www.oktatas.hu/kozneveles/az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott felszerelésjegyzék](https://www.oktatas.hu/kozneveles/az_oktatasert_felelos_miniszter_által_jovahagyott_felszerelésjegyzék)

Bútorzata, berendezési tárgyai eszközei	Kötelezően előírt
IGAZGATÓI IRODA	
íróasztal	1
szék	1
tárgyalóasztal, székekkel	1
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés
számítógépasztal és szék	1-1
iratszekrény	1
digitális adathordozók részére szekrény	1
telefon	1
IGAZGATÓ-HELYETTESI, TAGINTÉZMÉNY-IGAZGATÓI, ISKOLATITKÁRI IRODA	
asztal	felnőtt létszám figyelembevételével
szék	felnőtt létszám figyelembevételével
iratszekrény	1
számítógépasztal és szék	1
számítógép internet	

hozzáféréssel, perifériákkal	
telefon	
asztal	felnőtt létszám figyelembevételével
szék	felnőtt létszám figyelembevételével
iratszekrény	1
NEVELŐTESTÜLETI SZOBA	
fiókos asztal	pedagóguslétszám szerint 1
szék	pedagóguslétszám szerint 1
könyvszekrény	2
számítógép internet	
hozzáféréssel, perifériákkal	1
számítógépasztal, szék	1-1
ruhásszekrény vagy fogasok	pedagóguslétszám figyelembevételével
tükör	1
asztal	felnőtt létszám figyelembevételével
szék	felnőtt létszám figyelembevételével
iratszekrény	1

Művészeti ágak közös követelményei

tanterem, műterem, tanszaki műhelyterem	(berendezése az egyes művészeti ágaknál, tanszakoknál ismertetettek szerint)
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	iskolánként 1 felszerelés
könyvtár	(berendezése az iskolánál ismertetettek szerint),
Tananyagok	
tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyagfeldolgozásához	évfolyamok, tanszakok, tantárgyak alapján a tanulói létszám figyelembevételével oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden tanuló és csoport alkalmazhassa

Az egyes művészeti ágak, tanszakok követelményei

ZENEMŰVÉSZET	
A	B
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Helyiségek	
egyéni és kiscsoportos órák tanterme	a tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott egyéni és kiscsoportos foglalkozásokhoz szükséges számban
csoportos órák, együttesek tanterme, próbaterme	a csoport, illetve az együttesek létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban
hangversenyterem csatlakozó helyiségekkel	iskolánként (székhelyen vagy telephelyen) 1
Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei	
Egyéni órák, kiscsoportos órák tanterme	
tanári asztal	1
tanári szék	1

tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével
szekrény	tantermenként 1
zongora vagy pianínó	tantermenként 1
zongoraszék	tantermenként 1
lábzsámoly	tantermenként 2
kottatartó állvány	tantermenként 2
metronóm	tantermenként 1
CD lejátszó, vagy digitális hanglejátszásra és kép megjelenítésére alkalmas eszköz	100 tanulónként 1
álló tükör	tantermenként 1
tanított hangszer, tanulói használatra	az adott hangszert tanulók 30%-ának megfelelő számban iskolánként
tanított hangszer	hangszerfajtánként 1
hangszertartozékok	tanárok létszáma szerint 1 garnitúra évente
hangfelvevő eszköz	100 tanulónként 1
párológató	tantermenként 1
Csoportos órák, együttesek tanterme	
tanári asztal	1
tanári szék	1
tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével
interaktív tábla és/vagy tábla	választás szerint tantermenként 1
digitális hanglejátszásra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
számítógép internet elérhetőséggel, perifériákkal	elméleti órák helyiségeibe 1
nyomtató	200 tanulónként 1
szekrény	tantermenként 1
zongora vagy pianínó	tantermenként 1
zongoraszék	tantermenként 1
lábzsámoly	tantermenként 1
zenekari pultok	iskolánként (székhelyen és telephelyen) az együttesek létszámának figyelembevételével
metronom	tantermenként 1
párológató	tantermenként 1
hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
hangversenyterem (csatlakozó helyiségekkel)	
szék	a terem befogadóképessége szerint
zongora	1
zongoraszék	1
zenekari pultok	az együttesek létszámának figyelembevételével
énekkari dobogó	iskolánként (székhelyen)
alapvető színpadi világítástechnikai és akusztikai berendezések	1
hangológép	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
TANCMŰVÉSZET	
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Helyiségek	

tanterem	a csoport, illetve az együttesek létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban
táncterem	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
tanári öltöző, tusoló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) férfi és női 1
tanulói öltöző, tusoló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) fiú és lány 1
kellék- és jelmeztár vagy kellék- és jelmeztároló	iskolánként 1
helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei	
Tanterem	
tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével
tanári asztal, szék	tantermenként 1
eszköztároló szekrény	tantermenként 1
interaktív tábla és/vagy tábla	tantermenként 1
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	tánctermenként 1
digitális kamera, digitális hang lejátszásra és képmegjelenítésre alkalmas eszköz	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
szeméttároló	helyiségenként 1
hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
Táncterem	
zongora, pianínó, vagy elektromos zongora	1
zongoraszék	
rögzített, vagy mobil tükör	
rögzített, vagy mozgatható balett rudak	tanulók létszámának figyelembevételével
jelmezek, viseletek, kellékek	iskolánként
KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET	
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutatók
műhely (a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai és a tanszaki műhelygyakorlat termei)	a vizuális alapozó gyakorlatok, a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, a rajz-festés-mintázás tantárgyak és a tanszaki műhelygyakorlat azonos teremben is megtarthatók.
Valamennyi tanszak és a kötelező közös tantárgyak alapvető eszközei (a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai tantárgyak)	
tanári számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	iskolánként székhelyen és tagintézményenként 1
videó-felvevő	iskolánként székhelyen és tagintézményenként 1
fényképezőgép	iskolánként székhelyen és tagintézményenként 1
égetőkemence	iskolánként 1

grafikai prés	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
archívum	iskolánként székhelyen az éves munkát bemutató anyag, eredeti vagy digitálisan archivált tanulómunkákból
tanulói asztal, szék	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
zárható tároló szekrény	termenként 1
szárító-tároló polc	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
mobil lámpa	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 2
rajztábla A/2-A/3 méretben	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
elektromos főzőlap	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
festékfőző-keverő edények	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 2-3
vasaló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
varrógép	iskolánként 1
rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell vagy zsírkréta, tus, karctű	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
gumihenger	műhelyenként 2
különböző papírok, kartonok	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
festő eszközök: ecsetek, vizes edény, vízfesték, tempera, spaklik, kések	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
mintázó eszközök, mintázó fák	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
konstruáló eszközök: olló, snitzer, ragasztószalag, rögzítőeszközök	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
mérőeszközök: vonalzó vagy szalagmérce	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő arányban
gyűjtött tárgyak, modellek, drapériák (tanulmánymunkákhoz)	az egyidejűleg foglalkoztatott csoportlétszámok figyelembevételével
szemléltető anyag	iskolánként pedagógiai program szerint (székhelyen és telephelyen) a foglalkozások szükséglete szerint
Grafika és festészet tanszak speciális eszközei (valamennyi tanszak és a kötelező tantárgyak fenti alapvető eszközein felül)	
munkaasztal, szék	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő számban
rajztábla	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
festőállvány	a helyi tantervnek megfelelően az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő számban
festőalapok: farost táblák, vásznak, kartonok	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
linómetsző kés	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
lemezfogó	műhelyenként 1
grafikai lapok: kartonok, papírok, linó, fém vagy műanyaglap	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
grafikai anyagok: linó festék, szitafesték	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
zárható vegyszertároló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
Szobrászat és kerámia tanszak speciális eszközei (valamennyi tanszak és a kötelező tantárgyak fenti alapvető eszközein felül)	

munkaasztal, szék	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő számban
mintázó állvány	a helyi tantervnek megfelelően az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő számban
mintázó eszközök, segédeszközök: mintázófa, mintázó gyűrű, ecset, edény, fólia	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulóklétszámának megfelelő mennyiségben
gipszező kéziszerszámok, gipszkeverő, gipszvéso	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
gipszforma készítő alap- és segédanyagok	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
kéziszerszámok: különböző kalapácsok, fűrészek, ráspolók, reszelők, kézi gyaluk, vésők, fogók, pillanatszorítók	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulóklétszámának megfelelő mennyiségben
mérőeszközök: vonalzó, derékszögű vonalzó, tolómérce	a helyi tantervnek megfelelően a csoportlétszámok figyelembevételével
szobrászati alapanyagok: fa, agyag, gipsz, papír, fém, műanyag, textil	a helyi tanterv alapján a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
fazekaskorong	műhelyenként 2
agyagnyújtó prés-agyagnyújtó eszköz	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
mázázó eszközök: merőkanál, mázszűrő, műanyag edények	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
mérőeszközök mázkészítéshez	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
kézikorong-forgókorong	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő számban
díszítő eszközök: íróka, kaparó-véső fémkés, festőecset, festékszóró, polírozó eszköz	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
korongolási segédeszközök: fa- és gumiprofilok bőrszalag	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
különböző kerámia alapanyagok, mázak, kerámia festékek, engobeok	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
égetőkemence	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
zárható vegyszertároló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
Fotó és film tanszak speciális eszközei (valamennyi tanszak és a kötelező tantárgyak fenti alapvető eszközein felül)	
munkaasztal, szék	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulóklétszámának megfelelő számban
sötétkamra	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
száritóberendezés	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
repro-állvány, fotóállvány	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
fotónagyító	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának

	megfelelő mennyiségben
fotólámpa, sötétkamra lámpa	iskolánként (székhelyen és telephelyen) a szükséges számban
fényképezőgép objektívekkel, tartozékokkal	a helyi tanterv alapján a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
digitális kamera	a helyi tanterv alapján a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
montázsasztal	műhelyenként 1
erősítő, keverő, mikrofon	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
fotólabor eszközök: hívótál, csipesz	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
fotóanyagok: papír, előhívó	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
zárható vegyszertároló szekrény	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
SZÍN- MŰVÉSZET, BÁB- MŰVÉSZET	
Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
Helyiségek	
próbaterem	a tanszakok és a tanulók számának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban
gyakorlati műhely	a tanszakok és a tanulók számának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint, az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban
jelmez-, kellék- és díszlettár	tanszakonként 1
Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei	
próbaterem szőnyeggel	
mozgatható dobogók	telephelyenként 1
interaktív tábla és/vagy tábla	próbatermenként 1
sötétítő függöny	ablakonként, az ablakok lefedésére alkalmas méretben
digitális hanglejátszásra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	próbatermenként 1
paravánok	próbatermenként 1
egészalakos tükör	próbatermenként 1
videokamera	székhelyen és tagintézményben 1
egyszerű ritmus és dallamhangszerek,	próbatermenként 1 készlet
báb- és díszletkészítés	
gyakorlati műhelye	
tanulói munkaasztal	kettő tanulónként 1
varrógép	műhelyenként 1
tároló szekrények, ládák, kosarak	műhelyenként 1
bábtartó állvány	műhelyenként 1

kéziszerszámok	tanuló létszámnak megfelelően
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1
hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
báb- és díszletkészítés gyakorlati műhelye	
tanulói munkaasztal	kettő tanulónként 1
varrógép	műhelyenként 1
tároló szekrények, ládák, kosarak	műhelyenként 1
bábtartó állvány	műhelyenként 1
kéziszerszámok	tanuló létszámnak megfelelően
zárható vegyszertároló	műhelyenként 1
hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1
bábtartó állvány	műhelyenként 1

15. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

A program elfogadása, jóváhagyása, bevezetése

A Pedagógiai Programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. Felülvizsgálata a törvényi keretek, a fenntartói utasítások valamint a partneri igények alapján történik. A program a fenntartói jóváhagyását követően kerül bevezetésre.

A program érvényessége

Ezen Pedagógiai Program Pedagógiai Programja 2023. szeptember 1. napjától határozatlan időre érvényes.

A program értékelése, felülvizsgálata

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai teamjei minden tanév végén értékelik a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános célok és a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását.

A program módosítása

A programot módosítani kell, ha ezt jogszabály változása szükségessé teszi, ill. az irányító, szakmai felügyeletet ellátó ezt előírja. A program módosítható, ha azt szakmai szempontok indokolják, ha a szülői munkaközösség a szülők min. 30 %-a nevében ezt kéri. A program felülvizsgálata, módosítása és elfogadása során ugyanúgy kell eljárni, mint a teljes program elfogadásakor.

A program nyilvánossága

Az iskola Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A Pedagógiai Program egy-egy példánya megtalálható:

- az intézmény fenntartójánál,
- az intézmény irattárában,
- az intézmény honlapján
- mindegyik intézményegység nevelői szobájában,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskolai könyvtárban.

II. HELYI TANTERV

16. A HELYI PEDAGÓGIAI FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

Két fontos feladatunk: az amatőr szinten művészetekben jártasságot szerzők képzése és a művészeti pályára való felkészítés. Egyiket sem szabad a másik elé helyezni, de nem téveszthetjük szem elől, hogy a művészeti iskolás növendékeink kis hányada tanul csak tovább művészi pályán. Ezt figyelembe véve kell az oktatásunk tartalmát, munkafolyamatait kialakítanunk.

Az előképző évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása

A kezdők tanításánál pedagógusaink fontosnak tartják a türelmes, aprólékos, de ezzel együtt az érdeklődést felkeltő tanári munkát, hozzáállást. A tanítás során a művészetekkel való ismerkedés kapja a főszerepet. A fokozatosság elvének betartásával, a játékoságot szem előtt tartva fejlesztjük a növendékek képességeit, tudást. Az előrehaladás üteme, az egyéni sajátosságok figyelembe vételével megalapozzuk az alapkészségek elsajátítását.

Az alapfokú évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alapfok évfolyamain meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a tanterv elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat. A növendékek is alkotó részeseivé válnak a tanítás - tanulás folyamatának.

Igyekszünk a tanulók többségének tudását olyan szintre fejleszteni, hogy képesek legyenek amatőr együttesekben, vagy csoportokban való helytállásra. A művészeti pályát választó, arra alkalmas növendékeket felkészítjük a közép-, esetleg felsőfokú intézményekben való továbbtanulásra. Tanulóinkat rendszeres, céltudatos munkára szoktatjuk, amely fejleszti önállóságukat, melynek eredményeként napi szükségletté válik a gyakorlás. Olyan elérhető célokat állítunk eléjük, amelyek reálisak, összhangban vannak életkori sajátosságaikkal, amelyek sikert, örömet hoznak számukra és ez által újabb sikerek elérésére sarkallják őket.

A továbbképző évfolyamok pedagógiai feladatainak megvalósítása

A továbbképző évfolyamain formáljuk tanulóink ízlését, kibontakoztatjuk fantáziájukat, fejlesztjük művészi készségeiket. Az összművészetek szeretetére való nevelés által hangverseny, opera, kiállítás, művészeti fesztivál látogató közönséggé, aktív, társas művészeti életet élővé formáljuk őket. Olyan szakmai tudást, az ismeretek magasabb műveleti szintű alkalmazását igyekszünk átadni nekik, hogy az iskolarendszerünkől kilépve önálló alkotásra képes emberekké váljanak.

A kulcskompetenciák fejlesztése

Napjainkra megváltozott az iskola és a tanár hagyományos szerepe, amely megváltoztatta a növendék, oktatással szemben támasztott elvárásait és a tanár szerepét is. A művészetoktatásunk célja nem pusztán a tárgyi ismeretek átadása, hanem egy olyan

rugalmas gondolkodásmód kialakítása, mely révén a tanuló képes az önálló problémamegoldásra, véleményalkotásra, tanulmányi felelősségvállalásra.

Zeneoktatásunkban a kreativitás felfedezésének, megtartásának és fejlesztésének érdekében igyekszünk - az alternatív zenepedagógiai módszerek segítségével - rejlő lehetőségeket újszerű megközelítésben átadni.

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 projekt intézményünk pedagógiai, módszertani feladatai közé történő beépítésével és megvalósításával növendékeink élmény alapú, kreatív alkotó munkát végeznek. A módszertan lényege, hogy a zeneoktatásba beépíthető transzferhatásokat, kezeli és használja tudományosan alátámasztva.

Tanulóink a mozgástanulás, a fizikai állóképesség tökéletesítéséhez olyan gyakorlatokat is használnak, melyek elősegítik az egyensúlyérzék, a helyes tartás berögzülését, a harmonikus mozgás kialakítását (Kassai-féle lovasíjászat, Bosu labda, Propriocetív tréning). Különös hangsúlyt fektetnek továbbá az idegrendszer, a megosztott figyelem fejlesztésére is (Kovács-módszer, Kokas program, Sárty-gyakorlatok, Montessori, Suzuki stb.).

17. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANANYAG, KOTTÁK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Az osztályokra bontott tananyag s annak irodalma, a kiegészítő tananyagok „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja - Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja" alapján választhatók a megfelelő fejezetből. A tanterv bőséges tananyagot kínál a művészetoktatás tekintetében. Ez az anyag a bővíthető illetve behelyettesíthető a továbbiakban kiadásra kerülő tananyagokkal.

A taneszközöket a pedagógus saját döntése alapján jelöli ki a ma már gazdag taneszköz választékból.

A művészeti iskolai tanárok számára az alkalmazott tananyag a rugalmasság elvét követi: a nehézségi fok megválasztásával vagy az egy tanév alatt megtanulandó mennyiséggel, vagy a gyakorlásra szánt időtartam figyelembe vételével.

A tananyag kiválasztásánál minden esetben cél a növendék személyére szabott választás az adott évfolyam haladási irányának elképzelésével, a fokozatosságra törekvő fejlesztés átgondolásával a művészeti fejlesztés érdekében.

A tananyag kiválasztásánál szem előtt kell tartani a növendék életkorát és annak előzetes tudását.

Az iskola és növendékek nem rendelkeznek tankönyv- és eszköztámogatással, így figyelmet kell fordítanunk a kották, könyvek, hangzó anyagok, eszközök beszerzésének lehetőségére és a szülőkre háruló anyagi terhekre egyaránt.

A zeneoktatáshoz szükséges elméleti és hangszeres tantárgyak tanításához szükséges kottaanyag nagy része megtalálható az iskola könyvtárában. Korábban készített, elraktározott díjnyertes tanulói alkotások, valamint régebbi technikai eszközök vizuális anyaga (korábbi diák) digitalizált oktatási segédanyagai, könyvtárban fellelhető képzőművészeti albumok használata a képzőművészeti oktatásban.

Versenyeken, fesztiválokon felvett anyagok, valamint szakirányú, a táncpedagógus által ajánlott aktuális feladatokhoz kapcsolódó könyvek, ill. interneten elérhető oktatási anyagok használata.

Arra törekszünk, hogy folyamatos bővítéssel biztosítsuk az oktatáshoz szükséges valamennyi taneszköz meglétét a pedagógusok és a növendékek számára.

18. TANÓRÁN KÍVÜL IGÉNYBE VEHETŐ FOGLALKOZÁSOK

A művészeti iskolában tanuló növendékek részére, a szabadidő hasznos eltöltésére rendszeresen szervezünk tanórán kívüli tevékenységeket. Ezek a programok a tanulóink aktív részvételével és már végzett növendékek meghívásával történnek. A tanórán kívüli szakmai rendezvények erősítik az összetartozást, lehetőséget biztosítanak az egymás, a közösség mélyebb megismerésére.

A tanórán kívüli foglalkozások:

- hangversenyek
- táborok
- tanulmányi kirándulások
- kiállítások
- színpadi produkciók: tánckoncertek, balett előadások

19. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELRENDSZERE

Jelentkezés és felvétel

- Az előkészítő osztályokba a felvétel jelentkezés alapján történik.
- Az alapfok 1. osztályába az előkészítő osztály elvégzése után az ott kapott értékelés alapján a növendék felvehető, ha a tanuló előképző osztályt nem végzett, felvételéről - a bizottság véleménye alapján – az igazgató dönt.
- A továbbképző osztályba lépésre az alapfok sikeres elvégzését igazoló bizonyítvány jogosít, valamint a törvényi előírásnak megfelelő művészeti alapvizsga.
- Az alapfokú művészetoktatásban részt venni szándékozó tanulóval tanítási év közben is (október 1 után) létesíthető tanulói jogviszony, amennyiben az intézmény a rendelkezésére álló pedagógus és infrastrukturális kapacitással rendelkezik, valamint tanítási év közben egy vagy több tanuló jogviszonya megszűnt. A felvétel jelentkezés alapján történik. A tanítási év közben jelentkező tanulók felvételéről az intézmény igazgatója dönt. Felvétel esetén a tanulónak osztályozó vizsgát kell tenni a tanév végén.

Az iskola felsőbb évfolyamába lépésének feltételei

- Az egyes tanszakok, tantárgyak évfolyamonkénti minimális vizsgakövetelményeit a tantervi programok tartalmazzák. Az osztály elvégzését igazoló hitelesített bizonyítvánnyal jelentkezhet a tanuló a következő évfolyamba.
- Tanulmányai során a növendék két osztály anyagát egy év alatt is elvégezheti, vagy indokolt esetben, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne, osztályát folytathatja.
- A tanuló képzési ideje alatt egy alkalommal - a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt - évfolyamát megismételheti.
- A magasabb osztályba lépésnek formai feltételei: az érdemjegyeket, értékelést és a mulasztások számát tartalmazó bizonyítványt és törzslapot a megfelelő záradékkal kell ellátni.

20. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI, MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA

Az iskolai beszámoltatás során a tanulói teljesítmények mérésekor a kimenet szabályozás elvét érvényesítjük. A képzés sajátosságaiból fakadóan naprakész a főtárgy tanár tájékozottsága a tanulók elméleti és gyakorlati fejlődéséről, az ismeretanyag elsajátításának mértékéről. Az elméleti órákon fontos az írásbeli és a szóbeli számonkérés egyensúlya.

Az ismeretek számonkérésének formái

Az évközi beszámoltatás formái:

- Közös óra
- Szóbeli felelet
- Növendékhangverseny
- Előadás, írásbeli beszámoló, témazáró dolgozatok (elméleti tárgyak)
- Tanulmányi versenyek
- Képző- és iparművészeti ágon: kiállítások, intézményi, ill. egyéb közösségi galériák
- Táncművészeti ágon: belső (intézményen belüli), ill. nyilvános vizsgák, koncertek, előadások

Az év végi számonkérés formái:

- Beszámoló (félévkor)
- Vizsga (tanév végén)
- Koncert
- Koncertvizsga
- Nyilvános és zártkörű vizsga
- Alapvizsga
- Záróvizsga
- Képző- és iparművészeti ágon: kiállítások, intézményi, ill. egyéb közösségi galériák

- Táncművészeti ágon: belső (intézményen belüli), ill.nyilvános vizsgák, koncertek, előadások

A tanulmányi vizsgaszabályzat hatálya

A vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozik:

- osztályozó vizsgákra,
- művészeti alapvizsgákra,
- művészeti záróvizsgákra.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira:

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgáztatás rendje

A vizsgarend a tanév munkarendjében kerül meghatározásra. Egy tanévben két alkalommal, félévkor és év végén adnak számot tanulóink a megszerzett tudásukról. Félévkor közösórákat, illetve tanszaki vizsgarendezvényeket rendezünk, melyek nyitottak a szülők számára is. Tanév végén elméleti és gyakorlati tárgyból főtárgyi vizsgát, valamint egy kötelező tantárgyi, vagy kötelezően választható tantárgyi vizsgát kell tenni. Év végén vizsgabizottság előtt zajlik a gyakorlati és elméleti vizsga, ezen kívül az elméleti tárgyakból írásbeli számonkérés is lehetséges.

A „B” tagozatos tanulók tanévenként két alkalommal, félévenként adnak számot előmenetelükről, hangverseny keretében.

A vizsgák beosztását az adott tanszak tanszakvezetője készíti el, egyeztetve a tanszak tanáraival.

A vizsgák dokumentációja

- jelentkezés a KRÉTA rendszeren keresztül a vizsgákra: művészeti alapvizsga, művészeti záróvizsga
- vizsgajegyzőkönyvek minden vizsgáról
- tanügyi dokumentációkban feltüntetett vizsgaeredmény: törzslap, napló, bizonyítvány

A vizsgatárgyak részei és követelményei

- Hangszeres vizsga, magánének vizsga: tanévenként egy alkalommal május –június hónapban beosztás szerint. A vizsga anyagát az alapfokú művészetoktatás alapprogramjában megfogalmazottak alapján a helyi tanterv tartalmazza. A vizsgákon a növendékeket a tanszak tanárai hallgatják meg, és értékelik.
- Szolfézs, zeneismeret, zenetörténet vizsga: tanévenként egy alkalommal, május hónapban, beosztás szerint. A vizsga anyagát az alapfokú művészetoktatás alapprogramjában megfogalmazottak alapján a helyi tanterv tartalmazza. A vizsgákon a növendékeket a tanszak tanárai hallgatják meg, és értékelik.
- „B” tagozatos meghallgatások: tanévenként két alkalommal, január, május-június hónapokban. Hangverseny keretében egy előadási darab, vagy koncertetűd kotta nélküli bemutatása. A többi anyag (skála, etűd, darabok) a beosztás szerinti januári, ill. év végi vizsgán. A vizsga anyagát az alapfokú művészetoktatás alapprogramjában megfogalmazottak alapján a helyi tanterv tartalmazza. A tanszaki közösség értékeli, és határozza meg a további emelt szinten való tanulás lehetőségét.
- Osztályozó vizsga: a tanórai foglalkozások alóli felmentés és/vagy egy, vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt történő teljesítése (pl.: tanítási év közben felvett tanulónál) esetén a tanulónak a félévi, év végi osztályzata megállapítása érdekében az igazgató által megbízott vizsgabizottság előtt osztályozó vizsgát kell tennie.
- Táncművészeti ág: félévenként a munkatervben foglaltak szerinti időpontokban csoportos előadás keretében, amely szervezéstől függően lehet nyilvános, szülők és közönség előtt rendezett előadás, ill. szervezéstől függően csak nevelők jelenlétében lebonyolított esemény. A vizsga anyagát a művészetoktatás alprogramjában megfogalmazottak alapján a helyi tanterv tartalmazza.
- Képző- és iparművészeti ágon: félévek végén a munkatervben meghatározott időpontoknak megfelelően a vizsgamunkákból 1–1 kiállítás szervezése a Budai u. 11. sz. épület földszinti folyosógalériáján. A vizsga anyagát a művészetoktatás alprogramjában megfogalmazottak alapján a helyi tanterv tartalmazza.
- Művészeti alapvizsga:
Az alapfok befejező osztálya utáni, tanév végi vizsga.

Letétele feljogosít a továbbképző osztályok megkezdéséhez.

Szervezésére az alábbi törvényi rendelkezések az irányadóak:

- 2011. évi CXC. törvény - A nemzeti köznevelésről
- "Az alapfokú művészetoktatás alprogramja"
- Művészeti záróvizsga:
A továbbképző IV. évfolyam záróvizsgája.

Szervezésére az alábbi törvényi rendelkezések az irányadóak:

- 2011. évi CXC. törvény - A nemzeti köznevelésről
- Az alapfokú művészetoktatás alprogramja"

A művészeti alap- és záróvizsga

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett. A vizsgára történő bocsátást kiskorú tanuló esetében a szülőnek vagy gondviselőnek írásban kérelmeznie kell április 30-ig. Amennyiben a tanuló az alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, a vizsgára jelentkező tanulót nem lehet elutasítani. A vizsga időpontjáról a szülőt, gondviselőt értesíteni kell. A művészeti alapvizsga a zeneiskolai tanulmányok kiemelkedő eseménye, ezért a körülményeknek, valamint a tanulók ruházatának az alkalomhoz illőnek kell igazodni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – a helyi tanterv tartalmazza.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján az intézmény állítja össze. Alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyen a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

*Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgát tevő – „B” tagozatosok, illetve elméleti tanszacosok kivételével – **szabadon választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között.** Elméleti tanszacosok számára mindhárom vizsgarész kötelező. **Gyakorlati vizsgát mindenkinek kell tenni.***

- **Előrehozott vizsga:** az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető. Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga. Szolfézs tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.
- **Javítóvizsga:** főtárgyból és kötelező tantárgyból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló augusztus 25. és szeptember 15. között javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga napját a tagintézmény-igazgató állapítja meg, és az teszi közzé. A javítóvizsga idejéről és a vele kapcsolatos tudnivalókról a tanulók szüleit értesíteni kell. Amennyiben a tanuló a javítóvizsga napján nem jelenik meg, vagy a javítóvizsgán nem felelt meg, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja. A javítóvizsgát háromtagú bizottság előtt kell megtartani. A javítóvizsga eredményét a főtárgy tanára vezeti be a törzslapra és a bizonyítványba. A javítóvizsga nem nyilvános és nem ismételhető meg.
- **Összevont beszámoló:** Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és a tanszakvezető tanár együttes javaslata alapján a tagintézmény-igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámoló vizsgát. Az összevont beszámolót a főtárgyi vizsgákkal egyidejűleg lehet tartani.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni

A művészeti alapvizsga illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő)

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni

Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette

Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként illetve párban – helyezést ért el

21. AZ ÉRTÉKELÉS RENDJE

A tanuló teljesítményének értékelése, minősítése

A szaktanárok a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben a tanulmányi rendszerben történő rögzítésével rendszeresen érdemjeggyel értékelik, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítik. (A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.) Osztályzatokat a tanulók bármely tanórán kaphatnak a szaktanároktól az órai munka, az otthoni felkészülés illetve szereplések értékeléseként. Az osztályzatok a KRÉTA naplóban és az ellenőrzőben szerepelnek. Szintén itt jelennek meg a havi osztályzatok és a féléves értékelés, melyek a rendszeres munka minőségét és a szorgalmat jelzik a tanuló és a szülők számára.

Félévkor és évvégén a havi osztályzatok összegzéseként a tanár osztályoz. A művészeti iskolai beszámoltatás, számonkérés évenként két alkalommal félévben, és évvégén történik meg, melynek eredményéről értesítőben, illetve bizonyítványban tájékoztatjuk a szülőket. A hivatalos érdemjegyeket havonként és félévente az ellenőrzőben, évvégén pedig a zeneiskolai bizonyítványban kapják meg a növendékek. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az előképző osztályban szöveges, egyénre szabott érdemjegyekkel történik az értékelés:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített

- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul.

Az alapfok első osztályától osztályzatokkal, érdemjegyekkel történik az értékelés:

- 5/jeles: a tantervi követelményeknek megbízhatóan eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot. A technikai követelményeket megoldja, és azokat zeneileg is alkalmazza. Elméleti ismeretei is önállóságot mutatnak.
- 4/jó: a tantervi követelményeknek csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. A tananyag alapvető részeit tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézség nélkül alkalmazza.
- 3/közepes: a tantervi követelményeknek több hibával tesz eleget. A tanterv alapvető anyagát jól elsajátította, a lényegesebb kérdések megoldásában némi segítség mellett elfogadható eredménnyel azokat alkalmazza. Munkáiban kisebb bizonytalanságot mutat, amelyet a tanár segítségével tud kiküszöbölni.
- 2/elégséges: a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbtanuláshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Folyamatosan a tanár ellenőrzésre szorul.
- 1/elégtelen: a tantervi követelményeknek nem tud eleget tenni, a minimumot sem tudja elsajátítani.

A zenekar és kórus tantárgyakban az értékelés szöveges:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul.

A tanulók szorgalmának értékelése

A tanuló szorgalmának értékelését és minősítését a szaktanárok végzik. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét a tanulmányi rendszerben történő rögzítéssel szakmailag indokolható határidőn belül értesíteni kell.

- Példás: a szorgalma annak a tanulónak, aki órákon jelen van, felkészülten érkezik, a tananyagot képességeihez mérten, a legjobb tudása szerint, pontosan tanulja meg. A tanórán figyel és megpróbálja tanára utasításait megvalósítani. Fellépésekre vállalkozik, és ott igyekszik a maximumot nyújtani.
- Jó: a szorgalma annak a tanulónak, aki rendszeres munkát végez, többnyire önállóan készül az órákra, igyekszik a tanórán elvégezni a kitűzött feladatokat, szívesen szerepel, de mindehhez némi biztatásra, unszólásra van szüksége.
- Változó: a szorgalma annak a tanulónak, akinek felkészülése rendszeresnek nem mondható, tanulásában jobb és kevésbé eredményes időszakok váltják egymást.

Időnként nem jelenik meg a foglalkozásokon. Ha nem muszáj, nem vállal szereplést, kissé érdektelen a tanórán kívüli programokkal szemben.

- Hanyag: a szorgalma annak a tanulónak, aki igen sok tanári segítséget igényel a zenetanuláshoz, mert keveset gyakorol, gyakran hiányzik a zeneiskolából. Nem vállal semmi pluszt, sőt, még a kötelező feladatait sem végzi rendesen.

A tanulók jutalmazásának értékelési elvei

A kiemelkedő tanulói teljesítmény egyéni dicséretet von maga után. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát és a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben kell részesíteni.

Az értékelés formái:

- Szóbeli és írásbeli dicséret a szaktanárok, a tagintézmény-igazgatók, vagy az igazgató részéről év közben félév és év végén, mely utóbbiakat a KRÉTA naplóba be kell jegyezni
- Az egész évben kiemelkedő teljesítményű tanulóink oklevelet, tárgyi jutalmat kaphatnak tanév végén a tanévzáró ünnepély nyilvánossága előtt.

22. ZENEMŰVÉSZETI ÁG – KLASSZIKUS ZENE

A klasszikus zeneoktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén:

Bemeneti kompetencia:

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

– Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.

– Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A képzés tantárgyai, óraterve

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott

Rézfúvós tanszak tantárgyai: trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba

Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár, ütő

Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő

Vokális tanszak tantárgya: magánének

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret.

Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, kórus

Hangszeres tanszakok egyéni képzés:

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, cimbalom, harmonika, hárfa, gitár, ütő, zongora, hegedű, gordonka

(1)+ 4+4 évfolyam: brácsa, nagybőgő, csembaló, orgona

Vokális tanszak:

(1)+6 évfolyam: magánének

Zeneismeret és kamarazene tanszakok csoportos képzés:

A képzés évfolyamainak száma

(2)+6+4 évfolyam: szolfézs

(2+4) 2+4 évfolyam: zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene

Főtgárgy:

- hangszeres és magánének tanszakok (egyéni)

Kötelező tárgy:

- szolfézs

- zongora (adott tanszakok óratervének megfelelően)

Kötelezően választható tárgy:

- elméleti: szolfézs, zeneelmélet, zeneirodalom,

- gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus.

Választható tárgy: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus.

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres és magánének főtgárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Amennyiben a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

„B” tagozatra a tanulót, a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok második évfolyamától javasoljuk irányítani.

A tanítási órák időtartama:

Főtgárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5–10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció: 2–8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1–2. és 1. évfolyam 5 perc

2–3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési időben 20 perc

A tanszakok, tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú mellékletében rögzített tanterveket - módosítás nélkül átvették a tanszakok az alábbi tantárgyak esetén:

- oboa
- fagott
- zeneelmélet
- zeneismeret
- zenetörténet-zeneirodalom
- harsona, tenorkürt, baritonkürt
- klarinét
- magánének
- szaxofon
- tuba

A tanszakok a helyi sajátosságokra való alkalmazással, az egyes tantárgyak minimális követelményeinek megfogalmazásával, kiegészítésével fogadja el helyi tantervként az alábbi hangszerek osztályainak programját.

Furulya tanterv

Jelen helyi tantervben „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú melléklete” az irányadó a furulya szakon tanuló növendékek részére.

A tantárgy sajátosságai, céljai

A furulya hangszerre jellemző, hogy más fúvós hangszerek előkészítő, megalapozó stúdiuma is. A legtöbb növendék igényli, hogy 1-2 évnyi furulya tanulás után egyéb fa- vagy rézfúvós hangszeren folytassa tanulmányait.

Azoknak a tanulóknak, akik nem kívánnak hangszert váltani, javasoljuk, hogy a továbbiakban jobb minőségű Aulos gyártmányú vagy jobb minőségű fa hangszeren (Schneider, Yamaha) folytassák tanulmányaikat. 3-4. évtől a tantervnek megfelelően javasoljuk az altfurulya bevezetését.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai:

- A helyes légzéstechnika elsajátítása,
- Az igényes hangindítás kialakítása,
- A hangszerkezelés tökéletesítése, finomítása (skálák, ujjgyakorlatok),
- Megismerkedés a furulya család többi tagjával,
- A kamarazenélés előtérbe állítása,
- Széleskörű hangszeres és zenei ismeretek megszerzése.

Beiskolázás

A furulya szakra jelentkező gyermekeket az általános iskola 1. évfolyamától kezdve vesszük fel. A beiskolázás feltételei: megfelelő fokú manuális készség, valamint a szükséges szellemi és fizikai adottságok megléte.

A „B” tagozatra kerülés lehetőségét legkorábban a 2. évfolyam évvégi beszámolóján tett bizottsági javaslat alapján döntjük el, ha a tanuló minimum 10 éves életkorú.

Tananyag és irodalom

A tantervi program által kínált bőséges irodalomjegyzék lehetőséget kínál a zeneirodalom teljes vertikumának áttekintésére, a különféle zenei stílusok, korszakok megismertetésére a furulya szakon tanulók számára.

A beszámoltatás módja, követelmények

A beszámolók félévkor *nyilvános tanszaki koncert, közös óra* formájában, évvégén: *vizsga* formájában történik.

A beszámoló anyagának tematikája:

- Skála (2. évfolyamtól),
- Etűd a 2. évfolyamtól. (HEK, ill.1. osztályban helyettesíthető szóló gyermek vagy népdal, népdalcsoporttal),
- 1-2 igényes gyakorlat a tanév anyagából,
- Zongorakíséretes előadási darab lehetőség szerint kotta nélkül.

A 2. évfolyamtól a kamarazenélés is előtérbe kerül (duók, triók stb.), így ezekkel bővíthet, színesedhet a beszámolók anyaga.

Fuvola tanterv

A tantárgyi tanterv alapja „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú melléklete.

A fuvolatanítás általános céljai, feladatai:

- A helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátítása,
- a helyes hangszertartás kialakítása,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a növendékkal:

- a fuvola történetét,
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa:

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód együttes használatát
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék pontos betartását.

Fejlessze a növendék zenei képességeit:

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét
- lapról játszási készségét.

A tantárgy sajátosságai, céljai

- a fuvolista növendékek létszámának emelése,
- a minőségi munka fejlesztése,
- a kamaramuzsikálás előtérbe helyezése,
- a fúvószenekari munkára való felkészítés,
- a vármegyei, regionális és országos versenyeken való részvétel
- a hangszerpark folyamatos karbantartása, bővítése.

Beiskolázás

Az „A” tagozat 1. osztályának megkezdését az általános iskola 3. osztályában látjuk indokoltnak és megalapozottnak. Kivételes esetben 2. osztályos tanuló is megkezdheti a zeneiskola 1. osztályát.

A beiskolázás feltételei:

- megfelelő egészségi állapot,
- a hangszer tanulásához szükséges szellemi és fizikai adottságok megléte.

„B” tagozatra kerülés feltételei:

A „B” tagozatra kerülés lehetőségét legkorábban a második évfolyam év végi beszámolóján tett bizottsági javaslat alapján döntjük el.

- átlagot meghaladó zenei tehetség,
- kiváló hangszeres adottságok,
- kitartó szorgalom.

Tananyag és irodalom

Az alapfokú művészetoktatás bőséges anyagot kínál etűd-, előadási- és kamaradarabok tekintetében. Ennek megfelelően a javasolt tananyaghoz rendelt kották listája a növendékek és pedagógusok igénye, illetve az aktuális megjelenések függvényében bővíthet.

A beszámoltatás módja, anyaga

Az „A” tagozaton azon 6. osztályt befejező tanulók, akik a továbbképző első osztályában kívánnak tovább haladni alapvizsga letételére kötelezettek.

A beszámolók félévkor a) közös óra, félévi meghallgatás formában, évvégén: b) vizsga, koncertvizsga formában történik.

Évfolyam	Félév	Év vége	„B” tagozat
Előképző évfolyamok	két gyermekdal vagy magyar népdal lehetőleg kotta nélkül	Bántai – Sipos: Fuvola ABC gyermekdalok, vagy ennek megfelelő szintű darabok a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával	
1. osztály	egy gyakorlat egy gyermek- vagy népdal, vagy zongora kíséretes darab lehetőleg kotta nélkül	egy szabadon választott skála (staccato, legato) csak alapskála egy gyakorlat, etűd egy zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül	
2. osztály	egy gyakorlat egy zongorakíséretes előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála két különböző karakterű gyakorlat, etűd egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy szabadon választott skála (tercmenet is), két különböző karakterű gyakorlat egy előadási darab kotta nélkül
3. osztály	egy gyakorlat egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála (mint félévkor) két különböző karakterű gyakorlat, etűd egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy szabadon választott skála (tercmenet, h. hangzat felbontás is), két különböző karakterű gyakorlat, egy előadási darab kotta nélkül
4. osztály	egy gyakorlat egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála két gyakorlat, etűd egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is), két különböző karakterű gyakorlat,

			egy előadási darab kotta nélkül
5. osztály	egy gyakorlat egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála + variációi két gyakorlat, etűd egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet), egy gyakorlat, egy szonáta tételpár, egy előadási darab kotta nélkül
6. osztály	egy etűd egy tételpár vagy kamaramű, vagy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála + variációi egy etűd egy szonáta tételpár, vagy kamaramű egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	Egy szabadon választott skála + variációi, egy etűd, egy szonáta tételpár vagy kamaramű, egy előadási darab kotta nélkül
7. osztály	egy etűd egy tételpár vagy kamaramű, vagy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála, egy etűd egy szonáta tételpár, vagy kamaramű egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála, egy etűd egy szonáta tételpár vagy kamaramű egy előadási darab kotta nélkül
8. osztály	egy etűd egy tételpár vagy kamaramű, vagy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála, egy etűd egy szonáta tételpár, vagy kamaramű egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála egy etűd egy barokk szonátatételpár, vagy kamaramű, egy előadási darab kotta nélkül
9. osztály	egy etűd egy tételpár vagy kamaramű, vagy	egy etűd egy szonáta tételpár vagy kamaramű egy előadási darab	egy skála, egy etűd egy barokk szonáta tételpár vagy kamaramű,

	előadási darab lehetőleg kotta nélkül	lehetőleg kotta nélkül	egy előadási darab, vagy egy XX. századi mű kotta nélkül
10. osztály	egy etűd egy tételpár vagy kamaramű, vagy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála, egy etűd egy szonáta tételpár vagy kamaramű egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül	egy skála, egy etűd, egy barokk szonáta tételpár vagy kamaramű, egy előadási darab, vagy egy XX. századi mű kotta nélkül

Vizsgák értékelése:

- osztályzattal.

A művészeti alapvizsga követelményei

„A” tagozat:

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű,
- Egy barokk szonátatétel, vagy Járdányi Pál: Szonatina egy tétel
- Egy előadási darab, vagy kamaramű.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat:

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű,
- Egy barokk szonáta tételpár,
- Egy karakterdarab.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A művészeti záróvizsga követelményei

„A” tagozat:

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű,
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű,
- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű, vagy kamaramű.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaraművek kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat:

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű,
- Egy barokk szonáta két tétele,
- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű, vagy kamaramű,

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaraművek kivételével kotta nélkül kell játszani.

Egyéb

A hangszeres előkészítő osztályokban a képességek kibontakoztatására és a készségek felmérésére fektetjük a hangsúlyt, nem pedig az elvégzett anyag mennyiségére.

A közép –és főiskolai tanulmányok mellett hangszert tanuló – növendékek oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, így ez a munka nem tudna megenni egy merev tantervi követelményrendszerben.

5. osztálytól a kötelezően választható tárgyak között nagyobb lehetőséget adunk a kamarazenélésre és a zenekari munkára.

Az AMKTP-ban a „Tárgyi feltételek” fejezetből folyamatos szükséglet:

- jól hangolt zongora v. piano,
- teljes alakot visszaadó tükör,
- jól felszerelt, folyamatosan gyarapított könyv-, kotta- és lemeztár.
- a fuvalapark bővítése.

Trombita tanterv

A helyi tantervet az alapfokú művészetoktatás alapprogramjában megfogalmazottak alapján állították össze az iskola rézfúvós tanárai.

A tantárgy intézményi sajátosságai, céljai

Rézfúvós tanszakunk az elmúlt évek során sokat fejlődött. Létszámára jellemző az állandóság; bár voltak lemorzsolódások, de minden évben vannak újabb jelentkezők. Célunk, hogy a trombita szakos növendékek minél előbb a fúvószenekar aktív tagjai legyenek amellet, hogy szólistaként is kell helyt állniuk iskolánkban.

Célok:

- a tantervi követelmének teljesítése,
- a tantervben felsorolt kották bővítése,
- a hangszerállomány folyamatos karbantartása és felújítása, bővítése,
- a növendékek szerepeltetése, iskolai és azon kívüli rendezvényeken, szóló, kamarazene és zenekari koncerteken, versenyeken,
- a növendékek létszámának bővítése.

Beiskolázás

A tanulás legeredményesebb módjának azt tartjuk, ha a tanuló 8-10 éves korában kezdi el a hangszer tanulását. Ha fizikuma és fogazata alkalmassá teszi, akár 7 éves korában is elkezdheti a hangszeres előképző évfolyamot.

A beszámoltatás módja

Az "A" tagozaton azon 6. osztályt befejező tanulók, akik a továbbképző első osztályában kívánnak tovább haladni alapvizsga letételére kötelezettek.

A beszámolók:

- a) félévkor: félévi meghallgatás

b) év végén: vizsga formában történik.

Követelmények

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a növendék

- a helyes test- és hangszertartást,
- a helyes légzéstechnikát,
- a hangszere múltját, irodalmát,
- a dúr és a moll hangszereket 4, 4d előjegyzéséig,
- a tanult előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
- az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- a birtokolt hangterjedelmen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a tanult darabok stílus hű megszólaltatására,
- skálázni egy oktávon keresztül.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A növendék legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- egy dúr és egy moll skála,
- Clodomir: Trombitaiskola, vagy Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola megfelelő kötete, Sigmunk Hering: Forty Progressive Etudes for Trumpet megfelelő gyakorlatai.
- Tudásának megfelelő előadási darab.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Legyen képes a növendék

- az előforduló légzéstechnika és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- a birtokolt hangterjedelmen belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
- a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
- önálló hangolásra,
- a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- skálázni,
- az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjén megfelelően, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A növendék rendelkezék megfelelő állóképességgel.

Ismerje a hangképzés folyamatát.

Legyen képes a tudatos légzéstechnika alkalmazására.

Tudja

- az ajak-, a nyelv- és a manuális technika alapjait,
- skálázni.

Tananyag

Az egy év alatt az elvégzendő tananyag a tanuló képességeinek, szorgalmának megfelelően „A” tagozaton kb. 20-30 gyakorlat és 2 előadási darab „B” tagozaton 30-40 gyakorlat és 2-3 előadási darab.

A zenei anyag évfolyamba sorolását ne tekintsük merev rendszernek. Ez inkább egy katalógusszerű útmutatást kíván nyújtani a felhasználó zeneművek nehézségei fokáról.

Értékelés

Kötelező tárgy esetén félévkor közös óra, félévi meghallgatás.

Év végén tanszaki vizsga a tantervi követelményeknek megfelelően osztályzattal értékelve, figyelembe véve az egyéni adottságokat.

Választható tárgy esetén az értékelés szóbeli útmutatás alapján történik.

ALAPFOK „A” és „B” tagozat

1. évfolyam

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

A hangszer felépítése, részei.

Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.

Nyújtópont és fél érték mellett.

Módosítójelek.

A 4/4-es, 2/4-es, 3/4-es ütem.

Az előforduló hangok fogásai.

Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok, és az előadási darabok megtanulása kotta nélkül.

A helyes testtartás, hangszertartás kialakítása.

A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.

A hangindítás megalapozása.

A legato játékmód alapjainak elsajátítása, szekundkötések (ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel).

Minimális követelmény

Legyen képes a birtokolt hangterjedelmen belül a tanult ritmusérzék tartalmazó gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.

Hangterjedelem a kis a-tól egyvonalas a-ig.

Felhasznált irodalom

Mindennapi gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (6, 16, 42, 63,)

Etűdük:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Előadási darabok:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Susato: Rondo (Trombitamuzsika)

A tanszaki meghallgatás anyaga

1 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 gyakorlat

1 előadási darab.

2. évfolyam „A”

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.

A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma (ABA).

A testtartásban és hangszer tartásban előforduló hibák korrigálása.

A rekeszlégzés gyakorlása.

Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad)

A természetes kötések megalapozása.

A dinamikus árnyalás alapjai.

Minimális követelmény

A növendék legyen képes nyolcadokat tartalmazó gyakorlatok eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas c-ig.

Felhasznált irodalom

Mindennapi gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (81/a, b, c, d, a 100/a gyakorlat mintájára, minden fekvésben)

Skálák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (skálatanulmányok)

Colin: Skálatanulmányok

Etűdük:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Colin: Trombitaiskola

Előadási darabok:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

A tanszaki meghallgatás anyaga

1 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála első képlete,

1 gyakorlat

1 előadási darab.

2. évfolyam „B”

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Lásd az „A” tagozatnál.

Minimális követelmény

Az „A” tagozat követelményein felül:

- hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas d-ig,
- hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül.

Felhasznált irodalom

Lásd az „A” tagozatnál.

A tanszak meghallgatás és a félévi beszámoló anyaga

2 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála első három képlete (a, b, c),

1 gyakorlat

2 különböző előadási darab.

3. évfolyam „A”

Minimális követelmény

A növendék legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas d-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 2 #, 2 b előjegyzésig.

Felhasznált irodalom

Mindennapi gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (I-XII. gyakorlat)

Davidson: Befűzési gyakorlatok

Qvique, Rolf: ASA Methode

Skálák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (skálatanulmányok)

Etűdük:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

A tanulmányok válogatva, a követelményeknek, valamint a tanuló képességének és szorgalmának megfelelően kell gyakorolni.

Előadási darabok:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Krumper: Téma és variációk egy Ph. E. Bach-témára

Trombitamuzsika: Hammerschmied: Csókdal

Susato: Rondo és saltarello

Bogár: Régi magyar táncok

A tanszaki meghallgatás anyaga

1 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála első képlete,

1 gyakorlat

1 előadási darab.

3. évfolyam „B”

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Lásd az „A” tagozatnál.

Minimális követelmény

Az „A” tagozat követelményein felül:

- kvint- és kvartkötések,
- hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas d-ig,
- hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül 2#, 2 b előjegyzésig.

Felhasznált irodalom

Lásd az „A” tagozatnál.

A tanszak meghallgatás és a félévi beszámoló anyaga

2 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála első három képlete (a, b, c),

1 gyakorlat

2 különböző előadási darab.

4. évfolyam „A”

Minimális követelmény

A növendék legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.

A hangterjedelem kibővítése a kis fisz-tól a kétvonalas e-ig.

Hangsorok, terclépések, hármas hangzatok egy oktávon keresztül, 3 #, 3b előjegyzésig.

Felhasznált irodalom

Mindennapi gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (I-XVII. gyakorlat)

Skálák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)

Etűdük:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (51-ig)

Szilágyi Pálma: Kökényessy Miklós: Kürtiskola I.

Sigmund Hering: Forty Progressiv Etudes for Trumpet.

Colin: Trombitaiskola

Előadási darabok:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Bach: Ária

Fitzgerald: Angol szvit

Telemann: Szvit (1. és 2.)

A tanszaki meghallgatás anyaga

1 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála

1 gyakorlat

1 előadási darab.

4. évfolyam „B”

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Lásd az „A” tagozatnál.

Minimális követelmény

Az „A” tagozat követelményein felül:

- ujjgyakorlatok megalapozása,
- a természetes kvint-, kvart- kötések,
- a hangterjedelem kibővítése a kis fisz-tól a kétvonalas e-ig,
- a hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül 3 #, 3b előjegyzésig.

Felhasznált irodalom

Lásd az „A” tagozatnál.

A tanszak meghallgatás és a félévi beszámoló anyaga

2 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála első három képlete (a, b, c),

1 gyakorlat

2 előadási darab.

5. évfolyam „A”

Minimális követelmény

A növendék legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.

A hangterjedelem kialakítása a kis fisz-tól a kétvonalas f-ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 2 #, 2b előjegyzésig, terclépések, Hármashangzat-felbontása (I,IV,V) hangköztanulmányok.

Felhasznált irodalom

Mindennapi gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II-III.

Skálák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)

Etűdök:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Szilágyi Pálma: Kökényessy Miklós: Kürtiskola

Sigmund Hering: Forty Progressiv Etudes for Trumpet.

Colin: Trombitaiskola

A tanszaki meghallgatás anyaga

1 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála első képlete,

1 gyakorlat

1 előadási darab.

5. évfolyam „B”

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Lásd az „A” tagozatnál.

Minimális követelmény

Az „A” tagozat követelményein felül:

- a növendék legyen képes két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására,
- egyszerű díszítések és trillák,
- kvint-, kvart- kötések összekapcsolása,
- a hangterjedelem kialakítása a kis fisz-tól a kétvonalas a-ig,
- dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül 3 #, 3b előjegyzésig
- terclépések, hármashangzat-felbontások (I, IV, V), hangköztanulmányok.

Felhasznált irodalom

Lásd az „A” tagozatnál.

A tanszak meghallgatás és a félévi beszámoló anyaga

2 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála első négy képlete (a, b, c, f),

1 gyakorlat

1 barokk szonáta lassú és gyors tétele,

1 más stílusú előadási darab.

6. évfolyam „A”

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Egyoktávós skála ismerete.

A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.

A birtokolt hangterjedelem belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtokolása.

A technikai jellegű gyakorlatok megoldása.

Minimális követelmény

Tudásszintjének megfelelő előadási darab, vagy etüd előadására.

Tudásszintjének megfelelő technikai gyakorlatok.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas g-ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 3 #, 3 b előjegyzésig.

Felhasznált irodalom

Mindennapi gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombita II, III, válogatva

Stamp: Warn Ups + Studies (válogatva)

Davidson: Befúvási gyakorlatok

Skálák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV. (skálatanulmányok 6 képletben)

Etűdük:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II, III, IV – válogatva.

Sigmund Hering: Forty Progressiv Etudes for Trumpet.

Előadási darabok:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II, III, IV.

Tudás szintek megfelelően

Egyéb darabok.

Bogár: Trombita muzsika

A tanszak meghallgatás és a félévi beszámoló anyaga

1 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála első képlete,

1 gyakorlat

1 előadási darab.

6. évfolyam „B”

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Lásd az „A” tagozatnál.

Minimális követelmény

Az „A” tagozat követelményein felül:

- az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása, fokozott figyelemmel a helyes funkcióra, szép hangra.
- a hangterjedelem kibővítése a kétvonalas g-ig,
- dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül

Felhasznált irodalom

Lásd az „A” tagozatnál.

A tanszak meghallgatás és a félévi beszámoló anyaga

2 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála,

1 gyakorlat

1 más stílusú előadási darab.

TOVÁBBKÉPZŐ „A” ÉS „B” TAGOZAT

7-10. évfolyam „A”

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

A hat zeneiskolai évfolyamban elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése. A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása. A hangterjedelem további fejlesztése fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra. A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása. A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése. A hangszeres készséget fejlesztő anyagot a zeneiskolai anyagra építve, az ott elmaradottakat pótolva kell végezni.

Minimális követelmény

Az alapfokon tanultakon kívül:

- díszítések,
- rövid előke, dupla előke,
- trilla előkével, utókéval

Felhasznált irodalom

Mindennapi gyakorlatok

Stamp: Warn Ups

Skálák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III-IV. (egyoktávós, hatképletes skálatanulmányok)

Arban: Skálatanulmányok

Egyéb skálák

Etűdök:

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II, III, IV.

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Etűdök I.

Sigmund Hering: Forty Progressiv Etudes for Trumpet.

Előadási darabok:

A szaktanár válogasson a növendék tudásszintjének megfelelően.

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II, III, IV.

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára

Bogár: Trombita muzsika

Stb.

A tanszak meghallgatás és a félévi beszámoló anyaga

1 gyakorlat

1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

1 skála első képlete,

1 gyakorlat

1 előadási darab.

7-10. évfolyam „B”

A továbbképző „B” tagozat növendékei számára a zeneművészeti szakközépiskolai tantervben megfogalmazott követelmények az irányadók.

Javasolt értékelési mód

A tanuló teljesítményének mérhetőségi formái: évközi munka, tanszaki meghallgatás, közös óra, beszámoltatás, vizsga. „A” tagozaton évenként egy tanszaki hangversenyt, év végén vizsgát javasoljuk. „B” tagozaton félévenként legalább két nyilvános szereplést, félévkor beszámolót, év végén vizsgát javasoljuk. A növendék előmenetelének értékelése – a havi érdemjegyeken kívül – évi két alkalommal kerül sor. Az osztályzatokat az egész évi munka figyelembevételével a szaktanár állapítja meg. Ha bármilyen elfogadható ok miatt a növendék a beszámolón nem vett rész, osztályzatát évi munkájának alapján a hangszeres tanár állapítja meg.

Alapvizsga

A követelményszint meghatározásánál elsődleges célunk az intézményi fúvószenekar utánpótlásának biztosítása.

Ennek érdekében a vizsgák szintjét a következőképpen kívánjuk meghatározni:

„A” tagozat:

- Egy skála egy oktávon három képlettel (Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombiotaiskola I, II. kötet válogatva)
- Egy etűd (Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombiotaiskola I. kötet második rész, II. kötet első két rész, Perényi: 248 etűd trombitára 1-90-ig)
- Egy előadási darab (Krieger: Menuett, Csajkovszkij: Régi francia dal, Mammerschmidt: Csókdal, Petrovics: Osztopáni malomárok, Bogár: Két régi magyar tánc)

„B” tagozat:

- Egy skála három képlete (Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombiotaiskola II. harmadik részéből válogatva)
- Egy etűd (Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombiotaiskola II. harmadik részéből, Sigmund Hering: I. kötet 15-15-ig, Perényi: 248 etűd trombitára 50-100-ig válogatva)
- Egy előadási darab (H. Purcell: Trombitaszó és Ária, L. Mpcart: Bourrée, Telemann: Allegretto, Sugár: Dal és Tánc, Tornyos: Scherzo)

Záróvizsga

„A” tagozat:

- Egy másfél oktávos skála első képlete
- Egy etűd (Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombiotaiskola II. kötet válogatva, Sigmund Hering: I. kötet 15-40-ig válogatva, Perényi: 248 etűd trombitára 100-248-ig válogatva)
- Egy előadási darab (B. Fitzgerald: Angol szvit – egy lassú és egy gyors tétel, G. P. Telemann: Szvit No. 1. egy lassú és egy gyors tétel, Székely: Rondino nehézségi szinten)

„B” tagozat:

- Egy másfél oktávos skála öt képletben
- Egy etűd (Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombiotaiskola III, IV. kötet válogatva, Clodomir: Petrits Exercices 1-29., Arbon: Trombitaiskola – ritmustanulmányok, egyszerű díszítések)

Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele (Baldessori: B-dúr szonáta, Telemann: F-dúr szonáta, Albinoni: F-dúr Koncert I, II. tétel, egy modern mű: Tornyos: Szonatina nehézségi szinten.)

Vadászkürt tanterv

A növendékek egy kis létszáma választja a vadászkürt hangszert, ezért legfontosabb feladat a tanszak kiegészítése, a megfelelő növendéklétszám kialakítása. Ezt segíti a megfelelő mennyiségű, méretű és minőségű hangszerek biztosítása, azok karbantartása.

Célok

- tehetséggondozás, minőségfejlesztés,
- a vadászkürt népszerűsítése,
- folyamatos részvétel növendék- és egyéb hangversenyeken, rendezvényeken,
- aktív társas zenélés, rézfúvós kamaracsoportok létrehozása.

Követelmények

A Minisztérium által kiadott tantervi követelmények megvalósíthatóak, a helyi sajátosságokhoz igazíthatók.

Tananyag

A zenei anyag kiválasztását és mennyiségét mindenkor a tanuló fizikai fejlettsége, technikai tudása, muzikalitása, zenei érettsége határozza meg.

ALAPFOK „A” és „B” tagozat

1. évfolyam

A hangszerkezelés fejlesztése

Az előképzőben jól megalapozott funkciók továbbfejlesztése:

- helyes test- és hangszertartás,
- szájtartás, a fúvóka helyének kialakítása,
- a helyes légvezetés megalapozása,
- a nyelvtechnika megalapozása.

Hangterjedelem c1-g1-ig.

A kifejező, szép kúrthang továbbfejlesztése.

A félévi meghallgatás anyaga

- C-dúr skála,
- 2 különböző stílusú gyakorlat
- 1 előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

- C-dúr, a-moll skála,

- 2 különböző stílusú gyakorlat
- 1 előadási darab.

Minimális követelmény

Játék szép kúrthangon c1-a1-ig.

Hangindítás.

Az ujj-, nyelv- és légzésvezetés-technika összehangolása.

1 kantiléna, 1 gyakorlat és 1 előadási darab eljátszása.

Felhasznált irodalom

Szilágyi - Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

Varassdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

2. évfolyam „A”

A hangszerkezelés fejlesztése

Helyes test- és hangszertartás.

A helyes légzés gyakorlása, elsajátítása.

A helyes légzésvezetés, nyelv- és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más – más tempóban.

Kifejező, szép kúrthang kialakítása c1-b1-ig.

Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.

Skálák játszása különböző képleteken a meglévő hangterjedelmen belül.

Az intonációs készség fejlesztése.

Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Nyilvános szereplés félévenként alkalommal.

A félévi meghallgatás anyaga

- skála, különböző skálaképletekkel,
- 1 gyakorlat (különböző karakterű szerelvények),
- előadási darab.

Az év végi vizsga anyaga

- skála, különböző skálaképletekkel,
- 1 kantiléna,
- 1 gyakorlat
- 1 különböző karakterű darab.

Minimális követelmény

Játék szép kúrthangon c1-b1-ig.

Portato, tenuto hangindítás.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

1 kantiléna, 1 gyakorlat és 1 előadási darab eljátszása.

Felhasznált irodalom

Szilágyi - Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

Varassdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

2. évfolyam „B”

A hangszerkezelés fejlesztése

Hangterjedelem: g-b1-ig.

Dúr, és összhangzatos moll skálák, különböző skálaképletekkel.

Nyilvános szereplés félévenként 1 alkalommal: a darabokat zongorakísérettel kell előadni.

Meghallgatás

Félévenként 1-1 „B” tagozatos meghallgatás.

Anyaga:

- 2 kantiléna - 2 különböző gyakorlat.

3. évfolyam „A”

A hangszerkezelés fejlesztése

A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.

A rekeszlégzés gyakorlása. A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika fejlesztése, összehangolása.

Kifejező, szép kúrthang kialakítása g-b1-ig.

Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.

Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül. Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Nyilvános szereplés félévenként alkalommal.

Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

A félévi meghallgatás anyaga

- Dúr és moll skála, különböző skálaképletekkel,
- 1 kantiléna
- 1 gyakorlat,
- 1 különböző karakterű darab kotta nélkül, zongorakísérettel.

Az év végi vizsga anyaga

- Dúr és moll skála, különböző skálaképletekkel,
- 1 kantiléna kotta nélkül,
- 1 gyakorlat
- 2 különböző karakterű darab vagy tétel kotta nélkül.

Minimális követelmény

Játék kifejező, szép kúrthangon g-b1-ig.

Különböző hangindítás.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

1 kantiléna, 1 gyakorlat és 1 előadási darab eljátszása.

Felhasznált irodalom

Szilágyi - Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

- Előgyakorlatok (válogatva)
- Skálagyakorlatok (válogatva)
- Gyakorlatok

3. évfolyam „B”

A hangszerkezelés fejlesztése

Hangterjedelem: g-c2-ig.

Dúr és összhangzatos moll skálák, különböző skálaképletekkel.

Meghallgatás

Félévenként 1-1 „B” tagozatos meghallgatás.

Anyaga:

- 1 kantiléna,
- 1 technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
- 1 előadási darab.

4. évfolyam „A”

A hangszerkezelés fejlesztése

A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.

A könnyed fúvástechnika megalapozása.

A helyes légvezetés, nyelv- és manuális továbbfejlesztése technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.

Kifejező, szép kúrthang kialakítása g-c2-ig.

Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.

Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

Az intonációs készség fejlesztése.

Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

Nyilvános szereplés félévenként 1 alkalommal: a darabokat, zongorakísérettel kell előadni.

A félévi vizsga anyaga

- Dúr és moll skála, különböző skálaképletekkel,
- 1 kantiléna
- 1 gyakorlat,
- 2 különböző karakterű darab vagy tétel.

Az év végi vizsga anyaga

- A tanult skálák,
- 1 kantiléna,
- 1 különböző gyakorlat
- 2 különböző stílusú előadási darab vagy tétel.

Minimális követelmény

Játék szép kúrthangon g-c2-ig.

Különböző hangindítás.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

1 kantiléna, 1 gyakorlat és 1 előadási darab eljátszása.

A gyakorlatok előadása.

Felhasznált irodalom

Szilágyi - Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

- Előgyakorlatok (válogatva)
- Skálagyakorlatok (válogatva)
- Gyakorlatok (a 40. egységig)

Sztán – Varassdy – Nagyiván: Trombitaiskola

Collin: Trombitaiskola

4. évfolyam „B”

A hangszerkezelés fejlesztése

Hangterjedelem: g-c2-ig.

Dúr és összhangzatos moll skálák, különböző skálaképletekkel.

Nyilvános szereplés félévenként alkalommal: a darabokat zongorakísérettel kell előadni.

Meghallgatás

Félévenként 1-1 „B” tagozatos meghallgatás.

Anyaga:

- 1 kantiléna kotta nélkül,
- 1 technikai és zenei feladatot feldolgozó etűd,
- 1 lassú és 1 gyors előadási darab vagy versenyműtétel.

TOVÁBBKÉPZŐ „A” tagozat

7-10. évfolyam

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek

A zeneiskolai osztályokban elért színvonal eredményes megőrzése.

A zenei műveltség megőrzése, a zenélési kedv ébrentartása.

Az akadálytalan, légzés gazdaságos alkalmazása.

A dinamikai skála határainak kiszélesítése.

A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.

Társas zenélés.

Meghallgatás

Félévenként 1-1 meghallgatás.

Anyaga:

- 1 kantiléna kotta nélkül,
- 2 különböző stílusú gyakorlat, 1 lassú és 1 gyors előadási darab.

Felhasznált irodalom

Etűdök

Szilágyi - Kökényessy: Kürtiskola I, II

Maxim – Alphonse: Etűdök I.

Kopprasch: Kürtiskola I.

Müller: Kürtiskola I.

Előadási darabok:

Szilágyi - Kökényessy: Kürtiskola I, II

TOVÁBBKÉPZŐ „B” tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos növendékei számára az „A” tagozat követelményei, fokozott megkövetelése a mérvadó.

Javasolt értékelési mód

Az alapfokú (1-4.) és a továbbképző évfolyamokban (5-8.) félévkor meghallgatást, év végén vizsgát javasolunk.

Minden növendék félévenként 1 nyilvános szereplésen működjön közre. A növendéket a főtárgy tanár értékeli éves munkája alapján.

Alapvizsga

„A” tagozat:

- Egy kantiléna (Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. 98-tól)
- Egy etűd (Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. 90-től válogatva)
- Egy előadási darab (Szilágyi – Belezna: Előadási darabok kürtre I. 1-20-ig, Szilágyi – Kökényessy: Előadási darabok kürtre I. második rész válogatva, valamint hasonló nehézségű darabok más irodalomból)

„B” tagozat:

- Egy skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben)
- Egy kantiléna (Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I, II. kötet válogatva)
- Egy etűd (Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. kötet 119-ig)
- Egy előadási darab (Szilágyi – Kökényessy: Előadási darabok kürtre I. 152-től válogatva, valamint hasonló nehézségű egyéb művek)

Záróvizsga

„A” tagozat:

- Egy kantiléna (Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. 31, 47, 52 nehézségi szintjén)
- Egy etűd (Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. kötet nehézségi szintnek megfelelően válogatva, S. Hering: I. kötet 10-től válogatva)

- Egy előadási darab (Händel: Ária, Varlamov: Orosz Népdal, Székely: Szonatina II, III. tétel nehézségi szintjén)

„B” tagozat:

- Egy dúr és párhuzamos mollja másfél oktávon
- Egy etűd (Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. kötet 182-től válogatva)
- Egy előadási darab (Mozart: Esz-dúr Kürtverseny – lassú és egy gyors tétel, Schubert: Szerenád, Székely: Szonatina, valamint hasonló nehézségű etűdök és előadási darabok válogatva)

Ütőhangszer tanterv

A tanterv az „Alapfokú művészetoktatás követelményei és programja” alapján került megfogalmazásra.

A tantárgy sajátosságai, céljai

A klasszikus ütő tantárgyra sok fejlesztés vár. Az elmúlt évek során megfogalmazódott az igény a dallamhangszerek bevezetésére. Az elmúlt időszakban voltak lemorzsolódások, de a jelentős létszám megmaradt. Jelenleg is vannak újabb jelentkezők. Célunk, hogy az ütős növendékek minél előbb szólistaként helytálljanak, a fúvószenekar aktív tagjai legyenek, és különböző kamaracsoportokban is részt vegyenek.

Sajátosságai:

- Népszerű tanszaknak mondható,
- A tanulólétszám stabil,
- Az ütőhangszer-ellátottság még sajnos nem megfelelő, de folyamatos a fejlesztése.

Céljai:

- A minőségi munka fejlesztése,
- A kamaramuzsikálás mielőbbi előtérbe helyezése,
- Folyamatos részvétel a fúvós zenekari munkában,
- A hangszerpark fokozatos bővítése,
- Valamennyi meglévő ütőhangszer játéktechnikájának megismertetése.

Beiskolázás

A tanszakra jelentkező gyerekeket a 2. osztályos korban a HEK osztályba kívánjuk fölvenni. Az "A" tagozat 1. osztályának elvégzése az általános iskola 3. osztályának befejezésekor látszik indokoltnak és megalapozottnak. A "B" tagozatra kerülés lehetőségét a tanuló szorgalma ütős adottságai (ritmus, mozgáskoordináltsága) határozza meg.

„B” tagozatra kerülés feltételei:

- átlagot meghaladó zenei tehetség,
- kiváló hangszeres adottságok,
- kitartó szorgalom.

Az "A" tagozaton tanulók számára a zeneiskolai továbbképző osztály befejezésekor lehetőséget kínálunk a kamarazenével való mélyebb és elmélyültebb foglalkozásra, ami mellett a már megszerzett egyéni hangszeres tudás szinten tartása is feltétlenül elengedhetetlen.

Tananyag, irodalom:

Az "A" és "B" tagozat évfolyamonkénti tananyagát "Az alapfokú művészetoktatás követelményei és programjai" alapján határozzuk meg. E tantervben megfogalmazott, osztályokra bontott „Minimális követelmény” teljesítése „A” tagozaton, szem előtt tartva a növendékek egyéni képességeit.

A tantervi program által kínált irodalomjegyzék bőséges anyagot tartalmaz az ütő szakon tanulók számára. Ez az anyag a későbbiekben bővíthető ill. behelyettesíthető a továbbiakban kiadásra kerülő darabokkal.

Beszámoltatás módja, követelmények

- Lehetőség szerint minden növendék működjön közre nyilvános szereplésen,
- Az "A" tagozat követelményeit teljesítő növendékeket elsősorban a főtárgytanár, a "B" tagozat követelményeit teljesítőket a szaktanárokból álló vizsgabizottság osztályozza,
- Az "A" tagozaton azon 6. osztályt befejező tanulók, akik a továbbképző első osztályában kívánnak tovább haladni alapvizsga letételére kötelezettek,
- Félévkor lehet nyilvános közös óra, tanszaki koncert vagy beszámoló (vizsga), év végén beszámoló (vizsga) formájában történik.

Követelmény minden évfolyamon

A technikai, előadási készség megmutatása a különböző darabokon keresztül:

- 2 ritmusgyakorlat
- ritmusduó vagy kamaradarab
- és/vagy 1 szabadon választott előadási darab.

Egyéb:

A klasszikus ütőhangszer tanítása új színfoltja a zeneiskolai oktatásunknak. Működését nagymértékben befolyásolja a jelenlegi növendékek tudása és meglévő hangszerállomány mennyisége és minősége.

Javaslat az ütőhangszerek tanításához:

Helyi tantervünket a hangszerek adta lehetőségekből adódóan kívánjuk megvalósítani.

A beszámolókon alapfokon minden tanuló minden évfolyamon a képességének megfelelő művet játsszon, lehetőleg kotta nélkül.

Fúvószenekari tanterv

A fúvószenekari foglalkozások szakirányú feladatai

A zenekari foglalkozások célja:

- Sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfok és a továbbképző évfolyamok növendékei számára, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.
- Ösztönözze a növendékeket, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékban is.
- Hozzon létre együttműködést a növendékek tudásának különbözőségeiből.
- Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.

A zenekari foglalkozások szakirányú feladatai:

- A növendékek megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.

- A különböző zenei stílusokat használt előadói hagyományok bemutatása.
- A „zenekari hallás” fontosságának alakítása tudatosítása.
- Az egység zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.
- Az arra alkalmas növendékek felkészítése professzionális együttesben való játékra.
- A különböző hangszercsoportoknak megfelelő – a zenekari ülésből adódó – helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

A tantárgy helyi sajátosságai, céljai

A zenekari játék tágítja a növendékek látókörét, hiszen a gyermekek megtanulnak közösségben élni, személyes céljaikat a közösség céljaival összeegyeztetni, egy közös célért dolgozni. Fontos, hogy a tanulók egymást figyelve, inspirálva fejlődjenek, lessenek el egymástól különböző szakmai fortélyokat. A zenekart egészséges versenyszellem jellemzi, így a zenekarba járó növendékek többet gyakorolnak társaiknál, képességeik jobban fejlődnek.

A zenekar a tehetséggondozásban is fontos szerepet tölt be. Ennek igazolása, azon ifjú zenészek névsora, akik pályafutása a Szekszárdi Ifjúsági Fúvószenekarból indult.

A zenekar Szekszárd város kulturális életében is jelentős szerepet tölt be. Közreműködője szinte valamennyi kulturális és társadalmi eseménynek, fellépője ünnepélyeknek, és a város különböző fesztiváljainak. A zenekar rendszeresen tart ismeretterjesztő, hangszerbemutató koncerteket a város óvodáiban, iskoláiban.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A növendék ismerje

- A zenekar/együttes egyes részeinek különböző funkcióit,
- Az alapvető zenekari játékmódokat,
- Az egyes zenetörténeti stílusok és hangszerek előadói hagyományait.

Legyen képes

- A szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban, az adott műben a zenekar egészében betöltött funkciója szerint eljátszani,
- A szólamon belül és a szólamok közötti harmonikus együtt játékra irányítani figyelmét
- A szólambeosztáshoz igazodó új zenei anyagot lapról játszva is megszólaltatni.

Tudja alkalmazni

- Az alapvető egységes zenekari játékmódhoz tartozó hangszertechnikai ismereteket,
- A zenekari hallásfejlesztés közben kialakuló figyelmet a többszólamúságra, a dinamikai folyamatok árnyalására, a tempóvétel és tartás differenciálására,
- A zenekari kommunikációs lánc (karnagy-zenekar, zenekari szólamok között) folyamatát.

A tananyag kiválasztásának szempontjai

A zenekari tananyag megválasztásához figyelembe kell vennünk az egyes növendékek tudásának különbözőségéből létrejövő „szinergiát”, illetve ennek létrejöttét kell, mint pedagógiai célt elősegíteni. Repertoárunkban egyaránt szerepelnek klasszikus zenei átiratok, mai fúvószenekarra írt darabok, könnyűzenei feldolgozások, filmzenék, és mellett ápoljuk német nemzetiségi fúvóshagyományainkat is.

A tanszaki és az év végi meghallgatás anyaga

A zenekari munka egyik legfontosabb feladata a rendszeres kapcsolattartás a növendékek által érintett hangszeres kollégákkal, valamint a nyilvánosság előtt bizonyítani az emberi és szakmai közösséggé válást.

Felhasználható irodalom

Az osztályokra bontott tananyag s annak irodalma, a kiegészítő tananyagok, előadási darabok és egyéb zeneművek az AMKTP ajánlata alapján választhatók a megfelelő fejezetből.

Javasolt értékelési mód

Elsődleges szempont, hogy a kitűzött közös cél (hangverseny, bemutató, fesztivál, stb.) a tanár és a tanuló kiegyensúlyozott, harmonikus emberi és munkakapcsolatából jöhet csak létre. Ezért elengedhetetlenül fontos a rendszeres szólamtanulás, annak beszámoltatása, s a zenekari összprobák helyes aránya, melyet minden alkalommal a választott mű nehézségi szintje határoz meg.

Tárgyi feltételek

Megfelelő nagyságú termék a zenekar létszámához viszonyítva, szólam- és összprobára (ha ez nem valósítható meg az iskola épületében, akkor a helyi lehetőségeket figyelembe véve kell máshol megoldani).

A létszámhoz igazodva: kottapultok, karfa nélküli székek.

Kotta- és lemeztár folyamatos bővítéssel.

Felvételek készítéséhez (a produkció értékeléséhez) audio- és videofelvelő és –lejátszó.

Szükséges egy fénymásológép vagy fénymásolási lehetőség biztosítása.

A szükséges zenekari hangszerek beszerzésének biztosítása.

Hegedű tanterv

A hegedűtanítás feladatai:

Ismertesse meg a tanulókkal

- hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,

- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási feladatokra

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A foglalkozások anyaga: gyermekdalok, a hangszeres játékot előkészítő mozgásgyakorlatok.
Kovács módszer alkalmazása.

Készségfejlesztés

- a helyes testtartás kialakítása,
- a kar és kéz alapmozgásainak kialakítása, függetlenítése;

A hegedűtartás, vonótartás kialakítása:

- a hangszer pengetéssel való megszólaltatása;
- a vonóval való megszólaltatás;
- a billentés, hűrváltás.

Követelmény: A tanulók figyelme irányuljon a hangszer szép hangon való megszólaltatására, és a tiszta intonációra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egyéni fejlődéstől függően gyermekdalok pengetése, vonóval való megszólaltatása kotta nélkül.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek

- Kottaolvasási ismeretek fejlesztése
- Egész, fél, negyed, nyolcad, és szünetei ismerete
- Módosítójelek : kereszt megismerése, alkalmazása

Hangszerkezelés fejlesztése, készségfejlesztés

- Billentő mozgás fejlesztése
- A két kéz helyezkedő műveleteinek fejlesztése
- Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakítására
- Vonókezelési feladatok, vonóbeosztások tudatosítása

Követelmény: Tudja a tanuló önállóan elhelyezni a hangszerét és vonóját. Törekedjen a tiszta intonációra

Tudjon kottát olvasni az egyszerűbb gyakorlatoknál. Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Keresztmetszet az év során tanult hangszerkezelési és zenei anyagról, egyéni fejlődéstől függően

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat Fejlesztési feladatok

- A helyes testhelyzet és a hegedűtartás kialakítása.
- A bal kar és bal kéz helyezkedő műveletei (súlyérzet, húrváltó és fekvésváltó mozgások) A billentő mozgások kialakítása.

A helyes vonótartás, a vonóvezetés érzetének kialakítása. Húrsík-érzet, – vonóvezetés üres húrokon és húrpárokon. Húrváltás külön vonóval és kötve.

- Vonókezelési feladatok: játék egész vonóval. A legato és détaché játékmód kialakítása. Vonóbeosztási formák a különböző ritmusképletek megszólaltatásakor.
 - A szép hang iránti igény felkeltése
- Hangsorok egyszerű vonásnemekkel.

Zenei ismeretek

 - Kottaolvasás a tananyag hangkészletén belül.
- Ütem: 2/4, 4/4, 3/4.
 - Hangjegyértékek: az egész, fél, negyed, nyolcad és szüneteik.
 - Nyújtópont a fél és a negyed érték mellett.
 - Módosítójelek: kereszt.
 - Memóriafejlesztés.

Követelmény

Sajátítsa el a természetes mozgásműveleteket, ha kell, a tanár segítségével korrigáljon. Alakuljon ki a tanuló játékkészsége az évfolyamban megjelölt hangkészleten belül egyszerű ritmusok alkalmazásával, mérsékelt tempóban. Olvasson folyamatosan abszolút hangnevekkkel, törekedjen a tiszta intonációra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

2 különböző jellegű tanulmány,

1 zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül

1 duó

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.

Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:

- a fogásmódok teljes ismerete
- az ujjak nyújtása, csúsztatása;
- vonókezelési feladatok:
- a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészekben,
- legato (2, 4, 8 hang kötésével is), A magyar népdalok játékaival kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák, nagy és kis „nyújtott” és „éles” ritmus, legato.

Zenei ismeretek

- A kottaolvasás továbbfejlesztése.
- A tempó- és dinamikai jelzések ismerete.
- Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod

Követelmény

Alakuljon ki a tanuló játékkészsége a 4#, 4b előjegyzésű skálák hangkészletén belül. Ismerje az új ritmusokat.

Legyen képes a détachét, legatót (2, 4, 8 hang kötését) a tanult hangkészleten belül alkalmazni.

Ismerje a dinamikára és a tempóra vonatkozó zenei kifejezéseket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

2 etűd,

1 zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül

1 duó

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére és a helyezkedő-készség fejlesztésére az I. fekvésben
- Játékkészség a II. és III. fekvésben (a közvetítőhang szerepe).
- Kettősfogás-játék: tercek, szextek.
- Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon.
- Nagy és kis détaché, martelé a vonó különböző részein
- A legato fejlesztése, vonáskombinációk.
- Akkordjáték és emelt vonás, a staccato vonások előkészítése.
- A vibrato bevezetése.

Zenei ismeretek

- Ékesítések: előke, utóka, trilla, paránytrilla és mordent.
- Memóriafejlesztés.

Követelmény

A tanuló legyen képes az eddig tanult vonástípusok folyamatos alkalmazására.

Ismerje a zenei ékesítések egyszerűbb módozatait: előke, utóka, mordent, trilla.

A tanuló ismerje az egyszerű fekvésváltásokat (azonos ujjak, üres húr alatti fekvésváltások).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

1 etűd (különböző technikai feladatokkal)

1 zongorakíséretes mű, lehetőleg kotta nélkül

1 duó

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- 1/2 fekvés, II–III. fekvés, fekvésérzet.
- A vibrato fejlesztése
- Dúr és moll skálák két oktávon, fekvésekben, fekvésváltással is.
- Az eddig tanult vonásnemek gyorsítása, alkalmazása összetettebb feladatokban.
- Az akkordjáték és a kettősfogás–játék fejlesztése első fekvésben.
- A hangindítás, a vonós artikuláció fejlesztése, a fontosabb zenei karakterek megszólaltatásának megalapozása (dolce, risoluto, espressivo).

Követelmény

Ismerje a tanuló a 1/2 fekvést, a II. és III. fekvést, az egyszerűbb kettősfogásokat és akkordokat.

Legyen képes a fekvésekben közlekedni (közvetítőhang).

Tudja az eddig tanult vonásnemeket alkalmazni gyorsabb tempóban is.

Ismerje a játszott zenei anyagban előforduló szakkifejezéseket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga: 1 etűd,

1 zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene), lehetőleg kotta nélkül 1 duó

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A IV. és V. fekvés elsajátítása, a páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.
- A vibrato fejlesztése (egyenletesség, gyorsaság, folyamatosság).
- Az akkordjáték fejlesztése – játéka könnyebb fekvésváltásokkal is.
- Zenei ismeretek
 - A legalapvetőbb zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto.
 - Klasszikus táncok.

– Romantikus karakterdarabok.

Követelmény

Ismerje és játssza a dúr és moll hangsorokat két oktávon keresztül az V. fekvésig. Ismerje a IV. és V. fekvést. Legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazására (emelt vonó, dobott vonó, staccato), zeneileg árnyaltabbá tételére, a vonós artikuláció használatára.

Alkalmazzon folyamatos vibratot az éneklő jellegű műveknél. Legyen képes az évfolyam anyagánál könnyebb műveket lapról eljátszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga: 1 etűd,

1 zongorakíséretes mű lehetőleg kotta nélkül 1 kamaramű (tanárral vagy tanulótársaival).

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A bal kéz mozgékonyságának sokoldalú fejlesztése:
– trilla, fekvésváltás

Az év végi záróvizsga ajánlott anyaga
1 etűd

2 zongorakíséretes előadási darab, lehetőleg kotta nélkül – az egyik kamarazene is lehet.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén A tanuló ismerje

- a fontosabb tempó– és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
 - a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
 - a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
 - a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
 - a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
 - a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
 - a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni
- Legyen képes
- ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban

lapról eljátszani,

- szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
- technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
- tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
- az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
- szép hangon való, karakteres előadásra

Művészeti alapvizsga követelményei

A” tagozat

2 etűd;

2 különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel

Az egyik lehet kamarazene is.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

2 különböző technikai követelményt tartalmazó etűd.

1 előadási darab

1 koncerttétel

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7-10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A hajlékony hang kialakítása,
 - Alapvonások (legato, martele, detache) kidolgozása,
 - A fekvésváltás könnye alkalmazása,
 - A húrváltó mozgások fejlesztése.
- A korábbiakban elsajátított zenei és technikai eszközök alkalmazási készségének további finomítása
 - Zenei karakterek és a hozzá tartozó virtuózabb vonásfajták játéka,
 - Gyorsabb tempójú futamok fejlesztése,
 - Hangképzése a zenei kifejezést szolgálja.
 - A tanuló legyen jártas a barokk zene hangzásvilágában

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

1 etűd

1 előadási darab (választható koncerttétel, szonáta, vagy kamaramű) lehetőleg kotta nélkül.

7-10. évfolyam „B” tagozat

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

1 etűd,

1 előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb vonásfajtákat.

Legyen képes:

- kettősfogás–meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,
 - egyenletes futamokat megszólaltatni,
 - mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,
- A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül) A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- a jobb és bal kéz játékának összehangolására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- képzett hallással,
- biztos memóriával,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A művészeti záróvizsga követelményei

2 különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is
A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

2 etűd;

1 Barokk szonáta két tétele

1 Egy koncert–tétel, vagy előadási darab

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök Megfelelő

számú, méretű és minőségű hegedű tartozékokkal (vonó, tok, párna) Hangszerenként évente legalább két garnitúra húr.

Megfelelő minőségű zongora vagy pianínó

- Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör
- Legalább 2 darab kottatartó

Brácsa tanterv

A képzés különböző fokozatain nyújt lehetőséget a tanulónak a hegedűről brácsára való áttérésre. Feltétele minimum 3 év hegedűs gyakorlat.

A brácsatanítás feladatai:

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a brácsa akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a brácsairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező brácsahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
- a hangköz- és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a brácsa- és violinkulcsok folyamatos olvasásának kialakítására,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolásra és a legalapvetőbb hangszer-karbantartásra.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A helyes vonótartás (húron és húr fölött), a vonóvezetés érzetének kialakítása. Húrsík-érzet, vonóvezetés üres húrokon és húrpárokon. Húrváltás külön vonóval és kötve. Vonóbeosztási formák a különböző ritmusképletek megszólaltatásakor.

A szép hang iránti igény felkeltése már a pengetés és az első vonóhúzási feladatok során. Zenei ismeretek

- Kottaolvasás továbbfejlesztése a tananyag hangkészletén belül alt–kulcsban.
- Metrum, mérőütés, tempó.
- Ütem: 2/4, 4/4, 3/4.
- Hangjegyértékek: az egész, fél, pontozott fél, negyed, nyolcad, triola, tizenhatod és szüneteik, felütés.
- Hangközök: szekundok, tercek, tiszta kvart, kvint, szextek, szeptimek, oktáv ismerete.
- Dallamsorok formai tagolódása. Zenei összefüggések.
- Memóriafejlesztés.
- Társas zene: egyszerű kétszólamú tanulmányok a tananyagból.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

1 gyakorlat,

1 duó,

1 előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása.

- A brácsatartás és vonótartás fejlesztése,
 - Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére,
Vonókezelési feladatok:
 - a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészekben,
 - legato (2, 4 hang kötésével is), portato,
 - a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel.
 - A magyar népdalok játékaival kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák.
 - Nagy és kis „nyújtott” és „éles” ritmus, legato is, valamint a szinkópa.
- Zenei ismeretek
- Ékesítések: előke, utóka, trilla,
 - Memóriafejlesztés.

Követelmény

Legyen biztonságos, tiszta intonációja. Vibratoja legyen szép hangú és tudja azt helyesen alkalmazni a zenei kifejezésekben. Rendelkezzék biztos helyezkedő képességgel, billentéssel

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

1 gyakorlat,

1 duó

1 előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére és a helyezkedő készség kialakítására.
- Egyszerűbb fekvésváltások,
- A vibrato fejlesztése,
- Trilla, és ékesítések előkészítése,
- Zenei ismeretek
 - A legalapvetőbb zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto.
 - Klasszikus táncok.
 - Romantikus karakterdarabok.
 - Alapvető zenei karakterek: grazioso, marcato.

Követelmény

A tanuló legyen képes az eddig tanult vonástípusok használatára. Rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult fekvésekben. Ismerje az egyszerűbb fekvésváltásokat Alkalmazza a vibratot a zene kifejező megformálása során.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

1 gyakorlat,

1 duó

1 előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- Legyen biztos helyezkedő képessége, megfelelő billentése a magasabb fekvésekben is.
- Legyen képes az alapvonásokat gyors tempóban is alkalmazni.
- Legyen képes a kombinált vonások játékára.
- Zenei ismeretek
 - Legyen képes tudatos, aprólékos és elemző gyakorlásra a tanár útmutatásainak megfelelően.

Követelmény

Rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult fekvésekben. Ismerje a közvetítőhangok szerepét.

Alkalmazza a vibratot a zene kifejező megformálása során.

Legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetett alkalmazására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

1 gyakorlat

1 duó

1 előadási darab lehetőleg kotta nélkül

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

Követelmény:

A művek jellegéből adódó helyes tempóvétel. Törekedjen szép hangú, dinamikailag árnyalt előadásra.

Hangsorok, etűdök és zenei anyagok kotta nélküli előadása.

A tanuló szép hangon, törésmentesen váltson fekvést.

Játsszon gyorsabb mozgású darabokat szép hangon, helyes értelmezéssel.

Tudjon önállóan könnyebb kamara, zenekari és szóló műveket megfelelő zenei karakterekkel és dinamikával elsajátítani.

Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

Művészeti alapvizsga követelményei

„A” tagozat

1 etűd

1 versenymű és egy szonáta saroktételle (barokk szonáta esetén két tétel); versenyművek:

1 előadási darab és 1 kamaramű; A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

2 különböző technikai jellegű etűd

1 brácsaverseny–saroktétel;

1 zongorakíséretes darab vagy egy szonátatétel, vagy két barokk szonátatétel

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

5-8. évfolyam „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok fő célja, az alapfokon megszerzett felkészültség megtartása mellett, a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A növendék őrizze meg játékkészségét és intonációs biztonságát az eddig elsajátított technikai szinten, és fejlessze tovább hangszeres technikáját a megtanulandó zeneművek, illetve zenei stílusok elvárásai szerint.

Követelmény a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat végén

Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb vonásfajtaikat.

Legyen képes a tanuló

- a zenei kifejezés szolgálatába állítva a játék folyamata alatt is tudatosan irányítani,
- kettősfogás–meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,
- egyenletes futamokat megszólaltatni,
- mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül) A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
 - a különböző hangsorokat 3 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal játszani,
 - különböző módon vibrálni,
 - a jobb és bal kéz játékának összehangolására,
 - a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a kapcsolódó alapvonások alkalmazására,
 - dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.
- Rendelkezzék
- képzett hallással,
 - biztos memóriával,
 - megfelelő lapról olvasási készséggel.

Művészeti záróvizsga követelményei

„A” tagozat

Két különböző stílusú zongorakíséretes előadási darab.

- Egy versenymű és egy szonáta saroktételle (barokk szonáta esetén két tétel);
 - Egy előadási darab és egy kamaramű
- A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 különböző technikai jellegű etűd;
- 1 brácsaverseny–saroktétel;

1 zongorakíséretes darab, vagy egy szonátatétel, vagy két barokk szonátatétel

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű, méretű és minőségű hangszer tartozékokkal (tok, vonó, párna).

Hangszerenként évente legalább két garnitúra húrkészlet.

Zongora, vagy pianínó.

Legalább 2 db kottatartó.

Tükör

Gordonka tanterv

A zeneoktatás – jelen esetben – gordonkaoktatás célja:

- zenei műveltség megalapozása, fejlesztése
- rendszerezett zenei ismeretek megszerzése
- zenei ízlés, stílusérzék, zenei karakterek iránti érzékenység fejlesztése
- zenei képességek fejlesztése – úgymint – hallás, ritmusérzék, dinamika, és hangszín különbségek
- rendszeres, céltudatos és gazdaságos munka elsajátítása
- életkornak megfelelő zenei anyag stílusos megszólaltatása
- ösztönzés rendszeres hangverseny látogatása, illetve zenehallgatásra

Követelmények osztályonként:

Előképző osztály:

Hangszerrel való ismerkedés.

Ritmuskopogás.

ABC-s nevek basszuskulcsban.

1. osztály:

A hangszer és vonó felépítése, részei.

Az első fekvés szűk fogásmódjának hangkészlete.

Az F-kulcs hangjainak felismerése, folyamatos olvasása.

Stabil vonóhúzás az üres húrokon.

Könnyű gyermekdalok pengetve, illetve a 2. félévtől, vonóval való megszólaltatása.

2. osztály:

A hangszerkezelés fejlesztése.

A hangkészlet bővítése, a kétféle tágfogáson tanult hangokkal.

Páros ütemű darabok.

3. osztály:

Az első fekvés teljes hangkészlete, kibővítve a fekvésjátékban megismert hangokkal.

Az előző évben jobb és bal kézzel külön-külön elsajátított technikai elemek összekapcsolása és fejlesztése.

A fekvésjáték alapja.

A vibrato alapjai.

4. osztály:

Az első négy fekvés hangkészlete.

A játszott anyag zenei formájának elemzése. Dinamikai árnyalás.

Zenei tagolás.

5. osztály:

A hangszerkezelés fejlesztése.

Az átmeneti fekvések játékanak alapjai. Vibrato fejlesztése, ezen keresztül, értelmes formálás elsajátítása. A hangszín árnyalása vibratóval és vonó kezeléssel.

Ismert művészek előadásának meghallgatása.

6. osztály:

Tenorkulcs és violinkulcs hangjai.

Skálák, tercfelbontások, hármás-és négyes hangzatok 4 octavon.

A tónus és zenei kifejezés fejlesztése etűdökön és előadási darabokon.

Kamarazenei művek, duók, triók, kvartettek gordonkán, – esetenként más hangszer bevonásával.

7-10. osztály:

A különböző képességek, teherbírások és szorgalom függvényében: magasabb szintű előadási darabok, valamint kamarazenei művek.

Az együtt muzsikálásra való öröm igényének fejlesztése.

Beszámoló, értékelés:

Anyag: minimum 1, maximum 4 darab

(2 etűd, 2 előadási darab)

- Közös óra osztályonként, az első félévben.
- Félév zárásakor nyilvános növendékhangverseny.
- A tanév lezárásaként nyilvános növendékhangverseny.
- Év végi vizsga, a tanévben elsajátított anyagból.
- 6. osztály végén alapvizsga:
 - o 2 etűd, 1 előadási darab – felhasználható irodalom: Popper: Mittelschwere Etüden, Jákó: Hüvelykujj gyakorlatok
- 10. osztály végén záróvizsga – felhasználható irodalom: Duport: 21 etűd, Popper: Hochschule etüden

Felhasznált irodalom:

1. osztály:

Gordonka ABC

Pejtsik Gy.: Gordonkaiskola I.

Schiffer: Tanulmányok

2. osztály:

Pejtsik Gy.: Gordonkaiskola II. I.

A. Schiffer: Tanulmányok

Gárdián: Gordonkaiskola I.

3. osztály:

Saßmanshaus: Duok

Pejtsik Gy.: Gordonkaiskola II.

Colledge: Előadási darabok

Wilkomirski: 12 etüd

4. osztály:

Somló: Tanulmányok gordonkára

Saßmanshaus: Duok

Friss A.: Gordonkaiskola

Dotzauer: 113 gyakorlat I.

Baklanova: Dallamos fekvésváltó gyakorlatok

5-10. osztály:

Lee: 40 melodische Etüden

Popper: 10 mittelschwere Etüden

Merk: 20 Etüd op. 11

Duport: 21 etüd

Jákó J.: Hüvelykujj gyakorlatok

Starker J.: A vonósjáték iskolája

Zsámboki M.: Hármas-és négyes hangzatok hüvelykujj alkalmazásával

H. Becker: Ujjgyakorlatok

Előadási darabok különböző zeneszerzőktől, pl.: Kodály, Lisznyai, Popper, Davidov, Rahmonyinov, Spohr, Offenbach, Csajkovszkij, Brévál, Vandini, Squire, Járdányi, Fauré, Eccles, Mendelssohn, Kummer, Lomb, Saint-Säens

Vonósenekari tanterv

Iskolánkban vonósenekar működik. A szolfézsoktatást válthatják ki 5. évfolyamtól a vonós növendékek, amennyiben hangszeres tanárjuk is hozzájárul ehhez.

Lehetőség van a növendékek számára, hogy azután is folytassák a zenekarban munkájukat, mikor már nem járnak zeneiskolába. Ilyen esetben a zenekari naplóban „*mint vendég*” szerepelnek. Célunk, hogy a vonós zenekar létszáma rendszeresen növekedjen és a vonós hangszereken tanulók száma folyamatosan emelkedjen.

A próba hetente egy alkalommal, 2x45 perben (5 perc szünettel) zajlik a zeneiskola kamaratermében.

Az anyagot (műsort) mindig több szempont alapján kell összeállítani.

1. A karácsonyi időszakban az ünnephez kapcsolódó darabokat gyakoroljuk.
2. A vonósenekar rendszeresen szerepel a bonyhádi Tolna Vármegyei Kamara Zenei Fesztiválon (március hó). Erre az alkalomra a szekszárdi vonós zenekar kibővül paksi, dunaföldvári, bonyhádi és bátaszéki vonós növendékekkel. Ilyen összeállításban, mint Tolna Vármegyei Ifjúsági Vonós Zenekar ad önálló koncertet
3. Fontos továbbá, hogy a műsor összeállításánál mindig figyelembe kell venni a tanulók összetételét is. Olyan darabokat kell választani, aminek lejátszása a legkisebbeknek sem okoz problémát.

A vonós zenekar repertoárban lehetőleg szerepeljenek a reneszánsztól napjainkig a klasszikus vonós darabok. Lehetőség szerint olyan műveket is választunk, amelyek előadásához zongora, fúvós illetve ütős növendékek is bevonhatók. Az értékes és klasszikus szórakoztató zene is a repertoár része lehet.

Azon kívül, hogy a zenekar kötelező jelleggel működik, segít, hogy a növendékek ráérezzenek az „együtt zenélés ízére”, örömmel tegyék azt.

A zenekar tagjaként fontos az egymáshoz való alkalmazkodás nem csak a muzsikálásban, hanem a próbatermen kívül is.

A vonós zenekar feladatának tartja a vonós hangszerek népszerűsítését, a kamaramuzsikálást, társas zenélés megszerettetését minden korosztály számára.

Kamarazene tanterv

Fúvós kamarazene tanterv

A fúvós kamarazene, mint főtárgy, vagy kötelező tárgy helyi tanterve „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja” felhasználásával készült a központi tantervi követelmények, valamint a tanszak szakirányú feladatait meghatározó rendeletek szerint.

A tantárgy sajátosságai, céljai

Létszáma és összetétele minden évben változó.

Célok:

- Igényes, amatőr kamarazenével szívesen foglalkozó felnőtté való nevelés,
- Az együtt muzsikálás közösségformáló erejének megismertetése,
- Egymásra figyelés a közös játék során,
- A szorongó növendékek gátlásainak feloldása a felelősségek megosztásával,
- Színes repertoár kialakítása, igényes szórakoztató zenével való megismerkedés,
- Aktív részvétel a községi programokon.

Beiskolázás

A kamarazene, mint kötelező tárgy melléktanszakként szerepel a növendékek tanulmányaiban.

A kamarazene főtanszak felvételére az „A” és „B” tagozatos tanulók többnyire az alapfokú

zeneiskolai osztályok elvégzése után kapnak lehetőséget. Bármely fúvós tagozaton tanulók számára a 6. zeneiskolai osztály befejezésekor lehetőséget kívánunk adni a kamarazenevel való elmélyültebb foglalkozásra, ami mellett a már megszerzett egyéni hangszeres tudásuk szinten tartása is elengedhetetlen.

Tananyag

„Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja” szerint. A képességek és készségek fejlesztése során a növendék életkorának, fejlettségének, érettségének, készségi szintjének, egyéni képességeinek megfelelően válogatva a kamarazene gazdag repertoárjából.

Követelmények:

A növendék:

- rendelkezzen a megfelelő hangszertechnikai ismerettel,
- szerezzon jártasságot a lapról olvasásban
- ismerje meg az alapvető zenekari játékmódokat.

Legyen képes:

- szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban eljátszani,
- a szólamon belüli és a szólamok közötti harmonikus együtt játékra,
- részt venni önálló kamarazenei produkciókban,
- amatőr zenekarban játszani.

A beszámoltatás módja

Választható tárgyként:

- szereplés növendékhangversenyen,
- zenekari munkában való részvétel.

Főtárgyként:

- nyilvános hangversenyen, növendékhangversenyen, kamarazenei hangversenyen szereplés
- zenekari munkában való kötelező részvétel, szereplés.

Vonós kamarazene

A vonós kamarazene-tanítás szakirányú feladatai:

- Fejlessze a tanulók életformájává a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejüket egy részét kamaramuzsikálással töltik.
- Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.
- Használja ki az együtt muzsikálás közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaraegyüttes tagjai között. Növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor

használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

- A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó- és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.
- A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni a vonós kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.
- Végeztessen rendszeresen intonációs gyakorlatokat.
- Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.
- Fejlessze a tanulók igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.
- Ismertesse meg a tanulókkal a vonós hangszercsaládhoz tartozó, illetve a vonósokhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek sajátosságait.
- Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában, zongorakivonatban.
- A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse az alapfokú művészetoktatási intézmény és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

Kamarazene más tanszakokon

- gitár (gitárdúó, gitártrió, kamara más hangszerrel)
- magánének (kamaraének csoport)
- zongora (négykezes, hatkezes, más hangszeres kísérése)

Zongora tanterv

A zeneiskola helyi zongoratantervi tantervét „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és programja” alapján állították össze az iskola zongoratanárai.

Tantárgyi sajátosságok, célok

Iskolánkban az egyik legnagyobb, legkedveltebb és legnépszerűbb hangszer a zongora. Minden évben vannak újabb jelentkezők, csekély a lemorzsolódás, nem ritka a visszairatkozás.

Célok:

- minőségfejlesztés, tehetséggondozás
- a beiratkozott tanulók megtartása
- „B” tagozat megerősítése, zenei pályát választók felkészítése a továbbtanulásra
- versenyeken való aktív részvétel,
- hangszerek karbantartása, utánpótlása,
- zeneoktatási intézmények zongoratanáraival való kapcsolattartás tapasztalatcsere céljából,
- folyamatos továbbképzés.

Beiskolázás

Fontosnak tartjuk már a beiskolázás során is az életkori sajátosságok figyelembe vételét. Támogatjuk a minél korábbi életkorban való hangszerjátékot. Kivételes esetben már az első tanévben elkezdheti a gyermek a hangszertanulást. A meghallgatáson vizsgáljuk a gyerekek zenei készségeit, értelmi képességeit, alkati adottságait. Megkérdezzük van-e hangszere, vagy gyakorlási lehetősége. Ezek hiányában más tanszakokra irányítjuk őket. Az elbírálásnál az előképzős szolfézstanár véleményét is figyelembe vesszük.

E tanszakon célszerű az „A” tagozat 1. osztályát elvégezni az általános iskola 3. osztályának

befejezésére. „B” tagozatra a 2. zongora osztály év végi vizsgája alapján javasoljuk a tanulót.

Tananyag és irodalom

A tanszak tanárai jónak és elfogadhatónak tartják az „Alapfokú Művészetoktatás követelményeit és programját”. Az abban felsorolt és ajánlott kottákkal javasoljuk a kottatár kibővítését. A tantervet az alábbi kiegészítésekkel fogadjuk el: az évfolyamon a megadott felhasználható irodalom kiegészíthető az ezután megjelenő újabb zongorakottákkal is.

Jónak tartjuk, hogy a tantervi program nem határozza meg a megtanulandó művek számát, így sem a tanárt, sem a növendéket nem „hajtja” a tanterv. A haladás tempójának kialakításakor jobban figyelembe tudjuk így venni a növendék egyéni képességeit. Természetesen van egy határ, melynél lassabban nem lehet haladni, ez a félévi, illetve év végi beszámolók minimális követelménye.

A beszámoltatás módja

Félévkor lehet nyilvános közös óra, tanszaki koncert vagy beszámoló. Az év végén a növendékeket vizsga keretében hallgatjuk meg, amelyen a tanszak összes tanára részt vesz.

A 6. osztály végén alapvizsgát kell tennie annak a növendéknek, aki az első osztályt a 2004/2005-ös tanévben kezdte el és a továbbképző első (7. o) évfolyamába szeretne lépni. Mindenfajta beszámolón és hangversenyen a növendékeknek lehetőség szerint kotta nélkül kell játszani, kivétel a négykezes játék vagy zongorakíséret. „B” tagozatos meghallgatást félévente egyszeri alkalommal rendez a tanszak.

Egyéb

Valamennyi növendéknek lehetőséget kell adni arra, hogy a tanév folyamán többször szerepelhessen növendékhangversenyen, közös órán, más zenei rendezvényen.

Gitár tanterv

A gitártanítás szakirányú feladatai

A tanulók megismerjék életkorukhoz és képességeikhez mérten a gitár felépítését, akusztikai sajátosságait, hangolását, a hangszer lehetőségeit. Hangszerünk irodalmát, történetét, a gitárirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit, főbb zenei stílusok előadási sajátosságait, a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.

A tanuló adottságaival összhangban alakítson ki könnyed hangszerkezelést, a helyes test-, hangszer- és kéztartást, dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gitárhangot. Alkalmazzon különböző pengetési és helyes fogástechnikát, laza, egyenletes kar- és ujjtechnikát, ügyeljen a két kéz pontosan összehangolt mozgására.

Tanítsa meg:

- a játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését,
- a legato játékot, a staccato, portato, tenuto játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását,
- a gitárjáték alapvető technikai elemeit (fekvésváltás, barré, kötések, apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok),
- a tompítás különféle lehetőségeit.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen:

- hangsorokat különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Ösztönözze a tanulókat a helyes hangszertechnika folyamatos gondozásával szép gitárhangsín elsajátítására, céltudatos gyakorlási módszer kialakítására, precíz hangszerhangolásra, tudatos zenei memorizálásra, a művek zeneileg igényes kidolgozására, a rendszeres társas muzsikálásra lehetőség szerint már a kezdetektől.

Alakítsa ki a lapról játék technikáját, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva. Tanítsa meg a tanulókat a legszükségesebb karbantartási feladatok elvégzésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló rendelkezzen a gitárjátékhoz szükséges koncentrációképességgel. Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.

Ismerje:

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét.

Ismerje, és készségszinten alkalmazza a gitárjáték már fent említett alapvető technikai elemeit.

A tanuló saját képességeihez mérten próbáljon megvalósítani különböző előadási módokat:

- Arpeggio (harmóniafelbontásos) játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
- Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.
- A növendék ízlésének, és igény szerint a mai kor zenéjének néhány darabja, akkordkísérettel. (Muszty-Dobay: Csalamádé) Igény szerint pengető használata.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 1 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
- 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
- XX. századi mű (pl. Bartók - Szendrey).

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat. Az anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Rendelkezzék a tanuló ismeretekkel:

- a fontosabb korok és stílusok gitáron megszólaló darabjainak jellemző vonásairól,
- a különféle hangeffektusokról és azok használatáról (rasguado, üveghang, étouffé, dobolás),
- házi feladat gyanánt szorgalmazzuk, hogy a tanuló a gitárdarabok szerzőinek és előadóművészeinek munkásságáról, zenei kifejezésekről, a hangszer múltjáról, hagyományairól anyagokat gyűjtsenek.

Legyen képes az életkorának és képességeinek megfelelő zene még árnyaltabb, kifejezőbb előadására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje a különböző hangeffektusokat és azok használatának módját.

A tanuló legyen képes:

- a darabok hibátlan megszólaltatására,
- a szólamvezetések pontos megvalósítására,
- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- az egész fogólapot uralni,
- tiszta, könnyed fekvésváltásra,
- a vibrato alkalmazására,
- a fontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- a tiszta játék érdekében történő hangtompítások végrehajtására,
- értelmesen tagolt, árnyalt és kifejező előadásra.

Rendelkezzék:

- kimunkált előadói és technikai képességekkel,
- biztos memóriakészséggel,
- koncentrálóképeséggel,
- hangszer rendeltetésszerű használatához és karbantartásához szükséges alapvető ismeretekkel.

A gitár tanterv helyi kiegészítése:

A tanszak sajátosságai, céljai

A gitár tanszak iránt évek óta nagy az érdeklődés, népszerűségnek örvendünk, így a tanáronkénti 20-22 fős növendéklétszámról a jövőben is számítunk.

Beiskolázás

Előképzős osztályba való felvételtől abban az esetben beszélhetünk, ha a tanuló az általános iskola 2. osztályába jár, egy előképzős szolfézs évfolyamot már elvégzett, és szakmailag indokolt.

Az „A” tagozat 1. osztályának megkezdése rendszerint az általános iskola 3. osztályának megkezdésekor történik. „B” tagozatra a növendéket az alapfok 2. évfolyamától javasolt irányítani.

Céljaink:

Szakmai-pedagógiai célunk a gyermekek személyiségének kibontakoztatása, a foglalkozások során az egyéni képességek figyelembe vétele, fejlesztése.

Példaadással való nevelés, tehetséggondozás, érték közvetítés, már az egészen kicsi gyermekkortól kezdve.

A zene, és zenélés megszerettetése növendékeinkkel.

Értékes zenei anyaggal, a korosztálynak és az személyre szabottan megfelelő módszerekkel és pedagógiai kultúrával eljuttatni növendékeinket a zeneirodalom remekműveinek mind teljesebb megismeréséhez.

Arra kell törekednünk, hogy olyan módon és olyan mélységben kell megismertetnünk növendékeinkkel a zenei jelenségeket, hogy a zene eszköztárát - ritmus, metrum, dinamika, dallam, harmónia - alkotó módon tudják alkalmazni, vagyis értsék és beszéljék a zene nyelvét.

Feladataink:

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése, zenei ízlésének formálása, az értékes zene megszerettetése. A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása. A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben. A növendékek rendszeres, céltudatos gyakorlásra nevelése. A kortárs zene befogadására nevelés.

Tehetséggondozás:

Regionális és országos versenyeken való rendszeres részvétel. A tanulók aktív társas muzsikálásra nevelése már a hangszerstanulás kezdetétől.

Fontosnak tartjuk a gitár, kamarazenélési lehetőségeinek minél tágabb körű kihasználását. Növendékeink számára lehetőséget kívánunk adni a kamarazenével való elmélyültebb foglalkozásra, a már megszerzett egyéni hangszeres tudásuk szinten tartása és bővítése mellett. Iskolánkban tanszakunkon régóta kiválóan, és sikeresen működik gitárzenekarunk. Kiemelt célunk a gitárzenekar folyamatos működtetése a tanszak gitáros növendékeinek részvételével. Fontos feladatként kezeljük a gitáriródalom népszerűsítését, a hangszer pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését.

Iskolánkban tanszakunkon 1998 óta háromévenként Regionális Gitárversenyt rendezünk. Továbbiakban is különös gondot készítjük elő a regionális gitáros találkozók megrendezését. Célunk, hogy ezen a versenyen, az eddigiekhez hasonlóan, a régióknak minél több zeneiskolája, gitárosa vegyen részt.

Az oktatás során alkalmazott kották, taneszközök kiválasztásának elvei:

Igyekszünk minden tanulónál figyelembe venni a gyermek egyéni képességeit, fejleszthető területeit. Olyan kottát, olyan anyagot választunk személyre szabottan, ami a minimális követelményeknek legalább eleget tesz.

A kiválasztás elsődleges kritériuma a zenei érték. A tananyag kiválasztásánál a legfontosabb szempont, hogy a tanár ismerje minden egyes növendéke képességeit és érdeklődési körét, hogy megfelelő követelményszinten mindig a legalkalmasabb zenemű kiválasztásával tanítson meg egy zenei jelenséget, vagy bizonyos technikai megoldást.

A kottajegyzék a tanszak számára gazdag ajánlatot tartalmaz, amelyekből biztonsággal választhatnak a tanárok értékes zenei anyagot.

A zeneirodalom alapos ismeretében a tanszakok tanárai egymást segítve, az országos fórumokon tapasztalatokat szerezve, a legmegfelelőbb műveken keresztül taníthatják meg a zenei és technikai feladatokat.

A kották nagy részét, mint tankönyvet megvásárolják a szülők, esetenként kotta kölcsönözhető a zeneiskola könyvtárából is.

A órákon történő zenehallgatás mellett rendkívül fontos, hogy kialakítsuk növendékeinkben az otthoni zenehallgatás (CD, DVD, rádió, TV), valamint az élő zene hallgatásának igényét.

A zenetanítás legfontosabb taneszköze a hangszer, melynek minősége és állapota meghatározó szerepet tölt be a növendékek zenei tanulmányai eredményességében.

A hangszerek egy része (hegedő, cselló, gitár,) a növendékek számára kölcsönözhető iskolánkból.

A beszámoltatás módja, anyaga:

Az „A” és „B” tagozaton azon 6. osztályt befejező tanulók, akik a továbbképző első osztályában kívánnak tovább haladni Művészeti alapvizsga letételére kötelezettek, amennyiben az 1. osztályt a **2004/2005** tanévben vagy utána kezdték meg.

A beszámolók félévkor közös óra keretében, év végén vizsga formában történnek.

A növendékek évente iskolai növendékhangversenyeken és tanszaki (gitár- hegedű- cselló) hangversenyen is szerepelnek.

Évfolyam	Félév	Év vége	Nyilvános tanszaki koncert
HEK	2 gyermekdal	1 előadási darab vagy kamaradarab	1 egyszólamú nd. és/vagy 1 etűd
1. o	2 előadási darab vagy kamaramű	3 előadási darab és 1 etűd vagy kamaramű	2 népdal és/vagy 2 etűd
2 - 6. o.	2 előadási darab vagy kamaramű	3 előadási darab és 1 etűd vagy kamaramű	2 etűd, és/vagy 2 előadási darab (az egyik duó is lehet)
Továbbképző évfolyamok	2 előadási darab vagy kamaramű	3 előadási darab és 1 etűd vagy kamaramű	1 etűd 3 előadási darab (egyik lehet kamaradarab)
<i>A beszámolók teljes anyaga lehetőség szerint kotta nélkül játszandó, kivéve a kamaradarabokat.</i>			

„B” tagozatos növendékeink a félévi közös órára is 4 darabbal készülnek fel.

Vizsgák értékelése:

HEK minősítés: kiválóan megfelelt (5), Jól megfelelt (4), megfelelt (3), nem felelt meg (1).

1. osztálytól: osztályzattal.

Felhasználható irodalom:

A központi tanterv kottáin felül a választható kották köre bővíthető az aktuálisan megjelenő kiadványokkal.

Az előző szempontok figyelembe vételével osztályonként, és egyénre szabottan dolgozunk ki tanmeneti megoldást.

Művészeti alapvizsga

A játszott műsor maximális időtartama:

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

„A” tagozat

- **1 etűd**
- **2 különböző stílusú előadási darab, vagy 1 előadási darab, és 1 kamaramű**
Az előadási darabokat – lehetőség szerint- kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- **1 etűd**
- **3 különböző stílusú előadási darab, vagy 2 előadási darab és egy kamaramű**
Az előadási darabokat kotta nélkül kell játszani.

Művészeti záróvizsga

A játszott műsor maximális időtartama:

- „A” tagozat minimum 10 perc
- „B” tagozat minimum 15 perc

„A” tagozat

- **1 etűd**
- **2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtétéles.**
- **1 kamaramű**
Az előadási darabokat - lehetőleg - kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- **1 etűd**
- **2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétéle, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű, vagy kamarazene.**
- **1 kamaramű.**
- Az előadási darabokat kotta nélkül kell játszani.

Gitárzenekari tanterv

Iskolánkban gitárzenekar működik. A szolfézssoktatást válthatja ki 5. évfolyamtól a gitár szakos növendékek, amennyiben hangszeres tanárjuk is hozzájárul ehhez.

Lehetőség van a növendékek számára, hogy azután is folytassák a zenekarban munkájukat, mikor már nem járnak zeneiskolába. Ilyen esetben a zenekari naplóban „*mint vendég*” szerepelnek.

A próba hetente egy alkalommal, 2x45 perben (5 perc szünettel) zajlik a zeneiskola kamaratermében.

Az anyagot (műsort) mindig több szempont alapján kell összeállítani.

1. A karácsonyi időszakban az ünnephez kapcsolódó darabokat gyakoroljuk.

Pl.: Csendes éj, Jingle bells

2. Ha a zenekar felkérést kap egy koncertre, mérlegelni kell, milyen stílusú (komolyabb, vagy könnyebb) műsort kell adni, és azt így összeállítani.

Ha komolyabb darabot kérnek, például lehet Pachelbel, vagy Weiss, vagy Haydn; ha könnyebb műsor kell, akkor játszhatunk mexikói, spanyol darabokat, vagy mai modern átiratokat is.

3. Fontos továbbá, hogy a műsor összeállításánál mindig figyelembe kell venni a tanulók összetételét is. Olyan darabokat kell választani, aminek lejátszása a legkisebbeknek sem okoz problémát.

Pl.: Jó, ha a műsorban több 3 szólamú darab is van, így több gyermek játssza ugyanazt a szólamot, ez a kisebbek számára könnyebbséget jelenthet.

A repertoárban szerepelhet a reneszánsztól napjainkig bármilyen kamaradarab bármilyen szerzőtől, bármilyen átírat, amelyet a zenekar hangulatosan, ízlésesen elő tud adni.

Fontos, hogy a növendékek megismerjék a gitáriródalom minél szélesebb skáláját, a régi zenétől a modernig, a külföldi könnyűzenétől, a magyar zeneszerzőkig.

Azon kívül, hogy a zenekar kötelező jelleggel működik, segít, hogy a növendékek ráérezzenek az „együttzenélés ízére”, örömmel tegyék azt.

A zenekar tagjaként fontos az egymáshoz való alkalmazkodás nem csak a muzsikálásban, hanem a próbatermen kívül is.

Szolfézs tanterv

A művészetoktatás alprogramja magába foglalja a művészeti ág speciális szabályozását, valamint a tantárgy tartalmi tervezetét.

A szolfézs tanszak kiegészítő helyi tantervében különösen fontosnak tartjuk, az alapfokú zeneoktatás zenepedagógiai célrendszerét, szerepét az esztétikai nevelés megalapozásában.

Kiemelkedő feladatnak tekintjük a zenei készségek és képességek megalapozását, a kulturális értékek megőrzését, átadását.

A szolfézs tanszak ezekhez kapcsolódva, a helyi adottságoknak megfelelően készítette el pedagógiai programját.

A tanszak céljai, sajátosságai

A szolfézs tanítás célja:

- a gyermekek zenei képességeinek sokoldalú fejlesztése (belső hallás, ritmus-metrum, tiszta intonáció, többszólamúság, dallam, és harmónia hallás, azonosítás, zenei írás-olvasás, zenei memória, zene hallgatás-értés)
- a zenei alapismeretek elsajátítása,
- a növendék személyiségének erkölcsi, szellemi formálása,
- olyan zenei gondolkodás megalapozása, amely segíti a tanulót a zenei anyag helyes értelmezésében, megszólaltatásában,
- megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszerstanulásban,
- a zenei pályára készülő növendék felkészítése a továbbtanulásra.

Tankönyvek:

Előképző 1 : Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő dalok, mondókák, versek óvodásoknak

Előképző 2: Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 2. (tankönyv, munkafüzet és útmutató) Horváth Istvánné Smid Anna – Lázárné Nagy Andrea: Margaréta tankönyv család 1-3. és

a hozzá tartozó feladatgyűjtemény

Használható még:

Antal-Lundström Ilona: Látható hangok (tankönyvcsalád + feladatlapok, útmutató)

Ferenczi Anna: Zenei kifestőkönyv

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Bújj-bújj, zöld ág

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)

Józsefné – Szmrecsányi: Zenei előképző olvasókönyv és munkafüzet1.- 6. osztály: Dobszay László: A hangok világa I-VI.

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I., II.

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Sulyok Gizella: Pilletánc I., II. kötet

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I.,II,III.

Papp Lajos: 35 könnyű kétszólamú egyeneműkar I.

Bárdos Lajos: 70 kánon

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I., II.

Falusné – Dr. Patakyné: Hangszeres kiegészítő

Nógrádi-Pappné-Spiegel: Dallamírási feladatok I., II.

Győrfy István: Dallamírási feladatok

Németh- Nógrádúti- Puster: Szolfézs antológia

Virágos sorozat népdalfüzetek

Kodály- Vargyas: Magyar népzene

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Simonné – Szigetiné: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény I., II., III.

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Kollégáink által szerkesztett kiegészítő tananyag

Fejlesztési irányvonalak

A hangszer és a szolfézs kapcsolatát szem előtt tartva betekintést nyerhetünk egymás munkájába. A vizsgákon való részvétel előzetes megbeszélés alapján történik, így kísérhetjük figyelemmel egymás munkáját. A felmerülő problémák megbeszélésére tanszaki értekezletet hívunk össze, ahol sor kerülhet a tapasztalatok és vélemények cseréjére, egymást segítve ötletekkel, tanácsokkal.

Beszámolók:

A beszámolók minden évfolyamon a tanórák idejében, meghatározott időpontban történnek (írásbeli, szóbeli).

Szóbeli számonkérés - az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása, év végi összefoglaló óra keretében.

Az értékelés módja:

A növendék havonta kap jegyet munkájára és szorgalmára, ami hozzáférhető a növendéknek a szülőknél és a főtárgy tanároknál a KRÉTA elektronikus naplóban. Az év végi érdemjegyet az évközi munka és a vizsga eredmény együttesen adja, figyelembe véve az egyéni adottságokat, illetve továbbtanulási szándékot.

Megfelelő létszám esetében (min. 3 fő) a "B" tagozatos növendékek számára önálló csoportot hozunk létre, biztosítva ezzel a megfelelő felkészülést a magasabb szintű hangszeres követelményekhez. Az értékelést ebben az esetben a szakirányú továbbtanulási szempontok alapján kell megtenni.

Felvételi követelmények

A meghallgatási területek, szempontok:

- megfelelő szellemi érettség, koncentráció képesség,
- választott dal önálló eléneklése,
- dallam és ritmusvisszhang,
- előképző osztályba való sikeres felvételihez nem feltétlenül alapvető az írás, olvasás ismerete.

A művészeti alap- és záróvizsga

Minden tanuló, aki az alapfok 4. osztályát elvégezte, jelentkezhet alapvizsgára. Az alapvizsga lehetőségét elsősorban azoknak a növendékeknek ajánljuk fel, akiknél biztosított, hogy az iskola valamelyik együttesében tudnak muzsikálni. Akik sikeres alapvizsgát tettek, kötelezően választhatnak zenetörténet, zeneirodalom, szolfézs, zeneismeret, zeneelmélet, jazzelmélet, tantárgyak között. Akik nem élnek az alapvizsga nyújtotta lehetőségekkel, azok a tanulók a szolfézs tárgyat tanulják tovább alapfokon 5-6. osztályban.

Az AMI-ban a művészeti alapvizsgát és a záróvizsgát a tanév rendjében meghatározott időpontban kell megszervezni. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgakövetelményeit és témaköreit, erre építve a vizsgatantárgyait az alapfokú művészetoktatás alapprogramjában megfogalmazottak alapján kell az alapfokú művészetoktatási intézmény helyi tantervében meghatározni. A vizsgafeladatokat az intézmény helyi tanterve alapján kell kidolgozni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát az alapfokú művészetoktatási intézmények közösen is megszervezhetik.

Művészeti alapvizsgát először azoktól a tanulóktól lehet megkövetelni a továbbhaladás feltételeként, akik a 2004/2005. tanévben kezdték meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény (AMI) első alapfokú évfolyamán. Addig az időpontig, ameddig a továbbképző évfolyamra lépés előfeltételeként a művészeti alapvizsga nem követelhető meg, a tanuló az e rendelet 17. §-a (4) bekezdésének alkalmazásával akkor kezdheti meg tanulmányait az AMI továbbképző évfolyamán, ha legalább négy alapfokú évfolyamot sikeresen elvégzett.

A művészeti alap- és záróvizsga követelményei

Az alap- és záróvizsga részei

Az alapvizsga témáit az 1.-4. osztály tananyaga határozza meg. Az alapvizsgát tevő – „B” tagozatosok, illetve elméleti tanszakosok kivételével – a tanulók az 1-4. osztály anyagából összeállított témákból választva készíthetik el Ppt formájában a beszámolójukat. (Elméleti tanszakosok számára írásbeli és szóbeli vizsgarész kötelező.)

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- komplex zenei ismeretek*
- teszt maximum 20 perc
- diktálás, elemzés maximum 40 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- komplex zenei ismeretek* maximum 20 perc

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli vizsgarészből áll. Az záróvizsgát tevő – „B” tagozatosok, illetve elméleti tanszakosok kivételével – szabadon választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. (Elméleti tanszakosok számára mindkét vizsgarész kötelező.)

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

komplex zenei ismeretek* maximum 60 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

komplex zenei ismeretek* maximum 25 perc

Az alapvizsga tartalma

Az írásbeli vizsga tartalma

„A” tagozat – hangszer, magánének

Az szolfézs 1-4. osztályának anyaga alapján összeállított témákból a tanulók Ppt formában tesznek beszámolót.

„B” tagozat – hangszer, magánének

– teszt, ami 15-20 egyszerű, általános zenei–zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;

– diktálás, elemzés:

1. Hangközök, hármashangzatok és fordításai (felismerése), hangsorok (modális is) lejegyzése (4#-4b-ig)

2. Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet lejegyzése (2/4, 3/4 vagy 4/4-es löktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-av felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, ill. könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény);

Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot; az idézet zongorán, két szólamban tizenkétszer hangozhat el; az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, előadásmódra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.)

A szóbeli vizsga tartalma

„A” tagozat

A szolfézs 1-4. osztályának anyaga alapján összeállított témákból a tanulók Ppt formában tesznek beszámolót.

„B” tagozat

– egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, tartalmazhat alterált hangokat.

– „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 5-5 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társas ének, hangszerkíséretes darabok a reneszánszból, barokkból, klasszikából) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező) és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit;

– a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A záróvizsga tartalma

Az írásbeli vizsga tartalma

„A” tagozat - hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom

A szolfézs 1-6. osztályának anyaga alapján összeállított témákból a tanulók Ppt formában tesznek beszámolót.

„B” tagozat – hangszer, magánének főtanzakoknál

- teszt, ami 10-15 általános zenei–zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladatot tartalmaz;
- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallam tartalmazhat változatos dallami és ritmikai fordulatokat, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot; az idézet zongorán, nyolcszor hangozhat el.
- periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatokat, alterációkat. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat; az idézet zongorán, nyolcszor hangozhat el.

A szóbeli vizsga tartalma

„A” tagozat- hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom

A szolfézs 1-6. osztályának anyaga alapján összeállított témákból a tanulók Ppt formában tesznek beszámolót.

„B” tagozat – hangszer, magánének főtanzak

- Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után szolmizálva vagy hangnévvel. A dallam hangnemi kitérését vagy modulációt tartalmazzon.
- „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 5-5 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól(barokk, klasszikus, romantikus) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit;
- a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tehet fel. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Előképző 1. évfolyam

Célok:

- a közös éneklés és játék élménye, öröme
- a tanulók zenei érdeklődésének felkeltése
- a zenei képességek, elsősorban a ritmusérzék fejlesztése egyszerű ritmushangszerek megszólaltatásával
- a szép, tiszta éneklés megalapozása csoportosan és egyénenként
- dallamfordulatok éneklése szolmizálva
- figyelmes zenehallgatás

A 6. évüket betöltött gyermekek (óvoda nagy csoport, és az iskolai 1. osztály) számára egy évig heti 2x45 percben előképző 1 évfolyamot biztosítunk. Mivel az ismétlő nagycsoportosok a tanév folyamán még nem írnak, olvasnak, képességeik, ismereteik másképp fejlődnek, mint azoké a gyerekéké, akik iskolába mentek. Ezért Ek 1-ovi csoportba járhatnak.

Az előképző 1- ovi csoport feladatai annyiban különböznek az iskolás előképző 1 csoportétól, hogy ők még nem írnak kottát, csak ritmusokat, hangjeleket, melyek jellemzőek a hallott hangokra (pl. állathangok, zenei hangok iránya, magas-mély, rövid-hosszú).

Előképző 1- ovi évfolyam

Feladatköre:

- az óvodai dalanyag bővítése, játékok, játékfűzések ismerete, ezekben való jártasság
- ritmusfejlesztés – az egyenletes mérő kialakításától az egyszerű ritmusmotívumok hallás utáni megszólaltatásáig, ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, ritmusolvasás.
- mozgás összehangolása (2 kéz, láb külön használata egyenletes+ritmus kopogása, járása).
- hallásfejlesztés – dalanyagon keresztül, tiszta intonáció kialakításával, a pentaton szolmizációs hangok ismeretével
- íráskészség fejlesztése, alapvető ritmus írás kialakítása
- többszólamúság kezdeti lépéseinek játékos gyakorlása (osztinátók, állathangok)
- zenei memória fejlesztésének kezdeti lépései
- a figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kidolgozása
- hangszerismeret bővítése

Ritmusfejlesztés

- mérőlépés, mérőütés, egyenletes lüktetés, egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása
- rövid és hosszú ritmusértékek megkülönböztetése (nyolcad, negyed, negyed-értékű szünet,
- ütem, ütemvonal, ismétlőjel, záróvonal fogalma
- kettes ütem

Hallásfejlesztés és zenei írás-olvasás

- vonalrendszeren való tájékozódás kezdeti lépései, ami nem feltétlen az 5 vonallal kezdődik
- magas és mély hangok megkülönböztetése
- ugrás, lépés hangok közt
- szó-mi, szó-lá-szó-mi, szó-mi-dó dallamfordulatok éneklése kézjelről,

szolmizálva, illetve memorizálás után

- dalfelismerés, dallambújtatás
- egyszerű dallamok éneklése szolmizálva
- mi-ré-dó hangok éneklése, kézjel
- hangszeres zenélés megismertetése, hangszerismeret bővítése

Kétszólamúság előkészítése

- felelgetős játékok, dal és mérő (ritmus osztinátók, ritmuskíséretetek, egyszerű dallam osztinátók, duda basszus)
- dal vagy mondóka ritmusának és az egyenletesnek egyidejű megszólaltatása (2 csoport, 2 gyerek)

Ajánlott irodalom:

- o Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő dalok, versek, mondókák óvodásoknak
- o Antal Lundström Ilona: Látható hangok
- 1. Kalandozás a hangok birodalmában
- 2. Vidám zenészek

Előképző 1 évfolyam (iskolás)

Feladatköre:

- az óvodai dalanyag bővítése, játékok, játékfűzések ismerete, ezekben való jártasság
- ritmusfejlesztés – az egyenletes mérő kialakításától az egyszerű ritmusmotívumok hallás utáni megszólaltatásáig, ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, ritmusolvasás
- hallásfejlesztés – dalanyagon keresztül, tiszta intonáció kialakításával, a szolmizációs hangok ismeretével
- íráskészség fejlesztése, alapvető zenei írás kialakítása
- zenei memória fejlesztésének kezdeti lépései
- Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
- Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
- hangszerismeret bővítése

Ritmusfejlesztés

- mérőlépés, mérőütés, egyenletes lüktetés, egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása, két kéz függetlenítése a hangszertanulást könnyítendő.
- rövid és hosszú ritmusértékek megkülönböztetése (nyolcad, negyed, negyed-értékű szünet, fél érték ritmusnévvel hangoztatva (esetleg: szinkópa)
- ütem, ütemvonal, ismétlőjel, záróvonal fogalma
- kettes ütem (esetleg: hármas, négyes)

Hallásfejlesztés és zenei írás-olvasás

- vonalrendszeren való tájékozódás, magas és mély hangok megkülönböztetése
- ugrás, lépés hangok közt
- szó-mi, szó-lá-szó-mi, szó-mi-dó dallamfordulatok éneklése kézzelről, szolmizálva, illetve memorizálás után
- dalfelismerés, dallambújtatás
- betűkotta és hangjegyes kotta írása-olvasása, értelmezése
- törzshangok előkészítése, megnevezése
- egyszerű dallamok éneklése szolmizálva (esetleg abszolút névvel)
- mi-ré-dó hangok éneklése, kézzel
- abszolút hangok megszólaltatása c' - c''-ig
- hangszeres zenélés megismertetése, hangszerismeret bővítése

Kétszólamúság előkészítése

- dal vagy mondóka ritmusának és az egyenletesnek egyidejű megszólaltatása (2 csoport, 2 gyerek, egyénileg)
- felelgetős játékok, dal és mérő (ritmus osztinátók, ritmuskíséretetek, egyszerű dallam osztinátók, duda basszus)

Ajánlott irodalom:

- o Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő dalok, versek, mondókák óvodásoknak
- o Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő zenei előképző 2. olvasókönyv és foglalkoztató

Előképző 2. évfolyam

Növendékei 7-10 éves gyermekek, akik az előképző 1 után kerülnek ebbe az osztályba, valamint az újonnan érkezők, felvételi meghallgatás után. Fontos szempont a csoportok kialakításánál, hogy hasonló tudással rendelkezők kerüljenek egy csoportba, így megvalósítható a kiegyenlített együtt haladás.

A meghallgatási területek, szempontok:

- megfelelő szellemi érettség, koncentráció képesség
- választott dal önállóan történő eléneklése
- dallam és ritmusvisszhang

Célok, feladatok:

- zenei élményanyag gyűjtése régi stílusú magyar népdalokkal és más népek dalaival
- szolfézs és a hangszeres játék egységének kialakítása
- ritmuskészség fejlesztése és metrum egyenletesség kialakítása
- pontozott ritmusok ismerete
- tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása
- hallásképzés,- belsőhallás- és memóriafejlesztés
- többszólamúság megalapozása kánonokkal, rövid kézjeles énekléssel, osztinátókkal
- a zenei írás-olvasás elmélyítése, alapvető készségének kialakítása
- Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése

Követelmény:

- egyszerű ritmusmotívumok megszólaltatása és írása memorizálás után
- szinkópa, pontozott ritmusok, éles,- és nyújtott ritmus ismerete
- egyszerű osztinátók, ritmuskísérek ismert dalokhoz
- dó' lá, szó, - hangok nagyobb hangterjedelmű dalokban
- tájékozódás a vonalrendszeren, jó íráskészség kialakítása, törzshangok ismerete G kulcsban C'-C'''
- F kulcs abc hangok felismerés szinten nagy-és kis oktávban
- egyszerű dallamok éneklése szolmizálva és abszolút névvel kottából, illetve memorizálás után
- legalább 15 magyar gyermekdal, népdal szép, kifejező éneklése fejből (csoportos vagy egyéni előadásban)

Ajánlott irodalom:

- o Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő zenei előképző 2. olvasókönyv és foglalkoztató

- o Szemrecsányi: Előképzős olvasókönyv és munkafüzet
- o Alapfok

1. évfolyam

Az első évfolyamba kerülő (általában 8-9-10 éves gyerekek), egy-két előképző évfolyam után, hangszeres tanulmányukban is 1. osztályosak. A tananyag a hangszeres tudás segítését szolgálja, ritmikai, elméleti, dallami szempontból.

Még ebben az osztályban is elengedhetetlen az alapvető írás-olvasás, hallás, egyenletes metrum, többszólamúság fejlesztése.

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményének ismeretét feltételezi.

Szükségessé vált olyan 1. osztály indítása, ahol felső tagozatos, illetve középiskolás tanulók kezdik zeneiskolai tanulmányaikat. Az ő esetükben a haladás tempója rugalmas, indokolt esetben egy tanév alatt 2 osztály anyaga is elvégezhető.

Célok, feladatok:

- népdalok: főleg régi stílusú népdalok, nagyobb hangterjedelem
- tiszta intonáció, igényes, szép éneklés kialakítása
- ritmikai elemek: pontozott ritmusok elmélyítése, triola, hármas, négyes ütem, tizenhatodik páros formációi
- elmélet: öt-hat fokú hangsorok (pien hangos pentatónia), hétfokú hangsorok, fi hang, hangközök (T1, T5, T4, T5, T8, K-N2, K-N 3), régi stílusú népdalok jellemzőinek ismerete, módosító jelek szerepe, hangnemek 3#-1b-ig, előjegyzések sorrendje a tanult hangnemekben, párhuzamos hangsorok fogalma
- zenei olvasás-írás: Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján, éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkkel 2#, 1b előjegyzéssel, dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva), igen könnyű diktálási feladatok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással G kulcsban (2–4–8 ütem).
- transzponálás írásban.
- tonálisérzék fejlesztése: a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
- belső hallás további kimunkálása
- alaphelyzetű Dúr és moll hármashangzat meghallása, szerkezetének ismerete, éneklése szolmizálva
- az abszolút rendszer további gyakorlása
- zenehallgatási élmény elmélyítése

Követelmények:

- pontozott ritmusok és a hármas ütem ismerete, triola olvasása, hangoztatása
- hangközök: T1, T4, T5, T8, K2, N2, K3, N3 hangközök ismerete, éneklése, írása, felismerése tonalitásban
- C'-C''', (F-kulcs, kis és nagy oktáv hangjai)
- módosító jelek és szerepük, használatuk 2#-1b-ig
- hangsorok: pentachord, pentaton, hexachord és hétfokú hangsorok (modális név - dalanyaghoz kapcsolódva)
- kvintváltó szerkezet
- a 'dó' helyének megállapítása 2 #-1b előjegyzés szerint
- a népdalok szerkezeti sajátosságainak ismerete (stílus, szerkezet, dallamív stb.)
- legalább 15 új magyar népdal ismerete

Ajánlott irodalom:

- o Horváth Istvánné Smid Anna – Lázárné Nagy Andrea: Margaréta zeneismeret 1. A zeneiskolák 1. évfolyama számára
- o Dobszay László: Hangok világa 1.
- o Papp Lajos: 35 könnyű kétszólamú egyzeneműkar 1.
- o Irsai-Agócsy: Szolfézs példatár alsófok 1.
- o Lázárné Nagy Andrea: Margaréta 1. kötet (feladat gyűjtemény)

2. évfolyam

Célok, sajátosságok:

A 9-10-11-12 éves korú, általában ezen az évfolyamon tanuló gyerekek tudatosságát, logikai készségét is fejleszteni kell. Az előző év(ek) alapozása itt érhet be, függetlenül a zenei készségek fejlődésének mértékétől. Jó hangszerválasztással a hiányosságok elsimíthatók és javíthatók. A szolfézs ebben a hangszerstanulás segítője kell, hogy legyen a különböző képességek kiegyenlítésével, a megszerzett tudás szinten tartásával, a zenei igényesség fejlesztésével.

(Mivel a szolfézs tudás mérését a 4. évfolyam végére tesszük, ezért adott évfolyam ismétlésére lehetőség nyílik, ha a tudásszint javítása szükséges.)

Feladatok:

A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.

- az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása
- műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk táncjátékok megszólaltatásával

- motívum, periódus szerkezete (előtag, utótag, nyitás, zárás), szekvencia
- tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben
- kottaolvasás és zenei írás-olvasás fejlesztése
- kis nyújtott és kis éles ritmus, a negyed értékű triola
- negyed felütés
- 3/8 - os ütem
- váltakozó ütem
- 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése
- a műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák)
- már ismert hangközök kiegészítése k6, n6-tel, megszólaltatásuk 2 szólamban, bő2 ismerete
- az eddig tanult hármashangzatok elmélyítése
- hangnemek ismerete, hangsorok éneklése 3#-3b-ig, vezetőhang
- kánonok, biciniumok éneklése
- az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése
- a zenei kifejezőkészség és ízlés formálása

Minimális követelmény:

- A zenei anyag olvasása szolmizálva, abc-s névvel, szöveggel, folyamatos lapról olvasás
- egyszerű dallamok memorizálása, lejegyzése, transzponálása
- könnyebb ritmusok és dallamok lejegyzése, diktálás után, pontozott ritmusok, triola
- tanult hangközök felismerése, írása felfelé, írása, olvasása, éneklése, kiegészítve K6, N6
- a dór hangsor ismerete, a dalanyagra támaszkodva (kiegészítve: dúr és háromféle moll)
- 'dó' helyének megállapítása, kvintoszlop 3#- 3b előjegyzésig
- előadásmódok és gyakran előforduló tempójelzések ismerete
- régi és új stílusú népdalok szerkezeti, dallami sajátosságainak ismerete, legalább 15 új népdal szép kifejező éneklése fejből, kiegészítve más népek dalaival, műzenei szemelvényekkel
- barokk táncjátékok éneklése, formai elemzése
- többszólamúság (kánonok, biciniumok, könnyebb 2 szólamú kórusművek)

Ajánlott irodalom:

- o Horváth Istvánné Smid Anna-Lázárné Nagy Andrea: Margaréta zeneismeret 2

- o Dobszay: Hangok világa 2.
- o Irsai-Agócsy: Szolfézs példatár alsófok 2.
- o Lázárné Nagy Andrea: Margaréta 1 feladat gyűjtemény
- o Papp L.: 35 könnyű kétszólamú egynemű kar

3. évfolyam

Célok:

Bevezetés a klasszikus zenei forma és harmónia világába, többszólamú európai népdalokon és műzenei anyagon keresztül, új stílusú, valamint parlando és rubato régi stílusú dallamok zenei anyagával.

Feladatok:

- népzenei dalanyag bővítése, más népek népzenejének érdekességei (bolgár ritmusok, volta ritmus, mazurka, siciliano), új népdalok éneklése fejből
- kánonok, biciniumok, reneszánsz táncok, szemelvények éneklése kottából, szolmizálva, hangnévvel és szöveggel
- bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján
- a többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
- ritmus- metrum- és formaérzék fejlesztése, váltakozó ütemek, ütemezéssel is, 3/8, 6/8
- Módosított hangok: fi, szí, di, ri és ta gyakorlása
- dallamírás: diktálás, memorizálás után, (könnyebb periódus, 6-10 ütemes dallamok, funkciós basszus hangok aláírása betűvel)
- dúr és moll (három féle) hangsorok, hangnemek megállapítása 4#-4b-ig,
- 7 fokú ré, mi, szó hangsor ismerete, lapról olvasás
- oktávon belüli és kívüli (nóna, decima) hangközök, és a dúr, moll, szűk, bő alap hármas hangzatok éneklése, felismerése lejegyzése, a hármashangzat fordítás elve
- ismerje a funkciós basszus hangokat (T, SD, D), elnevezésüket, tudja hangnembe elhelyezni, énekelni őket
- ismerje fel a kis éles, kis nyújtott és triola ritmusokat, tudja ezeket hangoztatni olvasásban
- barokk tánctételek jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is
- a zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése
- tudatos zenehallgatásra nevelés

Minimális követelmény:

- régi stílusú parlando, rubato, valamint új stílusú népdalok éneklése, elemzése
- műzenei példák éneklése a reneszánszból illetve más népek dalaiból
- igen egyszerű kétszólamú dallam felső szólamának lejegyzése
- hangsorok 4# - 4b előjegyzésig (hangnemek megállapítása)
- kis, nagy és tiszta hangközök (oktávon belül), valamint a négy féle alaphármas felismerése

Ajánlott irodalom:

- o Horváth Istvánné Smid Anna-Lázárné Nagy Andrea: Margaréta zeneismeret 3. kötet
- o Dobszay: Hangok világa 3.
- o Lázárné Nagy Andrea: Margaréta 2.
- o Irsai-Agócsy: Szolfézs példatár alsófok 2.
- o Papp L.: 35 könnyű kétszólamú egynemű kar
- o zenei olvasókönyv

4. évfolyam „A” tagozat

Célok:

Az elméleti alapok összegzése, a zenei írás-olvasás készségének elmélyítése, alapvető kottaolvasás megerősítése, az évfolyam végére az elméleti tudás alapjainak felmérése.

Feladatok:

- A periodizáló és funkciós zenei gondolkodás megismertetése bécsi klasszikus művekből.
- A magyar népzenei ismeretek áttekintése, dalanyag bővítése, díszítőhangok éneklése, népi hangszerek ismerete.
- Kottaolvasás, írás elmélyítése.
- Hangközök összegzése, hangköz fordítás elve, bő4 oldással, hangközmenetek éneklése szolmizálva, ABC-vel.
- dúr, moll hármashangzat fordítások, alaphelyzetű szűkített, bővített hármások oldással, felismerésük, építésük
- domináns szeptim dúrban és mollban
- hangnemek 5#-5b-ig
- Formai elemzés képességének elmélyítése

Minimális követelménye:

- tudjon a növendék periódusnál nagyobb terjedelmű bécsi klasszikus dalokat, tanári hangszerkísérettel megszólaltatni
- könnyű kétszólamú dallam lejegyzése könnyű funkciós basszussal
- kis, nagy, szűk, bő és tiszta hangközök (oktávon belül) felismerése, lejegyzése
- hangsorok, hangnemek ismerete 5#-5b-ig
- Dúr, moll hármashangzatok fordításai, valamint a szűk, bő alap hármás felismerése, éneklése, lejegyzése
- dominánsszeptim – hangzat éneklése oldással (Dúrban és mollban)
- egyszerű formák (periódus, egyszerű 2-3 tagú forma, rondó, triós forma), funkciók felismerése, I-IV-V-I zárlati fordulat ismerete.

Az évfolyam végén belső mérést végzünk, az év végi vizsgák keretében. Ide tartozhat az alapvizsga is, ha a tanuló ezt választja a továbbképző évfolyamra lépés feltételeként.

Zeneiskolánkban az adaptált tantervtől eltérően az alapfok 1-2-3-4. évfolyamán a rövid és hosszú tanszakok nem válnak külön.

Ajánlott irodalom:

- o Horvát Istvánné Smid Anna-Lázárné Nagy Andrea: Margaréta zeneismeret 3. kötet
- o Dobszay: Hangok világa 4
- o Lázárné Nagy Andrea: Margaréta 2.
- o Irsai-Agócsy: Szolfézs példatár alsófok 2.
- o Papp L.: 35 könnyű kétszólamú egynemű kar
- o zenei olvasókönyv

4. évfolyam „B” tagozat

Célok:

- Azonos az „A” tagozat céljaival.
- A zenei pályára készülő növendékek zenei készségeinek megalapozása és fejlesztése.

Feladatköre

- A periodizáló és funkciós zenei gondolkodás megismertetése bécsi klasszikus művekből.
- A magyar népzenei ismeretek áttekintése, dalanyag bővítése, díszítőhangok éneklése, népi hangszerek ismerete.
- Kottaolvasás, írás elmélyítése.

- Formai elemek megismerése

Minimális követelmény:

- Azonos az „A” tagozat minimális követelményeivel.
- Kiegészítés:
- Tudjon a növendék 10 bécsi klasszikus dallamot
- 8-10 magyar népdalt
- lejegyezni könnyű hangközmenetet 4-5 meghallgatás után
- ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban. Tudja az ezekre épülő hármashangzatokat.
- ismerje fel a T-D funkcióváltozást hallás után.
- A 4. osztály elvégzése után a képzés kétféle alternatívát állít a tanulók elé.
- 5 - 6. osztály elvégzése: az érdeklődő kiemelkedő képességű gyermekek és a zenei pályára készülő "B" tagozatosok számára (heti 2 x 45 perc). Szükség szerint összevonható.
- 5 - 6. osztály elvégzése: a Minisztériumi Tanterv adta lehetőségek alapján "kötelezően választható" tantárgyként (heti 2 x 45 perc.)
- Ebben az esetben a döntés a 4. osztály végén a főtárgy és szolfézstanár közös határozata alapján történhet. A fennmaradó 2 x 45 percben kötelezően választható tárgyak helyettesíthetik a szolfézsórát. (zenekarok, kamara-zene, zeneelmélet, zeneirodalom, zenetörténet, zenei ismeretek)
- Szükségesnek látjuk, az elmúlt évek tapasztalatai alapján, ezeken kívül, a főleg nagyobb, 14-15-16 éves, későn beiratkozó növendékeink felzárkóztató elméleti oktatását.

5. évfolyam „A” tagozat

Célok:

Az elméleti ismeretek elmélyítése és megszilárdítása, zenetörténeti ismeretek elsajátítása. A bécsi klasszikus zene még alaposabb megismerése.

A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb

lélegzetű formákban. Zenei formák megismertetése vagy ismétlése.

Betekintés a romantikus zeneirodalomba.

Feladatköre

- o Funkciós tapasztalatok elmélyítése és alkalmazása énekelt és hallgatott zenei anyagokon.
- o valamennyi hangköz felismerése, lejegyzése, éneklése,
- o dúr, moll, szűk hármashangzatok és fordításai, és a bő alap oldással
- o a dominánsseptim oldással dúrban és mollban is,

- o autentikus zárlat, összetett zárlat,
- o imitáció, tonális, reális válasz,
- o moduláló periódusok olvasása, memorizálása,
- o tájékozódás a hangsorokban, funkciók szerint,
- o önálló elemzési képesség állandó fejlesztése,
- o alapvető tájékozottság kialakítása a zenei korszakokban,
- o lapról éneklés barokk és klasszikus szemelvényekből
- o a többszólamú éneklés hangsúlyosabb megjelenése

Minimális követelmény:

- o Tudjon a növendék 15 bécsi klasszikus és romantikus dallam szöveggel, szolmizálva
- o hangnemek, hangsorok ismerete 6#-6b-ig
- o hármashangzatok, dominánsseptim éneklése, felismerése, lejegyzése
- o ismerje fel az össze hangközt tiszta prímától tiszta oktávig
- o ismerje az összes hangközt tiszta prímától nagy decimáig
- o egyszerű hangközmenetet hallás után lejegyezni
- o könnyű, periódus terjedelmű dallamot lejegyezni funkciót jelző basszussal.

5. évfolyam „B” tagozat

Célok:

Az elméleti ismeretek elmélyítése és megszilárdítása, zenetörténeti ismeretek elsajátítása. A bécsi klasszikus zene még alaposabb megismerése.

A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb

lélegzetű formákban. Zenei formák megismertetése vagy ismétlése.

Betekintés a romantikus zeneirodalomba.

Feladatköre

- o valamennyi hangköz felismerése, lejegyzése, éneklése
- o -hangközmenetek alterációval és hangnemi kitéréssel,
- o főhármasok, mellékharmonikusok,
- o a dominánsseptim és a moll-beli VII. fokú szeptimakkord oldással,
- o autentikus zárlat, összetett zárlat,

- o imitáció, tonális, reális válasz,
- o moduláló periódusok olvasása, memorizálása,
- o tájékozódás a hangsorokban, funkciók és foksámok szerint,
- o népdalok lejegyzése, diktálás után,
- o önálló elemzési képesség állandó fejlesztése,
- o alapvető tájékozottság kialakítása a zenei korszakokban,
- o lapról éneklés barokk és klasszikus szemelvényekből
- o bővült periódusok: külső és belső bővülés

Minimális követelmény:

Azonos az „A” tagozat minimális követelményeivel.

Kiegészítés:

- o ismerje a tanuló a teljes kvintkört
- o tudja a hármashangzatokat, fordításait és a tanult négyeshangzatokat 5#-5b-ig elhelyezni, felépíteni és énekelni

Tudjon alterációt tartalmazó

- o a tanult anyagnál könnyebb dallamot (4#-4b-ig) zeneileg értelmesen lapról elénekelni szolmizálva vagy alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal
- o könnyű, bővült periódus terjedelmű klasszikus zenei részletet lejegyezni funkciós basszussal
- o a tanult anyagnál könnyebb periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után memorizálni, lejegyezni, majd transzponálni megadott hangnembe vagy megadott kezdőhangról
- o a tanuló ismerje fel a funkcióváltozásokat
- o legyen képes ismereteinek önálló alkalmazására.

Ajánlott irodalom:

- o Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató
- o Molnár Antal: Klasszikus kánonok
- o Forrai Miklós: Duettek I-II.
- o Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
- o Szabolcsi Bence: Zenetörténet

6. évfolyam „A” tagozat

Célok:

A barokk zene alaposabb megismerése. A 6. évfolyam műzenei és népzenei ismereteinek rendszerezése.

Feladatköre

- o barokk dalok, könnyű áriák, két és három szólamú vokális művek, magyar népdalok,
- o jellegzetes barokk fordulatok (komplementer ritmika, hemiola, szekvencia, ellenmozgás) megfigyeltetése, felismerése.
- o barokk áriák, táncformák, színpadi betétdalok, jellegzetes hangszeres darabok, megismerése, elemzése,
- o a fúga. Imitáció, tonális és reális válasz,
- o teraszos dinamika,
- o akusztikus és temperált hangolás
- o Purcell, Handel és J. S. Bach részletek meghallgatása
- o szvit, korál, kantáta, passió, oratórium, versenymű

Minimális követelmény:

- o 10-15 barokk és klasszikus dallam éneklése fejből
- o a kvintkör ismerete 6#-6b-ig
- o a modális hangsorok ismerete
- o egyszerű barokk vagy klasszikus periódus lapról éneklése, lejegyzése
- o hangközök, hármashangzatok és fordításainak ismerete
- o a dominánsseptim és a szűkített septim ismerete
- o alapvető ismeretek a zenei korokról

6. évfolyam „B” tagozat

Célok:

A barokk zene alapvető stílusjegyeinek megismerése. A zenei pályára készülő növendékek zenei készségeinek fejlesztése. A továbbtanuláshoz szükséges ismeretek rendszerezése.

Feladatköre

- o moduláló klasszikus szemelvények
- o rendhagyó periódusok, bővülés
- o barokk és klasszikus áriák, tánctételek, jellegzetes hangszeres darabok megismerése, elemzése
- o magyar népdalok

- o a fúga. Imitáció, tonális és reális válasz,
- o teraszos dinamika,
- o akusztikus és temperált hangolás

Minimális követelmény:

- o a kvintkör ismerete 7#-7b-ig
- o hangköz és hangzatmenetek lejegyzése 2-3 meghallgatás után
- o a dominánsseptim és a szűkített septim ismerete, éneklése
- o modális hangsorok ismerete, felismerése, lejegyzése
- o alterációt, modulációt tartalmazó klasszikus periódus, barokk dallam lapról éneklése szolmizálva, alkalmi hangzóval, ábécés nevekkal
- o kétszólamú, bővülést, hangnemi kitérést vagy modulációt tartalmazó klasszikus periódus lejegyzése 8-9 meghallgatás után
- o nehezebb magyar népdal lejegyzése éneklés után – szöveggel, 6-8 meghallgatás után

Ajánlott irodalom:

- o Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
- o Forrai Miklós: Duettek I-II.
- o Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
- o Németh Rudolf-Nógrádi László-Puster János: Szolfézs antológia

Továbbképző

7. évfolyam „A” tagozat

Célok:

A reneszánsz és a bécsi klasszika zenéjének megismerése.

Feladatköre

- o régi, modális zene XV-XVI: századból
- o Josquin des Prés, Willaert, Palestrina, Lassus, Victoria, Marenzio és más szerzők műveinek ismerete
- o a 4., 5. évfolyam szolfézs anyagának áttekintő ismétlése, kiegészítése újabb, nehezebb szemelvényekkel.

Ismeretanyag, készségfejlesztés:

- o a kvintkör

- o homofónia, vokálpolyfónia, imitáció megfigyeltetése
- o modális hangsorok ismerete
- o a funkciók
- o hangnemi kitérés, moduláció
- o klasszikus formák, formai bővítmények
- o hangközök, hármashangzatok és fordításai
- o a dominánsszeptim fordításai, a szűkített septim
- o T-SD-D-T zárlattípusok

Minimális követelmény:

- o modális hangsorok éneklése
- o hangnemi kitérés, moduláció éneklése
- o a dominánsszeptim fordításai, a szűkített septim éneklése oldással
- o zárlattípusok éneklése felbontva
- o klasszikus periódus lapról olvasása
- o könnyű, két- és háromszólamú kórusművek éneklése
- o moduláló, bővült periódus lejegyzése funkciós basszussal
- o modális hangsorok lejegyzése
- o könnyű hangzatmentek lejegyzése dominánsszeptimmal és szűkített septimmal

7. évfolyam „B” tagozat

Mindenben megegyezik a 7. évfolyam „A” tagozat céljaival, feladatkörével, ismeretanyagával, készségfejlesztési módszereivel, minimális követelményeivel.

Kiegészítve Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja szolfézs tananyag Továbbképző „B” tagozat 7. évfolyam anyagával.

8. évfolyam „A” tagozat

Célok:

A barokk korszak zenéjének, jellegzetes stílusjegyeinek megismerése, elemzése.

Feladatköre

- o angol, francia, német és olasz mesterek művei
- o tonális és reális válasz
- o komplementer ritmika és dallam

- o a barokk motorizmus
- o homofónia, polifónia
- o a barokk díszítés
- o concerto, concerto grosso
- o -oratórium, mise, passió
- o opera

Minimális követelmény:

- o jellegzetes barokk fordulatok – dallam, harmónia – ismerete, elemzése, felismerése kottáról (esetleg hallás után)
- o jellegzetes barokk ritmusok kiemelése, hangoztatása, feldolgozása
- o egyszerű Bach korálok harmóniai elemzése
- o könnyű barokk dallam lapról olvasása
- o könnyű barokk dallam lejegyzése
- o könnyű, moduláló periódus lejegyzése funkciós basszussal

8. évfolyam „B” tagozat

Mindenben megegyezik a 8. évfolyam „A” tagozat céljaival, feladatkörével, minimális követelményeivel.

Kiegészítve Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja szolfézs tananyag Továbbképző „B” tagozat 8. évfolyam anyagával.

9. évfolyam „A” tagozat

Célok:

A romantika zenéjének, stílusirányzatainak megismerése. Beethoven késői műveinek megismerése.

Feladatköre

- o a „konzervatív” és „forradalmi” romantika
- o a romantika jellegzetes nemzeti stílusai
- o a klasszikus harmóniavilág fokozatos fellazulása
- o a váltóhangok és kromatika jelentősége
- o a klasszikus formavilág fokozatos fellazulása
- o tercrokron fordulatok, lebegő tonalitás

Minimális követelmény:

- o romantikus dallamok éneklése
- o jellegzetes alterált akkordok éneklése
- o könnyű romantikus dallam lejegyzése
- o hangzatmenetek, hangzatfordulatok lejegyzése

9. évfolyam „B” tagozat

Mindenben megegyezik a 9. évfolyam „A” tagozat céljaival, feladatkörével, minimális követelményeivel.

Kiegészítve Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja szolfézs tananyag Továbbképző „B” tagozat 9. évfolyam anyagával.

10. évfolyam „A” tagozat

Célok:

A XX. század zenéjének megismerése. A belső hallás folyamatos továbbfejlesztése, a dallam-, hangköz-, hangzathallás erősítése a XX. századi művek meghallgatásához, megszólaltatásához.

Feladatköre

- o a tonalitás fogalmának megváltozása
- o a funkciók megszűnése
- o kvartépítkezés
- o egészhangúság, bitonalitás, politonalitás
- o az arany metszés
- o a disszonancia fogalmának ártértékelődése
- o a dodekafónia
- o az elektronikus zene

Minimális követelmény:

- o részletek éneklése Bartók és Kodály hangszeres műveiből
- o Bartók és Kodály kórusművek éneklése
- o Könnyű Bartók és Kodály dallamok lejegyzése

Zenehallgatási anyag:

- o A posztromantikusok: R. Strauss, Mahler, Puccini, Szkrjabin

- o Az impresszionisták: Debussy, Ravel, Respighi
- o A folkloristák: Bartók, Kodály, de Falla, Sztravinszkij
- o A dodekafonisták: Schönberg, Berg, Webern
- o A neoklasszikusok: Honegger, Hindemith, Prokofjev, Britten

10. évfolyam „B” tagozat

Mindenben megegyezik a 10. évfolyam „A” tagozat céljaival, feladatkörével, minimális követelményeivel.

Kiegészítve Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja szolfézs tananyag Továbbképző „B” tagozat 10. évfolyam anyagával.

A tananyag kiválasztásánál feltétlenül figyelembe kell venni, hogy a növendék készül-e szakiskolai felvételire!

Kórus tanterv

Célok:

A kifejező, tiszta, szép éneklés elsajátítása, az egy és többszólamú kórusművek tiszta intonálása és stílus hű előadása.

A növendékek zenei és közösségi élményhez juttatása.

Olyan pozitív élmény-nyújtás – a zene és az emberi kapcsolatok által -, amely arra ösztönzi a növendékeket, hogy felnőtt korukban is részt vegyenek a kulturális élet különböző vokális művészeti csoportjaiban.

A zeneiskolai és egyéb hangversenyek, ünnepek színessé tétele

Feladatkörök:

- ösztönözze a növendéket a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom megismerésére
- fejlessze a növendék hallását, ritmusérzékét

tempó- és dinamikai érzékenységet

hangszínek iránti igényét

kottaolvasási készségét

zenei memóriáját

zenei ízlését

stílusérzékét

formaérzékét

hangképző- és intonációs gyakorlatokkal harmonikus hallását

- ismertesse meg a kórustagokat a az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés ált
- a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival
- tudatosítsa a növendékekben az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

Minimális követelmény:

A kórus

- legyen képes önálló, élményt adó szereplésre
- tudjon fegyelmezetten viselkedni úgy a próbákon, mint a hangversenyeken
- tudjon „vezénylésre” énekelni

A növendék

- ismerkedjen meg a kórusirodalom számos remekművével
- tudjon jól tájékozódni a különböző stíluskorszakokban
- rendelkezék jó kottaolvasási készséggel, zenei memóriával
- hallgassa a többi szólamot és hangszínével alkalmazkodjék hozzá, ezáltal segítve az egységes kórushangzás megteremtését.

A növendék tudja

- helyes légzéstechnikával
- tiszta intonációval
- pontos ritmusban
- érthető szövegmondással
- helyes tempó- és dinamika megválasztásával
- művészileg kidolgozottan – stílus hű formálással, szuggesztivitással – elénekelni szólamát.

Zenei munkaképességgondozás tanterv

A ZENEI MUNKAKÉPESSÉG-GONDOZÁS (ZMG) - KOVÁCS-MÓDSZER - tanterve

Készítette

Dr. Pásztor Zsuzsa zenetanár

a ZENEI MUNKAKÉPESSÉG-GONDOZÁS kutatója és egyetemi oktatója,

szerzői jogainak tulajdonosa

www.KovacsMethod.com

BEVEZETÉS

A zenei munkaképesség-gondozás meghatározása, célja

A zenei munkaképesség-gondozás, a továbbiakban (ZMG) vagy az alapító neve után Kovács-módszer a 20. század második felében kialakult zenepedagógiai szakág, az egészséges zenész-életmód programja és természettudományos ismeretanyaga, a zenei foglalkozási ártalmak megelőzésének pedagógiája, mely a zenével foglalkozó növendékek és felnőttek helytállását hivatott segíteni hivatásukban és mindennapi feladataikban a kezdetektől a zenei pálya egész tartamán át. Az iskolai munkaképesség-gondozás célja a könnyebb és egészségesebb tanulás-tanítás elősegítése.

A ZMG hármas feladatköre

o Előkészíti az emberi szervezetet a várható terhelésekre és konkrét tennivalókra (Hangszeres tartások és mozgások alapozása, a helyes légzés megtanítása, a gyakorlati állóképesség és a szereplési alkalmasság fizikális alapjainak megteremtése).

o Védelmet nyújt a foglalkozási ártalmak ellen. (Megelőzi a mozgatórendszer túlerőltetését, feloldja az idegi és fizikai fáradtságot, ellensúlyozza az egyoldalú terheléseket, korrigálja az aszimmetriás tartásokat, védi és pihenteti a hallószervet, fenntartja a szervezet idegi és hormonális szabályozásának kiegyensúlyozott működését.

o Megerőltetés, kimerülés esetén segíti a munkaképesség helyreállítását az egészségzónán belül. (Kímélő gyakorlati program, fokozatosan felépített mozgásedzés, regeneráló életrend.)

A ZMG pedagógiai eszközei

A ZMG a muzsikáláshoz való erőteljes idegi és fizikai alkalmasság fejlesztésére és megőrzésére természetes edzőhatások kombinációját használja föl. Eszközei: a mozgás, az ésszerű munkavégzés, a pihenés helyes szervezése, a táplálkozás rendezése, a természeti környezet egészséges élethatásainak felhasználása (a friss levegő, a víz, és a napfény).

A ZMG keletkezése

1959-ben Kodály Zoltán szorgalmazására indult a Liszt Ferenc Zeneakadémián az a kutatás, mely a hallgatók és művésztanárok körében sűrűn előforduló zenei foglalkozási ártalmak okainak felderítésére és a védekezés módjának kidolgozására irányult. A feladattal megbízott szakember dr. Kovács Géza tudományos kutató volt (1916-1999, akinek több évtizedes munkája nyomán új pedagógiai ág alakult ki, a zenei munkaképesség gondozása. Dr. Kovács Géza negyven éven át szolgálta a zene és a zenész emberek ügyét. Életművéért 1996-ban, magas állami kitüntetésben részesült.

A ZMG zenepedagógiai jelentősége

A zenélő növendékek és felnőttek fizikai gondozásának pedagógiája a zeneoktatásban és a zenei gyakorlatban hiánypótló jelentőségű. A zeneoktatás és a zeneművészet szakmai színvonalának és követelményeinek emelkedésével mindinkább növekszik a fizikum és az idegrendszer speciális, más szakmáktól eltérő megterhelése. Ugyanakkor a hozzá való teherbírás kifejlődése és további alakulása a tehetséggondozás korábbi gyakorlatában véletlenszerű, kizárólag a külső körülményektől függő, mert a hagyományos zeneoktatásból mind a mai napig hiányzik a fizikai nevelés. A kellő fizikai felkészítés hiánya bizonytalanná teheti a zenével foglalkozók pályájának alakulását. A ZMG megjelenése a zenepedagógia jelentős történeti fordulata.

A ZMG jelenlegi felsőoktatási fórumai

o Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, választható tárgy, 60 óra.

o ELTE PPK, Kovács-módszer szakvizsgás képzés, 180 óra.

o ELTE PPK, fejlesztő pedagógusok szakirányú továbbképzése, kötelező tárgy, 60 óra.

o Muzsikáló Egészség Alapítvány, zenetanári akkreditált továbbképzés, 30 óra.

A ZMG oktatásának törvényi háttere

Az utóbbi két évben az alábbi három rendelkezés jelent meg a ZMG oktatásával kapcsolatban.

o FELSŐOKTATÁS: Az Emberi Erőforrások Minisztériumának rendelete (8/2013. I. 30. EMMI) előírja a zenei munkaképesség-gondozás ismeretét a zenetanári felkészítés képzési és kimeneti követelményei között. <http://www.magyarkozlony.hu/pdf/15906>

o SZAKKÖZÉPISKOLA: Az OKJ képzés kerettantervében a zenei munkaképesség-gondozás kötelező tárgyként szerepel. [14/2013. (IV. 5.) NGM rendelet.]

https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=440#table2

o ZENEISKOLA: A zenetanári minősítés kritériumai között szerepel a zenei munkaképesség-gondozás alkalmazása a zeneórákon. Előnyben van az a tanár, aki legalább 30 órás alapfokú képzettséggel rendelkezik, és óráin a zenei munkaképesség-gondozás elveit és gyakorlati elemeit felhasználja. https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/muveszeti.pdf

Szerzői jogok

A zenei munkaképesség-gondozás, azaz Kovács-módszer kutatási anyaga és teljes pedagógiai programja szerzői jogvédelem alatt áll. (Artisjus 000312005T, 991014007T, 991014008T, 991014009T). A szerzői jogok tulajdonosa dr. Pásztor Zsuzsa zenetanár. A program felhasználása a közoktatás intézményei számára Magyarország területén jogdíjmentes. Ez a tanterv kizárólag a Wosinsky Mór Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Fusz János Zeneiskolája pedagógiai programjának céljára használható fel a szerzővel kötött felhasználási szerződés alapján.

TANTERV

A ZMG tantárgy a Wosinsky Mór Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Fusz János Zeneiskolájának pedagógiai programjában három területen jelenik meg:

- 1) Zenei mozgás-előkészítés az előképzőben.
- 2) Zenei munkaképesség-gondozás a hangszeres osztályokban.
- 3) Zenei munkaképesség-gondozó mozgásórák az iskola pedagógusai részére.

1. Zenei mozgás-előkészítés az előképzőben

1.1. Indoklás

A jelenleg érvényben lévő zenei előképző gyakorlatának pedagógiai eszköztára hiányos. Magas szinten foglalkozik a zenei, szellemi képességek fejlesztésével, de nem tartalmazza a hangszerjátékhoz szükséges manuális, fizikális felkészítést. Ennek következtében a hangszeres kezdőtanítás számos nehézséggel küzd. Az előképzőből kikerülő növendékek felkészületlenül fognak hozzá a végletesen finom hangszeres mozgások megtanulásához, és emiatt a technikai képzés ideje aránytalanul megnövekszik a zene rovására. Ezt a hiányosságot orvosolja az előképző oktatásba beiktatott hangszer nélküli zenei mozgás-előkészítő program.

1.2. Célkitűzés

A zenélés fizikumbeli feltételeinek biztosítása, vagyis a hangszerjátékhoz szükséges speciális készségek megszerzése és fejlesztése. Az előképző tanéve alatt a növendékek elsajátítják a hangszertanulás megkezdéséhez szükséges alapkészségeket. Így a hangszeres tanulás zavartalanabb, könnyebb és gyorsabb lehet. Az előzetes mozgásfejlesztés eredményeképpen a hangszer már az első perctől szebben szólhat meg.

1.3. Feladatok

- 1) A hangszerjáték legáltalánosabb mozgásformáinak megtanítása. Olyan alapmozgások begyakorlása, amelyek valamennyi hangszer játékában előfordulnak.
- 2) A helyes légzéstechnika begyakorlása, mely mind az egészség, mind a zenei munkaképesség szempontjából döntő.
- 3) A helyes alaptartás megtanítása, mely valamennyi hangszeres tartásnak alapja.

1.4. Részletes program

- o Az ujjak, mozgékonyságának, önállóságának kifejlesztése. A tapintás érzékenyítése. A billentő mozgás alapozása. A trillamozgás alapozása.
- o A csukló hangszeres alkalmasságának kifejlesztése. Hajlékonyság. Rögzítés.

- o A könyök hangszeres mozgásainak előkészítése. Különféle könyökhelyzetek megéreztetése.
- o A váll helyzetének, lazításának tudatosítása.
- o A kar egységérzetének beidegzése.
- o A kezek függetlenségének kifejlesztése.
- o A láb hangszeres funkcióinak előkészítése (a pedálozási feladatokhoz). A lábügyesítés felhasználása a kéz fejlesztéséhez az idegrendszerben működő multilaterális transzferek útján.
- o A differenciált erőadagolás kifejlesztése a hangszerjáték finom dinamikai árnyalatainak megvalósítása érdekében.
- o A gyorsaság reflexeinek kifejlesztése, amely lehetővé teszi a zenei gondolat azonnali akadálytalan átvitelét a végrehajtó apparátusra.
- o A mikropihenők készségének kiépítése, amely a gazdaságos hangszerjátékot, a takarékos izomműködést, a görcsösségeket, feszítések elkerülését szolgálja.
- o Az alkalmazkodó mozgások alapozása, mely minden hangszeren alapfeltétele a sima, gördülékeny, kifejező játéknak.
- o A térérzék, a szemmérték és a helyérzék fejlesztése, mely a hangszeren való biztonságos tájékozódást, és a saját test, valamint a hangszer viszonyának helyes érzékelését szolgálja.
- o A légzés fejlesztése. A helyes légzéstechnika begyakorlása, mely minden zenei tevékenységnek bázisa.
- o A kézerősítés, mely a fölényes hangszertechnikának, a fáradás nélküli gyakorlásnak és a kézmegerősítések elkerülésének fontos feltétele.
- o Az időérzék fejlesztése. Az izomzat finom kiképzése, az auditív és mozgási kapcsolatok kifejlesztése annak érdekében, hogy a zenei időviszonyok megvalósítása a zenélésben késedelem nélkül történjék.

1.5. Oktatási formák, létszámok és időkeret

- o Kiscsoportos oktatás. Az előképző foglalkozások különleges programja nagy figyelmet és kontrollt kíván, ezért csak kiscsoportos formában lehet eredményes. Csoportlétszám minimum 5 fő, maximum 10 fő. A csoportos mozgásfoglalkozás órakerete heti 1-szer 45 perc. A növendékek idejének kímélése végett az óra lehetőleg közvetlenül az előképző foglalkozáshoz kapcsolódjék
- o Egyéni fejlesztés. Problémás esetekben (mozgásfejlődési lemaradás, figyelemzavar, tanulási nehézség, beilleszkedési zavar) szükséges lehet az egyéni fejlesztés. Órakeret személyenként heti egy-kétszer 30 perc.
- o Tanácsadó óra. Alkalmoszerűen szükség lehet normál esetekben is egy-egy külön foglalkozásra, amikor az otthoni feladatok megbeszélése, a zenei munkaképesség állapotfelvevétele, a szülőkkal való konzultáció, a ZMG tanár és a zenetanár közötti megbeszélés stb. sorra kerülhet. A tanácsadó óra időtartama 60 perc.

1.6. Helyigény és eszközök

A mozgásfoglalkozások ideális helyszíne tornaterem. Ennek hiányában megoldható nagyobb osztályteremben, koncertteremben, ahol a bútorzat elmozdítható. Eszközök: léggömbök, labdák, ugrókötelek, tornaszámolyok, tornapadok, tornaszőnyegek, bordásfal.

1.6. Tanárképzési feltételek

Az előképzős növendékek zenei mozgás-előkészítő foglalkozásait a zenei munkaképesség-gondozás tárgyából egyetemi szakvizsgával rendelkező tanár vezetheti.

1.7. Források

A mozgásanyag tervezéséhez felhasználhatók a Kovács-Módszer Stúdió kiadványai:

DVD filmek:

1. Dr. Pásztor Zsuzsa: Zenei mozgások előkészítése hangszer nélkül.
2. Dr. Pásztor Zsuzsa: Mozdásfejlesztés a zenei előképzőben és a fejlesztő pedagógiában.

Jegyzetek:

1. Dr. Pásztor Zsuzsa: Munkaképesség-gondozás muzsikáló növendékeknek.
2. Négyesi Anna: 20 mozgáspiheő.
3. Dr. Pásztor Zsuzsa: Hangszeres mozgások előkészítése.

2. Zenei munkaképesség-gondozás

a hangszeres osztályokban

A hangszeres növendékek munkaképesség-gondozása négy területen valósul meg:

- 1) Frissítő mozgáspiheők alkalmazása az egyéni és csoportos zeneórák keretében.
- 2) Egész órás kiscsoportos mozgásfoglalkozások a rászoruló növendékek, főleg B-tagozatosok, illetve felvételi vizsgára készűlők számára.
- 3) Egyéni foglalkozás a problémás növendékek részére.
- 4) Tanácsadó óra az otthoni munkaképesség-gondozás, a gyakorlás, az életmódrendezés segítésére.

2.1. Frissítő mozgás a zeneoktatás alkalmain

2.1.1. Indoklás

A zeneoktatás kevésbé figyelembevett problémája a munka során keletkező elfáradás. A zenét tanuló növendékek kettős terhelést viselnek. Helyt kell állniuk a közismereti iskolában és a zenei tanulmányokban egyaránt, ami jelentősen igénybe veszi munkabírásukat. A zenepedagógusnak számolnia kell azzal, hogy a zeneoktatásra rendelkezésre álló időpontokban, tehát a délutáni, esti órákban a növendékek már túl vannak 6-8-10 órai munkájuk teljesítésén, és elfáradtak. A fáradtság mélyen lerontja az oktatás hatékonyságát. Fáradt állapotban gyengűl a figyelem, a memória, a motiváció, és ennek következtében hanyatlik a teljesítmény.

2.1.2. Célkitűzés

A zeneórai frissítő mozgás célja az elfáradás enyhítése és késleltetése, ezáltal az oktatás egészségesebbé tévése és hasznos percszámának növélese. A zeneórába beiktatott könnyű, lendűletes mozgások felfrissítik a keringést és légzést, felgyorsítják a sejtek tápanyag és oxigénellátását, így az elfáradt szervezet regenerálódni tud. A frissítő mozgásprogramok beiktatásának fokozott jelentősége van a hosszabb foglalkozások esetében, amilyen például a 60 percben összevont főtárgy óra, vagy a 45 perces, illetve 90 perces elméleti órák.

2.1.3. Alkalmazások

o Bemelegítés. A zeneórára érkezve a növendékek szervezetének funkciórendje nem mindig kedvező. Lehet a növendék fáradt, kedvetlen, betegség után lábadozó, átfázott, stb. Ilyenkor a légzést és keringést normalizáló rövid mozgás rendezi a funkciókat a zeneóra időtartamára.

o Óraközi pihenő. A zeneóra folyamán jelentkezhet elfáradás, különösen a kisgyermekeknél. Ilyenkor a mozgásprogram pihenésűl szolgál.

o Otthoni gyakorlás. A mozgáspiheőt a tanár feladhatja az otthoni gyakorláshoz is, ami az önálló és gyakran kedvezőtlen körűlmények között végzett munka eredményességét fokozza. Ennek távlati nevelő értéke az, hogy a tanítványok elsajátítják a szakaszos munkavégzés módszerét, és megtapasztalják ennek jó hatásait. Így remélhető, hogy ezt a módszert a zenetanulás többi értékével együtt magukkal viszik későbbi életűkbe is.

o Szereplés előtt. A mozgásos bemelegítés frappáns hatást tesz szereplés előtt, amikor az izgalom a szervezet oxigénszűkségletét megnöveli. A keringést és légzést normalizáló mozgás lecsillapítja a túlfeszűlt vegetatív szabályozást, és nem alakul ki a túlzott lámpaláz.

o Zenei táborokban a gyakori mozgáspihenő az egész napos zenei programok között elengedhetetlen annak érdekében, hogy az elfáradás miatt ne menjenek veszendőbe az értékes élmények.

2.1.4. Hely és eszközök

A zeneórai frissítő mozgás a zeneteremben történik a hely adottságaihoz alkalmazkodva. Eszközök: léggömbök, labdák, ugrókötelek, továbbá a tanteremben található székek, asztalok, valamint lehetőleg bordásfal minden teremben.

2.1.5. Időkeret

A zeneórai mozgás nem igényel külön időráfordítást. A frissítő mozgás a zeneóra részét képezi. Időtartama: a 30 perces főtárgy órán 2-3 perc, a 60 perces órán 5-6 perc. A 45, 60, vagy 90 perces csoportos elméleti órákon 5-10 perc, szükség szerint két részre bontva.

2.1.6. Tanárképzési feltételek

A zeneórai frissítő mozgást a zenei munkaképesség-gondozás tárgyból 30 órás alapképzéssel rendelkező tanár vezetheti.

2.1.7. Források

A mozgásanyag tervezéséhez felhasználhatók a Kovács-Módszer Stúdió kiadványai. DVD filmek:

1. Dr. Pásztor Zsuzsa: Frissítő mozgások muzsikálóknak.
2. Dr. Pásztor Zsuzsa: Zenei mozgások előkészítése hangszer nélkül.
3. Dr. Pásztor Zsuzsa: Mozgásos pihenés muzsikálás közben.

Jegyzetek:

1. Dr. Pásztor Zsuzsa: Munkaképesség-gondozás muzsikáló növendékeknek.
2. Négyesi Anna: 20 mozgáspihenő.
3. Dr. Pásztor Zsuzsa: Hangszeres mozgások előkészítése.

2.2. Egész órás munkaképesség-gondozó mozgásfoglalkozások

2.2.1. Indoklás

A zenei foglalkozási ártalmak előfordulása extrém mértékű

A 2007-ben elvégzett országos felmérésből kiderült, hogy a zenéléssel összefüggő egészségi panaszok a középiskolás fiatalok körében 50-60 százalékban, a felnőtt művészeknél pedig közel 70 százalékban fordulnak elő. Már a zeneiskolás növendékek 10 százaléka is szenved foglalkozási ártalmaktól. (Dr. Pásztor Zsuzsa (2007). Felmérés a zenei foglalkozási ártalmakról. Parlando, 49 (4), 21–30.

A gyakori foglalkozási ártalmak okai

a) A szakmai eredetű egészségi ártalmak tömeges jelentkezésének egyik fő oka a gyakorlás helytelen adagolása, a hosszú ideig szünet nélkül tartó hangszerjáték, ami a szorgalmas, tehetséges zenei pályára készülő növendékeknél gyakori. Ennek orvoslása az előző fejezetben tárgyalt mozgáspihenők beiktatásával, szakaszos munkavégzéssel oldható meg. A munka közben beiktatott mozgáspihenők a játékban igénybevett szerveket regenerálják, így nem következik be a mély elfáradás és megerőltetés.

b) A másik ok a terhelés és teherbírás egyensúlyának megbomlása a növendékeknél. Ez pedig abból adódik, hogy a hagyományos oktatásban exakt módon meghatározzák a terhelést, de nem foglalkoznak a teherbírás fejlesztésével. A teherbírás spontán alakulása pedig nem mindig tart lépést a követelményekkel. Bármelyik pillanatban bekövetkezhet a teherbírás túllépése, és ekkor törvényszerűen jelentkezik az ártalom.

A megoldás.

A teherbírás fejlesztése és karbantartása nem várható el az egyénektől és a családoktól, mert ők nem rendelkeznek a szükséges személyi és tárgyi feltételekkel. A teherbírás gondozása az iskola feladata. Ezt szolgálja a növendékek részére kidolgozott munkaképesség-gondozó edzésprogram, melyben a rászoruló növendékek heti rendszerességgel vesznek részt és otthoni leckét is kapnak. Szükség esetén pedig tanácsadással segíti őket a szaktanár.

2.2.2 Célkitűzés

A zeneiskolai osztályokban folytatódik az előképzőben elindított fejlesztő folyamat a foglalkozási ártalmak korai megelőzése, a fizikai, idegrendszeri kondíció fejlesztése, a stressz-tűrés, a teherbírás növelése, a kedvező munkaképesség és a pályaalkalmasság megőrzése, valamint a speciális hangszeres készségek alapozása terén. Ezt kiegészíti a foglalkozási ártalmak elleni megelőző védelem edzés módszerének, alapvető mozgásrepertoárjának megismertetése a növendékekkel.

2.2.3. Részletes program

o A gyakorlati állóképesség fejlesztése. A zenélő növendék kettős terhelést visel. Helyt kell állnia mind a zenei tanulmányokban, mind a közismereti tanulásban. A rendszeres hangszeres gyakorlás jelentős többletmunkát jelent, melyre a növendék szabad idejéből áldoz. A fokozott szellemi, fizikai terhelés erőteljes teherbírást kíván, melyet rendszeres edzéssel kell szinten tartani.

o A hangszeres tartások kompenzáló edzése. A hangszeres tartások mindegyike bizonyos mértékig eltér a kedvező, normál testtartástól. Az intenzív hangszerjáték a megszokás következtében torzulásokat okozhat a test felépítésében, statikájában, ami további ártalmak forrása lehet. A korai megelőzés jelentősége nem hangsúlyozható eléggé.

o A hangszeres mozgásfinomság folyamatos fejlesztése. A koordinációs gyakorlatok bejáratják a hangszerjátékban résztvevő idegpályákat, általános, alapozó reflexeket fejlesztenek ki a bonyolult, virtuóz hangszeres feladatok előkészítésére. A célszerűen tervezett mozgásjátékok kifejlesztik a finom tapintást, a hajlékony kézmozgást és a gyors reflexeket. Ez a feladat az előképzőben elkezdett mozgásfejlesztés folytatását képezi, l. az 1.4. pontot. A hangszerjátékhoz szükséges mozgásfinomságot minden soron következő feladathoz előzetesen kell megszerezni, hogy időt takarítsunk meg és mielőbb sikerélményhez segítsük a növendéket. Egyben megkíméljük a zenét a fejletlen játszóapparátus kezdetleges megoldásaitól.

o A légzés tréningje. A helyes légzés a muzsikálás alapkérdése. A zenélés koncentrált szellemi munkája az iskolai terheléshez hozzáadódva fokozott idegi terhelést jelent és nagy oxigénigénnyel jár. Az optimális gázanyagcserét a légzésfejlesztő mozgások és a helyes légzés technika megtanulása és gyakorlása segíti. A fúvós hangszeren játszóknál a légzésgondozás különösen fontos a légzőrendszer megerősítő terhelésének ellensúlyozására.

o A szereplési alkalmasság fejlesztése. A zenei élmény megosztása másokkal a zenélés társadalmi szerepéhez tartozik és a mindennapi zenei gyakorlat részét képezi. A nyilvános szerepléshez a vegetatív idegrendszer stabilitása szükséges. A zenélő életforma a maga egyoldalú és túlterhelő hatásaival gyakran kiváltja a vegetatív idegrendszer egyensúlyvesztését, amely a koncentrációképesség leromlásával, a szereplési alkalmasság meggyengülésével jár együtt. Kiegyensúlyozott mozgásedzéssel és ésszerű zenész életrenddel megelőzhető a zenészeknél gyakori vegetatív labilitás.

o A kedvező izomerő, állóképesség és tónusegyensúly fenntartása. A kitartó hangszeres gyakorlás az izmoktól erőt és állóképességet követel. Továbbá fontos az izmok kedvező tónusegyensúlya, azaz az egyes izmok feszültségének és egymás közti erőviszonyainak jó beállítása. Ettől függ a hangszerjáték gazdaságossága, az erő kifejtés finom szabályozása, amely az érzékeny zenei

kifejezésnek alapfeltétele. Az izmok kedvező állapota hangszeres gyakorlással nem mindig érhető el, sőt gyakori, hogy a húzamos megterhelés hatására az izmokban akarattal nem befolyásolható túlfeszülés keletkezik. Az izomzat megfelelő élettani állapotát célszerűen tervezett mozgásedzés biztosítja.

o A kéz fejlesztése, (erősítés, lazítás.) A kéz gondozása súlyponti szerepet kap a mozgásedzésben, mert tapasztalat szerint a zenei foglalkozási ártalmak leggyakrabban a kézen jelentkeznek. A muzsikáló kéz fejlesztése olyan mozgásokkal történik, amelyek kellően erősítik az izmokat, de nem merevítik el a kezet, nem fékezik a gyorsaságot.

o Az ízületek mozgékonyságának megőrzése. A hangszeres tevékenység egyoldalú terhelésének velejárója az ízületek mozgáshatárainak beszűkülése. Ez egyrészt diszpozíciót teremt az ízületek megbetegedéséhez, másrészt reflexes úton gátló hatást fejt ki a hangszeres mozgások szabadságára. A munkaképesség-gondozó mozgásedzés az ízületek egyéni mozgáshatárainak fenntartására törekszik.

o A normális csontanyagcsere segítése. A muzsikálás szokásos életmódja mozgásszegény, ezáltal a csontépítést serkentő ingerek elégtelenek. Ezt a zenei oktatás egész időtartama alatt kompenzálni kell.

o A keringés normalizálása. A zenei tevékenység finom ideg- és izomműködései a vérellátás tökéletes szabályozottságát követelik meg. Muzsikálás közben azonban a test nagyobb részének mozdulatlan helyzetbe való kényszerülése a normális keringést akadályozza. A keringés kedvező serkentése rendszeres mozgásgyakorlással érhető el.

o Az emésztő és kiválasztó szervek működésének segítése. A jó teljesítőképesség feltétele a normális sejanyagcsere, a táplálékok feldolgozásának és a végtermékek kiválasztásának egyensúlya. Az egyoldalú, mozgásszegény zenélő életmód mellett a belső szervek normális működésének elengedhetetlen feltétele a megfelelő mozgásedzés.

o A hormontevékenység egyensúlyának fenntartása. Az intenzív zenei tevékenység a szervezetet szabályozó hormonok közül különösképpen hat az adrenalin-termelő struktúrákra és a hipotalamusz–hipofízis–pajzsmirigy rendszer működésére. A szokásos zenész életmód stressz-hatásai következtében ezekben a hormonszervekben gyakori a túlműködés, mely az egész hormonrendszer stabilitását megbontja, és ezáltal az egészséget és teljesítőképességet gyengíti. Megfelelő mozgásellátással a kedvező hormonegyensúly fenntartható.

o A pódiumi megjelenés, mozgás, magatartás szépítése. A sikeres szereplés fontos tartozéka a könnyed, feszültségmentes mozgás, viselkedés a pódiumon. Ehhez nem elég az elhatározás és a pusztán elképzelés, ezen kívül megfelelő mozgásképzettség és gyakorlottság is szükséges hozzá.

o A mozgások között tartandó kis légzésszüneteket a tanár rövid magyarázatokkal tölti ki a helyes, „zeneszerű” életforma tudnivalóiról, mindenkor a korosztálynak megfelelő formában. A tanár felhívja a növendékek figyelmét az elegendő alvás, a friss levegőzés, a mozgás, a rendezett táplálkozás, az ésszerű munkavégzés fontosságára. Mire a tanulók az iskolát elhagyják, rendelkezzenek az egészséges, „zeneszerű” életforma alapismereteivel, mint ahogy a sportoló tanulókat sportszerű életvitelre nevelik.

2.2.4. Csoportlétszám

A tantárgy speciális célja és feladatköre intenzív foglalkozást kíván. A megfelelő hatékonyság érdekében a minimális létszám 5 fő, a maximális 10 fő.

2.2.5. Helyigény és eszközök

A mozgásfoglalkozások ideális helyszíne tornaterem. Ennek hiányában megoldható nagyobb osztályteremben, koncertteremben, ahol a bútorzat elmozdítható.

o Eszközigény: Léggömbök, labdák, ugrókötelek, tornaszámolyok, vagy székek, tornapadok, tornaszőnyegek, bordásfal.

o

2.2.6. Időkeret

A csoportos mozgásfoglalkozások óraszámát heti egyszer 45 perc. Az egyéni fejlesztő óra időtartama heti egyszer vagy kétszer 30 perc. A tanácsadó óra időkerete 60 perc.

2.2.7. Tanárképzési feltételek

A növendékek mozgásfoglalkozásait a zenei munkaképesség-gondozás tárgyából egyetemi szakvizsgával rendelkező tanár vezetheti.

2.2.8. Források

A mozgásanyag tervezéséhez felhasználhatók a Kovács-Módszer Stúdió kiadványai. DVD filmek:

1. Dr. Pásztor Zsuzsa: Mozdulórak zenét tanuló növendékeknek.
2. Dr. Pásztor Zsuzsa: Zenei mozgások előkészítése hangszer nélkül.
3. Dr. Pásztor Zsuzsa: Frissítő mozgások muzsikálóknak.
4. Dr. Pásztor Zsuzsa: Mozdulós pihenés muzsikálás közben.

Jegyzetek: Dr. Pásztor Zsuzsa: 40 mozdulóra.

1. Négyesi Anna: Mozdulótár.
2. Dr. Pásztor Zsuzsa: Munkaképesség-gondozás muzsikáló növendékeknek.
3. Négyesi Anna: 20 mozdulópihenő.
4. Dr. Pásztor Zsuzsa: Hangszeres mozgások előkészítése.

2.3. Egyéni foglalkozás a problémás növendékek részére.

A heterogén összetételű csoportokban előforduló problémás esetekben (beilleszkedési nehézségek, tanulásban való akadályozottság, figyelemzavarok, mozgáskoordinációs zavarok stb.) szükség van egyéni fejlesztésre ugyanúgy, mint az előkészítőben. Az egyéni foglalkozás időkerete heti kétszer 30 perc. Az egyéni foglalkozást ZMG szakvizsgával rendelkező tanár vezetheti.

2.4. Tanácsadó óra

Indokolt esetben a növendékek egyéni tanácsadó órán vehetnek részt, az otthoni munkaképesség-gondozás, a gyakorlási módszer, az életmódrendezés segítésére. A tanácsadó órák időkerete 60 perc. A tanácsadást ZMG szakvizsgával rendelkező tanár végezheti.

3. Zenei munkaképesség-gondozó mozdulórak az iskola tanárai részére

3.1. Indoklás

A zenetanár idegi és fizikai állapota éppen úgy döntően meghatározza a tanítás hatékonyságát, mint a növendéké. A zenetanárok kezében van a zenekultúra alakulása. Ők viszik tovább a hagyományt, és ők építik a jövőt. Ők kísérik tanítványaikat éveken át, rajtuk múlik a jövő nemzedék zenekultúrája. Ahhoz, hogy ezt a nagy és felelősségteljes munkát hatékonyan és jó egészséggel tudják végezni, tanárainknak szükségük van munkaerejük intézményes védelmére.

A tanárok igénybevétele a növendékekéhez hasonlóan túlterhelő. A felnőtt muzsikusként is több fronton kell helytállnia, a munkában, a családban és a társadalmi életben. A megterhelést súlyosbítja az anyagi helyzet. Sokan több állást is kénytelenek vállalni a család megélhetése érdekében. A modern élet egyik ellentmondása, hogy a terhelés társadalmilag szervezett, ugyanakkor a teherbírás fenntartására nincsenek intézményes formák. A munkaképesség-gondozás hiánya egy idő után egészségi ártalmakhoz vezet. A munkaképesség-gondozó mozdulós munkahelyi programja ezt a hiányt

hivatott pótolni.

3.2. Célkitűzés

A felnőttek edzésének fő irányelve az életmódból adódó egyenlőtlen ingerhatások kiegyensúlyozása. A szokásos napi igénybevétel során a szervezet egyes részei túlterhelődnek, mint például a testtartást biztosító izmok, vagy a szünet nélkül dolgozó idegrendszer. Más szervrendszerek viszont elhanyagolódnak, mint például az alsó végtag izmai a hosszú órákon át tartó ülés közben. Az egyenlőtlen ingerellátás felborítja a szervezet normál funkciórendjét, és egy idő után pszichés és szomatikus panaszokat okoz. A mozgásedzésnek mindenkor teljes körű gondozást kell nyújtania egész testre kiterjedően úgy, hogy minden szerv megkapja a normális működéséhez szükséges ingereket. A szervezet elhanyagolt területeit fejleszteni kell, a túlterhelteket pedig pihentetni. A mozgásórákon a résztvevők számára az idegi és fizikai kondíciót javító, fejlesztő, egyben üdítő, nyugtató, lazító, szórakoztató, változatos mozgásprogramot kell kínálni.

3.3 A mozgásellátás feladatai

- o Tartásjavítás, a hangszeres tartások kompenzálása.
- o A hangszeres technika alapjainak gondozása.
- o A légzés tréningje.
- o A vegetatív idegrendszeri és hormonális szabályozás egyensúlyának fenntartása.
- o A kedvező izomerő, állóképesség és tónusegyensúly fenntartása.
- o A kéz gondozása
- o Az ízületek mozgékonyságának megőrzése.
- o A normális csontanyagcsere segítése.
- o A keringés edzése.
- o A belső szervek gondozása.
- o A pódiumi megjelenés, mozgás, magatartás szépítése.

3.4. Helyigény és eszközök

A mozgásfoglalkozások ideális helyszíne tornaterem. Eszközigény: Léggömbök, labdák, ugrókötelek, tornaszámolyok, tornapadok, bordásfal, egy és két kilogrammos kézi súlyzók, tornaszőnyegek.

3.5. Időkeret

A csoportos tanári mozgásfoglalkozás órakerete heti egyszer vagy kétszer 60 perc.

3.6. Tanárképzési feltételek

A tanárok mozgásfoglalkozásait a zenei munkaképesség-gondozás tárgyból egyetemi szakvizsgával rendelkező tanár vezetheti.

3.7. Források

A mozgásanyag tervezéséhez rendelkezésre állnak a Kovács-Módszer Stúdió kiadványai.

DVD filmek:

1. Dr. Kovács Géza: Otthoni torna kezdőknek.
2. Dr. Kovács Géza Variációk.
3. Dr. Kovács Géza: Rondó.

Jegyzetek:

1. Dr. Pásztor Zsuzsa: 40 mozgásóra.
2. Négyesi Anna Mozgástár.

4. Módszertani tájékoztató

4.1. A ZMG mozgástanításának alapelvei és gyakorlati útmutatója

o A zenei munkaképesség-gondozó mozgás eltér az egyéb mozgásprogramoktól abban, hogy minden tekintetben a zenélő emberek igényeihez alkalmazkodik. A célokat, feladatokat, módszereket és pedagógiai eszközöket a zenei foglalkozás követelményei és a résztvevők egyéni, változó állapota határozza meg.

o A mozgásvégzés csoportban is egyéni a) ismétlésszám, b) adagok, c) szünetek, d) tempó, e) ritmus, f) mozgásterjedelem, g) erőfelfejtés tekintetében. Ezért nem ütemezünk, és nem használunk tempót és ritmust szabályozó zenekíséretet. A zene csak hangulati háttérként szerepelhet.

o A légző-gyakorlat időbeosztását sem szabályozzuk. A légzés ütemét a légzőrendszer egyéni sajátosságai határozzák meg.

o Mozgás közben nem énekeltetünk, mert ez nehezíti a légzést, ezáltal gátolja az oxigénfelvételt. A tanár viszont énekelhet hangulatkeltésül.

o Nincs teljesítménykövetelés. ZMG mozgásainak célja nem valamilyen meghatározott teljesítmény felmutatása, hanem a szervezet optimális működésének segítése.

o A versengést mellőzzük két ok miatt. 1) a versengés feszültséget kelt, a ZMG foglalkozásainak célja pedig éppen a feszültség-oldás. 2) A versengés mozgás tekintetében etikátlan a heterogén összetételű iskolai csoportokban, ahol a résztvevők egy része adottságainál fogva eleve esélytelen.

o A hiba értékelése. A hiba nem vétség, hanem jelzés. Azt mutatja, hogy az adott cselekvéshez szükséges feltételek a szervezetben még nem alakultak ki. A hibák értékelése pozitív megközelítéssel történik. Elismerjük a legkisebb sikert is, és ennek viszonylatában javítjuk a hibát.

o A szubjektív kritérium: A mozgásnak mindig jólesőnek kell lennie. Az erőfeszítés is jóleső legyen. Erőltetni semmit sem szabad. Az erőltetés hátrányos védekező reflexeket vált ki.

o A ZMG mozgások adagolásában nem használjuk a „second wind” effektust. Nem provokáljuk a szervműködések holtpontonra jutását. A szükséges funkcióemelkedést fokozatosan érzük el.

o A fájdalmat elkerüljük. A fájdalom azt jelzi, hogy az érintett terület terhelésre alkalmatlan. A fájdalmas testrészt kíméljük, a többi testrész mozgatása az általános anyagcsere-állapot javításával segítheti a sérült testrész regenerálását.

o A mozgás terhelésének kedvező mértékét mutatja a kiadós, mély légzés és az erőteljes, normális szaporaságú érverés. A lihegő légzés, a túl gyors szívdobogás, a szabálytalan szívverés ártalomra figyelmeztet.

o A pozitív élménykeltés nagyon fontos. A ZMG mozgásai örömmélményt és felfrissülést hozzanak. A mozgás a tanulók számára nem feladat, nem munka, hanem játék.

4.2. A tanári attitűd

o A tanár attitűdje támogató és nem követelő. A mozgást nem bíráljuk, nem minősítjük, nem hangsúlyozzuk a hibát, nem a negatívumokra figyelünk. Dicsérettel próbáljuk elérni mindenkinél a lehető legjobb mozgást, ami számára a legkedvezőbb élettani hatást adja. Méltányoljuk a legapróbb sikert is, mindenkinél fogunk találni valami dicsérni valót, és csak ezután tesszük hozzá, mit és hogyan lehet még szebben, még jobban csinálni.

o Egyszerre csak egy mozzanatra hívjuk fel a tanulók figyelmét, egyszerre csak egy feladatot adunk. Majd ha az már beidegződött, akkor térhetünk át egy következőre.

o A tanár nem magára figyel, hanem a tanítványra, és nem a saját állapotához igazítja a terhelést. Éberen figyeli a résztvevők reagálását, és ahhoz folyamatosan igazodva vezeti a foglalkozást.

o A tanári munka türelmet kíván. A nevelés által elérendő pozitív személyiségváltozások kialakulásának időszükséglete egyénenként különböző.

4.3. A mozgás eredményességének mutatói

- o A fizikumban: erőteljes nyugodt keringés, kiadós, nyugodt légzés, normális arcszín, jó tartás, könnyed mozgás, meleg kéz, rugalmas izomzat, jó közérzet.
- o A szellemi szférában: élénk figyelem, kitartó koncentráció, gyors felfogás, jól működő memória.
- o Érzelmileg: derűs, nyugodt hangulat, együttműködési készség, felhangolt, de jól fegyelmezhető magatartás.

4.4. Értékelés

- o A nyilvános értékelést a ZMG mozgástanításában elkerüljük. A tanuló fejlődésének értékelése csak a tanulóra, a szülőre és a pedagógusra tartozik.
- o Az értékelés tárgya az élettani paraméterekben elért javulás, a készség szint változása, valamint az egyéb iskolai, zenei tevékenységekben mutatkozó áttételes hatás.
- o A ZMG mozgásgyakorlatait nem osztályozzuk. Nem a mozgásban elért eredmény a fontos, hanem az az áttételes hatás, amit a mozgással elérünk.

4.5. Stílustisztaság, stílushűség, jogtisztaság

A ZMG tanításában meg kell őrizni a program eredeti arculatát. A ZMG elemei nem vegyíthetők mással, nem alakíthatók át más elvek szerint. A keveredés egyfelől sérti a ZMG szerzői jogait, másfelől pedig az átvett módszer számára jelent jogsértést. Új elemek alkotása elfogadható, de csak akkor, ha a fenti hármas kritériumnak megfelel.

4.6. Szakmai felügyelet és támogatás

- o A ZMG szakvizsgával rendelkező tanárok munkájának szakmai felügyeletét évenként két alkalommal független, iskolán kívüli szakértő látja el. A szakértő óralátogatás keretében tájékozódik a zeneórai mozgásprogramok, valamint a csoportos mozgásfoglalkozások vezető tanárainak munkájáról és tanácsaival segíti szakmai tevékenységüket. A szakértő a Kovács-módszer területén kiemelkedő eredményekkel és nagy tapasztalatokkal rendelkező zenepedagógus lehet. A szakértő megbízásáról az iskola igazgatója gondoskodik.
- o A 30 órás ZMG alapképzettséggel rendelkező tanárok munkájához az iskolában dolgozó szakvizsgázott tanár mentori segítséget nyújt. A mentor tanár havonta látogatja az órákat és konzultációkat tart.

5. Segédanyagok

A zenei munkaképesség-gondozást alkalmazó pedagógusoknak az alábbi forrásanyag ajánlható az utóbbi 15 év kiadványaiból.

1. Dr. Pásztor Zsuzsa: A lámpaláz leküzdése. Parlando. Budapest, 2000/2. 18-26.
2. Dr. Pásztor Zsuzsa: B-tagozatos növendékek fizikai felkészítése. Parlando. Budapest, 2001/5. 2-9.
3. Dr. Pásztor Zsuzsa: Légzéstréning. Zenekar. Budapest, 2001/4. 33-35.
4. Dr. Pásztor Zsuzsa: Kézbántalmak. Zenekar. Budapest, 2001/5. 30-32.
5. Dr. Pásztor Zsuzsa: Felkészülés szereplésre. Zenekar. Budapest, 2002/1. 33-35.
6. Dr. Pásztor Zsuzsa: Munkaképesség-gondozás hangversenykörúton. Zenekar. Budapest, 2002/2. 17-19.
7. Dr. Pásztor Zsuzsa: A zenei munkaképesség-gondozás pedagógiája – Kovács módszer. Új Katedra. Budapest. 2005/szeptember. 19-21.
8. Dr. Pásztor Zsuzsa: Felmérés a zenei foglalkozási ártalmakról. Parlando. Budapest, 2007/4. 21-30.
9. Dr. Pásztor Zsuzsa: Munkaképesség-gondozás zenét tanuló növendékeknek. A kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskola oktatási anyaga. Kovács Módszer Stúdió. Budapest, 2004.

10. Dr. Pásztor Zsuzsa (szerk.): Új utak a zeneoktatásban I. A fizikai gondozás eszméjének térhódítása a zenében és az általános oktatásban. Trefort Kiadó. Budapest, 2007.
11. Dr. Pásztor Zsuzsa (szerk.): Új utak a zeneoktatásban II. A Kovács-módszer alkalmazása a kezdetektől a foglalkozási ártalmak megelőzéséig. Trefort Kiadó. Budapest, 2007.
12. A zenei foglalkozási ártalmak megelőzése. Kovács-Módszer Stúdió. Budapest, 2009. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem részére az ESZA-pályázat keretében.
13. Dr. Pásztor Zsuzsa (szerk.): Hommage a dr. Kovács Géza – 50 éves a Kovács-módszer. Kovács-Módszer Egyesület. Budapest, 2009. (Szerkesztés)
14. Dr. Kovács Géza (2009). A foglalkozási ártalmak szemléleti háttere. Parlando, 51 (4) 32–34.
15. Dr. Pásztor Zsuzsa (szerk.): A Kovács-módszer a fejlesztő pedagógiában. Kovács-Módszer Stúdió. Budapest, 2011.
16. Dr. Pásztor Zsuzsa (szerk.): Negyven mozgásóra. Kovács-Módszer Stúdió, Budapest, 2012.
17. Dr. Pásztor Zsuzsa: A zenei munkaképesség-gondozás tankönyve. Kovács-Módszer Stúdió. Budapest, 2012.
18. Négyesi Anna: Mozgástár. Kovács-Módszer Stúdió. Budapest, 2014.
19. Dr. Pásztor Zsuzsa: Frissítő mozgások gyakorlás közben. DVD-film. Kovács-Módszer Stúdió. Budapest, 2004.
20. Dr. Pásztor Zsuzsa: Zenei mozgás-előkészítés hangszer nélkül. DVD-film. Kovács-Módszer Stúdió. Budapest, 2006.
21. Dr. Pásztor Zsuzsa: Mozgásos pihenés muzsikálás közben. DVD-film. Készült a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem felkérésére az ESZA-pályázat keretében. Kovács-Módszer Stúdió. Budapest, 2012.
22. Dr. Pásztor Zsuzsa: 40 mozgásóra. Szerkesztette Négyesi Anna. Kovács-Módszer Stúdió. Budapest, 2012.
23. Dr. Pásztor Zsuzsa: Mozgásórák zenét tanuló növendékeknek. DVD film. Kovács Módszer Stúdió. Budapest, 2014.
24. Dr. Pásztor Zsuzsa: Zenei mozgáselőkészítés. Kovács-módszer Stúdió. Budapest, 2014.
25. Négyesi Anna: 20 mozgáspihenő. Budapest, Kovács-Módszer Stúdió. 2015.

23. ZENEMŰVÉSZETI ÁG - NÉPZENE

A népzeneoktatás fejlesztési követelménye, feladata

A népzene sajátos gondolkodásmódjának megismertetése.

Az önkifejezés eszköztárának gazdagítása, a népzene sajátos értékrendszerének felismerése, alkalmazása.

A technikai készség, a variációképző rögtönzőkészség kialakítása, személyiségfejlesztés és tehetséggondozás.

A korábban gyűjtött vagy még élő népzenei anyag segítségével a tanuló megismertetése a különböző népzenei műfajok, dialektusok, stílusok sajátosságaival, a népzene kutatás történetével, a népzene nagy előadó-egyéniségeivel.

Az általános és speciális zenei képességek fejlesztése. Rendszerezett zenei-népzenei ismeretek átadása, az általános zenei műveltség megalapozása.

A zenei írás-olvasáshoz, az önálló lejegyzéshez és dallamértelmezéshez, az eredeti előadásmód alapvető jellegzetességeinek felismeréséhez és alkalmazásához, dallamfüzérek, zenei folyamatok, tánciklusok szerkesztéséhez szükséges alapok megtanítása.

Rendszeres, céltudatos, igényes, önálló munkára, értő zenehallgatásra nevelés, igény kialakítása a társas muzsikálásra.

Aktív közművelődési tevékenységekre, koncerteken, fesztiválokon, táncházakon, táborokban.
A tanulók hazai és - a lehetőségeknek megfelelően - nemzetközi programokban való részvételének, cserekapcsolatok kialakulásának szorgalmazása.
A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A képzés tantárgyai, óraterve

Hangszeres tanszakok:

- népi hegedű
12 évfolyam (2 előképző, 6 alapfok, 4 továbbképző)
- népi brácsa
6 évfolyam (alapfok)

Egyéb tantárgyak: kamarazene, zenekar.

Előképző: szolfézs; hangszer, népzenei ismeretek, népi játék-népszokások.

Főtárgy: népi hangszer, népi ének tanszakok (egyéni foglalkozás);

Kötelező tárgy: szolfézs.

Kötelezően választható tárgyak:

- elméleti: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom,
- gyakorlati: második hangszer, kamarazene, zenekar.

Választható tárgy: a fentiek vagy más művészeti tárgyak.

A tanszakok a helyi sajátosságokra való alkalmazással, az egyes tantárgyak minimális követelményeinek megfogalmazásával, kiegészítésével fogadja el helyi tantervként az alábbi hangszerek osztályainak programját.

Népi hegedű tanterv

A hegedű főtárgy tanításának célja olyan zenészek képzése, akik képesek a magyar népzene hangszeres darabjait a zenei hagyományokhoz hűen, hitelesen, stílusosan megszólaltatni hangszerükön.

A törzsanyag egy homogénebb a sajátos tájegység –Sárköz- zenei dallamvilágára épül.

Tájegységünk gazdag zenei dallamvilága, amelyre a sajátos sárközi-dunántúli néptánc épül, ad okot arra, hogy főleg a népi hegedű törzsanyaga e köré épüljön. Fontos, hogy kialakuljon a sajátos helyi stílus, zenei „íz világ”.

A tájegység sajátos dallamai mellett más tájegység dallamai is megjelennek a tananyagban, mely az eltérő zenei dialektus kialakítását, megtanulását segíti a népi hegedű tanításában.

TANANYAG „A” tagozat

1. évfolyam

I félév: -hegedű részeinek ismerete

- hegedű tartása,
- húrok pengetése, ismerete, üres húr
- 1-2.ujj használata, hangok ismerete

-vonótartás, vonóvezetés üres húron, majd 1-2. ujj

-rövid vonó

-fél-negyedhangok

-1-2-3-4. ujj használata

-gyerekdalok

II. félév: -hegedű tartásának és a jó vonóvezetés megerősítése

-1-2-3-4. ujj használata

-gyerekdalok, ugrós dallamok játszása

2. évfolyam

I félév: -gyermekdalok, dunántúli ugrósok játszása

-intonáció fejlesztése

II. félév: -intonáció fejlesztése

-dunántúli ugrósok

-dunántúli csárdások

3. évfolyam

I félév: -hosszúvonó használata

-dunántúli, sárközi csárdások játszása

II. félév: dunántúli, sárközi csárdások

friss csárdás, friss dallamok

4. évfolyam

I félév: -Szatmári verbunk, oláhos

II félév: Szatmári csárdások, friss dallamok

Jellegzetes vonások elsajátítása, tájegység megfelelő díszítése.

5. évfolyam

I félév: Bogyiszlói pásztornóták, csárdások

II félév: Bogyiszlói friss, ugrósok

Bogyiszlói zene „íz világának” kialakítása, hangzásvilágának megismerése.

6. évfolyam

I félév: -Székelyföldi dallamok

-lassú csárdás és forgató

Jellegzetese díszítések, vonások kialakítása.

II félév:-5 és fél év alatt elsajátított tudásanyag felelevenítése, táncrendeknek megfelelő zenék kialakítása, gyakorlása.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A növendék legyen képes:

- népzenei darabokat a zenei hagyományokhoz hűen, hitelesen, stílusosan, élményt adóan megszólaltatni hangszerén
- hallás után zenét tanulni
- népzenei ismereteit, hangszeres tudását önállóan tovább fejleszteni, tudatosan elemzően gyakorolni.

Rendelkezzék:

- az ehhez szükséges hangszertechnikai tudással,
- kiművelt zenei képességekkel,
- a népzene alapszintű lejegyzéséhez szükséges kottaismerettel és lejegyzési gyakorlattal.

Ismerje:

- a népzene előadásmódjának jellegzetességeit,
- a magyar népzene nyelvjárás-területeit és ezek stílusbeli jellemzőit,
- a hangszeres népzene műfajait,
- a különböző népzenei tájegységek jellemző tánc típusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét,
- a tanult hangszeres dallamanyag kíséretmódját és kíséretét.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Népi hegedű főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Dunántúli táncok. (Ugrós, lassú és friss csárdás stílusos, ritmikus játéka.)

Szatmári táncok. (Szatmári verbunk, oláhos, csárdás, friss.)

Székelyföldi dallamok.(lassúcsárdás, forgató)

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

A „B” tagozatos tanuló követelménye a végzett anyag mennyiségében is, de főként a hangszeres játék hangminőségében, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozításban és az előadás kifejező erejében haladja meg az „A” tagozaton tanulók szintjét!

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje:

- a magyar népzene nyelvjárás–területeit és ezek stílus béli jellemzőit,
- a hangszeres zene szerepét a magyar népzenei hagyományában,
- a tanult hangszeres dallamok formai sajátosságait,
- a különböző népzenei tájegységek jellemző táncstílusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét.
- a tanult hangszeres dallamanyag kíséretmódját és kíséretét (hegedűn vagy kontrán),
- a különböző tájegységekre jellemző hagyományos népi hangszereket, hangszer–együtteseket, valamint a vonós bandák különböző felállításait és ezek hangzását,
- népzeneink múltját,
- hangszere múltját, elterjedését a magyar népzeneben,
- alapfokon a népzene kutatás történetét, nevesebb személyiségeit, választott hangszerének kiemelkedő művelőit, eredeti előadóit.

Legyen képes:

- dallamok összekötésére, ismerje a dallamok fűzésének, s az így kialakított összetett formák (például táncrend) szabályait,
- legyen képes zenésztársaival zenei kapcsolatteremtésre.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Népi hegedű főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Szatmári táncok. (Verbunk, oláhos, lassú és friss csárdás.)

Székelyföldi táncok. (Székely verbunk, lassú csárdás, szöktető, marosszéki forgató.)

Bogyiszlói táncok. (Lassú csárdás, friss csárdás, ugrós, pásztóróták.)

Sárközi táncok. (Lassú csárdás, friss csárdás, ugrós, verbunkos.)

24. ZENEMŰVÉSZETI ÁG – JAZZ-ZENE

A jazz-zeneoktatás fejlesztési követelményei, feladatai

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó jazz–zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók jazz–zenei képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes jazz kultúra, a hazai (jazz – zenei) hagyományok, az európai műveltség, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a jazz zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és a műfajhoz kapcsolódó speciális zenei tevékenységek tudatosítására.

A jazzoktatás a jazz műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, mely hatékonyan erősíti a személyes és szakmai kompetenciákat.

A jazzképzés megkezdése előtt legalább két évfolyam klasszikus előképzés ajánlott a választott hangszeren, de jobb, ha a tanuló a teljes alapfokot elvégzi a klasszikus zenei műfajban.

Kiemelt kompetenciák a jazz–zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a jazztanuláshoz szükséges kompetenciákat. Zenei előtanulmány ajánlott.

Szakmai kompetencia

– A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Személyes kompetencia

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

Módszertani kompetencia

– Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

– A jazz– és általános zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

– A jazz– és klasszikus zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

– A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a jazz történetének, stílusainak és a jazzirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

– Tehetséggondozás

– Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás

– A jazz–zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A képzés struktúrája, tantárgyai

Tanszakok és tantárgyak

Fafúvós tanszak tantárgyai: jazz–fuvola, jazz–szaxofon

Rézfúvós tanszak tantárgyai: jazz–trombita, jazz–harsona

Billentyűs tanszak tantárgyai: jazz–zongora, zongora melléktárgy

Vonós tanszak tantárgyai: jazz–hegedű, jazz–bőgő

Pengetős tanszak tantárgyai: jazz–gitár, jazz–basszusgitár

Ütős tanszak tantárgya: jazz–dob

Vokális tanszak tantárgya: jazz–ének.

Zeneismeret tanszak tantárgyai: jazz–szolfézs, jazz–irodalom, jazz–elmélet

Kamarazene tanszak tantárgya: zenekari gyakorlat

Főtárgy (egyéni): hangszeres és vokális tanszakok tantárgyai

Kötelező tantárgy (csoportos): jazz–szolfézs és jazz–irodalom az 1. és 2. alapfokú évfolyamon, jazz–elmélet 3–6. évfolyamban, zenekari gyakorlat 3–6. évfolyamban.

Választható tantárgy: zongora a 3–6. évfolyamban, második hangszer, jazz–ének, zenekari gyakorlat, valamint a klasszikus – zene, a népzene, az elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai.

A képzés évfolyamainak száma:

6 évfolyam: a hangszeres és vokális tantárgyaknál – a „B” tagozat a harmadik évfolyamtól ajánlott

4 évfolyam: jazz–elmélet, zenekari gyakorlat, zongora melléktárgy

2 évfolyam: jazz–szolfézs, jazz–irodalom

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „A” tagozaton minimum 2x 30 perc egyéni, „B” tagozaton minimum 2 x 45 perc egyéni.

Kötelező tantárgy: minimum 1+1 x 45 perc (csoportos)

Választható tantárgy:

Csoportos foglalkozás: minimum 1 x 45 perc (Zenekari gyakorlat a minimum 2 fő).

Egyéni foglalkozás: minimum 1 x 30 perc

A jazz–zene oktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más zenei műfajok (klasszikus zene, népzene, elektroakusztikus–zene) valamint más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú mellékletében rögzített tanterveket - módosítás nélkül átvették a tanszakok az alábbi tantárgyak esetén:

- jazz-gitár
- jazz-trombita

25. ZENEMŰVÉSZETI ÁG – ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE

A képzés célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó elektroakusztikus zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és

gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására a digitális technika modern eszközeivel. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására. A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

Tanszakok és tantárgyaik

Billentyűs tanszak tantárgyai: klasszikus szintetizátor, szintetizátor-keyboard, számítógépes zene

Zeneismeret tanszak tantárgyai: hangszínszolfézs, szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

Kamarazene tanszak tantárgya: kamarazene

A képzés tantárgyai, óraterve,

Számítógépes zene

A képzés évfolyamainak számai:

- (2+2)+4+4 évfolyam: számítógépes zene

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák időtartama:

- Főtárgy: „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)
- Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc
- Kötelezően választható tantárgy: 5 – 10. évfolyamig
- Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
- Csoportos foglalkozás: minimum. 2x45 perc (kamarazene: 2– 8 fő)

Választható tantárgy:

- Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.
- Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
- Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc (kamarazene: 2– 8 fő)

„B” tagozat

- Főtárgy: szintetizátor–keyboard, számítógépes zene
- Kötelező tantárgy: alapfokú évfolyamokon szolfézs, továbbképző évfolyamokon szolfézs, vagy zeneelmélet
- Kötelezően választható tantárgy: zongora

- Választható tantárgy: hangszínszolfézs, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene,
- második hangszer, magánének, valamint a klasszikus zene, népzene, jazz–zene tantervi programjainak tantárgyai.

A tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú mellékletében rögzített tanterveket - módosítás nélkül átvették a tanszakok az alábbi tantárgyak esetén:

- számítógépes zene

A pedagógiai munka megvalósulását segítő eszközök, felszerelések

Hangszerpark:

A zavartalan szakmai munkához szükséges hangszerellátottság jónak mondható - a szükséges hangszerek utánpótlásával, a javításra szoruló hangszerek karbantartásával - biztosított.

Könyvtár, kottatár:

A könyvtári állomány gyarapítása a lehetőségekhez mérten folyamatos.

IKT eszközök:

A beruházásoknak köszönhetően a bővítés, korszerűsítés folyamatos (számítógépek, digitális táblák, laptop, elektroakusztikus berendezések, nyomtató-másoló).

Bútorzat:

Az elöregedett bútorzat pótlása az igényekhez mérten folyamatos.

Működést korszerűsítő munkálatok:

A karbantartási munkálatok a működési feltételek javulását szolgálják. Az épület felújítási, korszerűsítési folyamatok a felmérési munkálatokkal elkezdődtek.

26. KÉPZŐ-ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

A képző- és iparművészet műfaj tantárgyainak tartalma

A *vizuális alapozó gyakorlatok tantárgy* az előképző két évfolyamának komplex művészeti tantárgya, mely sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a tanulók kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

Az alapfok és a továbbképző kötelező tárgya: a *vizuális alkotó gyakorlat* tantárgy, a főtárgy: az alapfok 1-3. évfolyamáig a *grafika és festészet alapjai tantárgy*, majd az alapfok 4. évfolyamától a tanszakonként különböző *szakmai műhelygyakorlat tantárgy*.

Szabadon választható tantárgyak: *népművészet; művészettörténet*.

A *vizuális alkotó gyakorlat tantárgy* a képző- és iparművészet, a kézműves tárgyformálás és a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A *grafika és festészet alapjai* tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A *tanszakonként különböző műhelygyakorlat tantárgy* lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek megismerését, elsajátítását. A tanuló a helyi intézményi lehetőségektől függően, a tanszaki műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

A képző- és iparművészet műfaj képzési szerkezete

TANSZAKOK

A Képző- és iparművészet műfaj közös tanszaka az előképző évfolyamokon és az alapfok 1-3. évfolyamain:

- Képzőművészeti tanszak

A Képző- és iparművészet műfaj hat egyedi szakmai tanszaka az alapfok 4. évfolyamától a továbbképző 10. évfolyamáig:

- Fém- és zománcműves tanszak
- Fotó és film tanszak
- Grafika és festészet tanszak
- Környezet- és kézműves kultúra tanszak
- Szobrászat és kerámia tanszak
- Textil- és bőrműves tanszak

Az előképző, az alapfok és a továbbképző évfolyamok tantárgyi felépítése

Főtantárgyak

Előkészítő 1-2. évfolyam - *Vizuális alapozó gyakorlatok*

Alapfok 1-3. évfolyam - *Grafika és festészet alapjai*

Kötelező tárgy

Alapfok 1-6. és a továbbképző 7-10. évfolyam - *Vizuális alkotó gyakorlat*

Főtantárgyak az egyedi tanszakokon az alapfok 4-6. és a továbbképző 10. évfolyamáig

- Fém- és zománcműves tanszak - *Fém- és zománcműves műhelygyakorlat*
- Fotó és film tanszak - *Fotó és film műhelygyakorlat*
- Grafika és festészet tanszak - *Grafika és festészet műhelygyakorlat*
- Környezet- és kézműves kultúra tanszak - *Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat*
- Szobrászat és kerámia tanszak - *Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat*
- Textil- és bőrműves tanszak - *Textil- és bőrműves műhelygyakorlat*

Választható tantárgyak:

Alapfok 1-6. és továbbképző 7-10. évfolyam - *Népművészet*

Alapfok 3-6. és továbbképző 7-10. évfolyam - *Művészettörténet*

Óraterv

A) Képző- és iparművészet Műfaj

Tanszakok		Képzőművészeti tanszak				Egyedi szakmai tanszakok							
Évfolyamok		Előképző (E)		Alapfok évfolyamok (A)						Továbbképző évfolyamok (T)			
		(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtantárgyak	Vizuális alapozó gyakorlatok	2-4	2-4										
	Grafika és festészet alapjai			2	2	2							
	Tanszaki műhelygyakorlat						2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	Vizuális alkotó gyakorlat			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgyak	Népművészet			(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
	Művészettörténet					(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
Összes óra:		2-(4)	2-(4)	4 -(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)

Az összes óra rovatában az első szám a heti minimális óraszámot jelöli, a második szám a szakmai program megvalósítása során az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált óraszervezés lehetőségét figyelembe véve a tanéven belül a tantárgyi óraszámok átcsoportosíthatók.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A tanszakok, tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú mellékletében rögzített tanterveket - módosítás nélkül átvették a tanszakok az alábbi tantárgyak esetén:

- Festészet: Grafika és festészet műhelygyakorlat - A/4 – T/10 évf. - FŐTÁRGY
- Grafika és festészet alapjai - A/1 – A/3. évf. - FŐTÁRGY
- Vizuális alapoó gyakorlatok – E/1 – E/2. évf. - FŐTÁRGY
- (vizuális alkotó gyakorlat – A/1 – T/10 - EZ KÖTELEZŐ TÁRGY)

27. SZÍN-ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG - SZÍNJÁTÉK

A képzés célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés - figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi-dramatikus tapasztalatait - lehetőséget biztosít a színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára

A képzés lehetővé teszi

- A tanulók számára önmaguk tudatos megfigyelését
- Az önértékelést annak érdekében, hogy képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és azok színházi (bábszínházi) munka során történő alkalmazására
- Az önkifejezést, a közös alkotómunka örömteli együttlétének megtapasztalását
- Az élet más területein elsajátított tanulói ismeretek, készségek, attitűdök színjátékban (bábjátékban) való alkalmazását
- Drámával és színházzal (bábszínházzal) kapcsolatos tanulói aktív szókincs bővítését
- A verbális megnyilvánulások tisztaságát
- Színházi (bábszínházi) előadások egyéni vagy csoportos készítését, illetve mások által bemutatott produkciók megtekintését, értelmezését
- Az infokommunikációs eszközök adta lehetősége tükrében valamint a kibővült módszertani eszköztár felhasználásának segítségével egyes tananyagtartalmak újszerű megismerését, megvalósítását
- A hasznos gyakorlati tudás megszerzését, az elméleti ismeretek integrálásával gyakorlatorientált feldolgozás során

A színművészet területén kiemelten

- Változatos dramatikus tevékenységformákban való részvételt
- Az alapvető dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban
- A színházi-drámai formával való kísérletezést, a színpadi megjelenítés jellemzőinek megismerését
- A színjáték kulturális hagyományainak megismerését
- A színjátéknak mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását

A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Főtgárgy: Dráma és színjáték

Kötelezően választható tantárgyak:

Beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)

Mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)

Zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)

Színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)

Választható tantárgyak: a színjáték és bábjáték tanszak bármelyik tantárgya

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtgárgy	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az összes óra rovatában az első szám a heti minimális óraszámot jelöli, a második szám a szakmai program megvalósítása során az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált óraszervezés lehetőségét figyelembe véve a tanéven belül a tantárgyi óraszámok átcsoportosíthatók. Előképző évfolyam Választható tantárgyi órája a Főtárgy tantárgyból választható.

A tanszak kötelezően előírt tantárgyainak és azok óraszámainak a figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak, valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A dráma és színjáték tantárgy heti óraszámja a helyi tantervekben heti 2 óra is lehet, ha a beszéd és vers, valamint a mozgás és tánc tantárgyakat minimálisan heti 1-1 órában önálló tantárgyként is oktatja az iskola.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú mellékletében rögzített tanterveket - módosítás nélkül átvették a tanszakok az alábbi tantárgyak esetén:

- **Dráma és színjáték - főtárgy**
- **Beszéd és vers – kötelezően választható tárgy**

28. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG - KORTÁRSTÁNC

Az alapfokú kortárstáncoktatás célrendszere és funkciói

A XXI. század társadalmi elvárásainak következtében állandóan alakuló, formálódó táncművelés megjelenési formájának központi kérdése az önálló individuummal rendelkező ember. A testi, szellemi valamint lelki folyamatokra épülő mozgás megnyilvánulási formái elősegítik az emberi kapcsolatok kialakulását, az értelmi és érzelmi képességek kibontakoztatását és az önfejlesztés lehetőségének megélését

A Kortárstánc oktatása megteremti a harmonikus, egészséges személyiséggel rendelkező, társas kapcsolatokban jártas embert. A kortárs művészetek befogadására nyitott és értő közönséget nevel, miközben biztosítja a hivatásos pályaaorientációt.

A technikai képzés elősegíti az oktatási folyamatban résztvevők számára a saját adottságaik szerinti képességfejlesztést. Az évenként meghatározott fejlesztési feladatok és a tananyag spirális elrendeződése lehetővé teszi az összevont osztályokban történő oktatást és nagyobb szabadságot

teremt a pedagógus számára az oktatási folyamat megszervezése során

A kortárstánc általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a kortárstánc területén

Szakmai kompetenciák

A táncos képességek, készségek, jártasságok, kialakítása és fejlesztése

A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása

Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése

A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése

Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően

A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatos értelmezése

Egészségmegőrzés, testi higiénia, egészséges életmód iránti igény kialakítása

A kortárművészetek és társzművészetek megismerése iránti igény kialakítása

A komplex előadó–művészeti gondolkodásmód kialakítása

Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék kialakítása és fejlesztése

A zenei ízlésformálás

A tudatos és rendszeres munkára nevelés

Fejlődőképesség

Nyitottságra nevelés

Elhivatottságra való igény kialakítása

Folyamatos ismeretbővítés valamint analízáló és szintetizáló tudás kialakítása

A vizuális memória fejlesztése és a térben való tájékozódás képességének kialakítása

A testi, lelki állóképesség fejlesztése, a személyiség kibontakoztatása

A kommunikációs csatornák felismerése és alkalmazása

Önreflexió és önálló véleményalkotás

A kritikai gondolkodás fejlesztése

Társas kompetenciák

A csoport és a csoportnorma kialakítása

A kooperáció valamint együttműködési képesség fejlesztése

A csoportos alkotásban való aktív részvétel öröme

A szabálytudat kialakítása

A konfliktusmegoldó készség fejlesztése

Az empátikus készség fejlesztése, a társak felé való bizalom kialakítása

A társak felé irányuló aktív figyelem kialakítása és fejlesztése

Az egészséges életmódra nevelés

A szocializációs normák kialakítása, a viselkedéskultúra megalapozása

A környezet megóvásának igénye

Módszerkompetenciák

A helyzetfelismerés fejlesztése, a figyelemmegosztás képességének kialakítása
A flexibilitás, kezdeményezőkézség, kreativitás képességének fejlesztése
A motivált ismeretbefogadás igényének kialakítása és képességének fejlesztése
A testtudat kialakítása
A hatékony ismeretbefogadásra nevelés és az önálló tanulás képességének kialakítása
Az ok–okozati összefüggések megértése
A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
A tehetséggondozás és pályaorientáció
Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más táncstílusokban és élethelyzetekben

A képzés tantárgyai, óraterve

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy:

Kreatív gyerektánc (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Kortárstánc (3 –6 alapfokú évfolyamon, 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Limón–technika (5–6 alapfokú évfolyamon)

Kontakt improvizáció (5–6 alapfokú évfolyamon)

Lábán– technika (7–8 továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9–10 továbbképző évfolyamon)

Repertoár (7–10 továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban:

Tánc történet

Limón–technika

Választható tantárgyak:

Kreatív gyerektánc (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Kortárstánc (3 –6 alapfokú évfolyamon, 7–10. továbbképző évfolyamon)

Graham–technika (9–10 továbbképző évfolyamon)

Improvizáció és kompozíció (9–10 továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	4	4	3–4	3–4	2	2	2–3	2–3	2	2
Kötelező tantárgy							2	2	1	1	2	2
Kötelezően választható tantárgy					1–2	1–2			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra	2–4	2–4	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előkészítő, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámait figyelembe vétele mellett a tanuló más tanszak valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga

Kortárástánc

Limón–technika vagy Kontakt improvizáció

Művészeti záróvizsga

Kortárástánc

Tánc történet

29. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG - TÁRSASTÁNC

A társastánc célrendszere és funkciói

A táncművészeti ágak közül a nagy hagyományokkal rendelkező társastáncoktatás nagy utat tett meg az ifjúság kulturált szórakozási formájától a művészetoktatásig. Az értékeket megtartva a tantervi program további lehetőséget nyújt az alapos, mélyebb tudás megszerzésére, a rendszeres munka igényének kialakítására, a megfelelő munkafegyelmre, az önkontroll alkalmazására.

Az alapfokú oktatás célja a társastánc iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek szakirányú fejlesztése.

A főtárgyak és kötelező tantárgyak tanulása során a tanulók jártasságot szereznek a különböző társastáncokból.

Megismerik azok történetét, a hozzátartozó viselkedés szabályait és a mindennapok magatartásformáit. A szabadon választható tantárgyak előkészítik a társastáncok tanulását, megismertetik a főtárgy előzményeivel a tanulót és bekapcsolódást biztosítanak a táncművészet más ágába, valamint a társaművészetekbe. A korán elkezdett testképzés előkészíti a társastánc tantárgy tanulását, majd a historikus táncokon keresztül a főtárgy előzményeivel ismerkedhetnek meg a tanulók.

A tanszak komplex ismeretet adó, készségfejlesztő tanterve motiválja a tanulót az újabb tudás megszerzésére és ösztönzi a tanultak gyakorlati alkalmazására az élet minden területén. Közelebb viszi a tanulót a művészetekhez, ugyanakkor választott művészeti ágának értő művelőjévé, közönségévé válik.

A program az integrált óraszervezéssel lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznos, gyakorlati tudás megszerzése az elméleti ismeretek integrálásával, gyakorlatorientált feldolgozásával valósulhasson meg. A társastánc főtárgy óráin sajátíthatják el a tanulók a Helyi tantervben meghatározott viselkedéskultúra és a társastánc történet tantárgy gyakorlati és elméleti ismereteit. Mindhárom tantárgyból szerez osztályzatot a tanuló.

A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Főtárgy

Gyermektánc (1-2. előképző évfolyamon)

Társastánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgyak

Viselkedéskultúra (3. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, vagy

Viselkedéskultúra a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Társastánc történet (5-6. alapfokú évfolyamon, 9-10. továbbképző évfolyamon) önálló tantárgyként, vagy

Társastánc történet a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgy - az összevont osztályokban

Viselkedéskultúra, önálló tantárgyként, vagy

Viselkedéskultúra a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Társastánc történet önálló tantárgyként, vagy

Társastánc történet a társastánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Választható tantárgyak

Társastánc gimnasztika (1-2. előképző évfolyamon, 1-3. alapfokú évfolyamon)

Történelmi társastánc (6. alapfokú évfolyamon, 7-8. továbbképző évfolyamon)

Társastánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	2-(3)	3	3 -(4)	3-(4)	3	3	3-(4)	3-(4)
Kötelező tantárgy					1-(0)		1-(0)	1-(0)			1-(0)	1-(0)
Kötelezően választható tantárgy			1	1	1	1			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az Összes óra rovatában az első **szám a** heti minimális **óraszámot jelöli**, a második **szám a** szakmai program **megvalósítása során** az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált órászervezés lehetőségét figyelembe véve a tantárgyi óraszámok tanéven belül átcsoportosíthatók.

képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

30. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG - MODERNTÁNC

A moderntánc célrendszere és funkciói

A XXI. század társadalmi elvárásainak következtében állandóan alakuló, formálódó tánckultúrák megjelenési formájának központi kérdése az önálló individuummal rendelkező ember. A testi, szellemi valamint lelki folyamatokra épülő mozgás megnyilvánulási formái elősegítik az emberi kapcsolatok kialakulását, az értelmi és érzelmi képességek kibontakoztatását és az önfejlesztés lehetőségének megélését

A moderntánc oktatása megteremti a harmonikus, egészséges személyiséggel rendelkező, társas kapcsolatokban jártas embert. Nyitott és értő közönséget nevel, miközben biztosítja a hivatásos pályaorientációt

A technikai képzés elősegíti az oktatási folyamatban résztvevők számára a saját adottságaik szerinti képességfejlesztést. Az évenként meghatározott fejlesztési feladatok és a tananyag spirális elrendeződése lehetővé teszi az összevont osztályokban történő oktatást és nagyobb szabadságot teremt a pedagógus számára az oktatási folyamat megszervezése során.

Az EFOP. 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben című projekt keretében a Magyar Táncművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát is alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően. Alkalmanként a bonyhádi tanulókkal közös tánctábor bonyhádi helyszínen.

A moderntánc általános fejlesztési követelményei

Szakmai kompetenciák

A táncos képességek, készségek, jártasságok, kialakítása és fejlesztése

A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása

Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése

A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése

Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően

A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatos értelmezése

A művészetek és társművészetek megismerése iránti igény kialakítása.

Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék kialakítása és fejlesztése

A zenei ízlésformálás

A tudatos és rendszeres munkára nevelés

Nyitottságra és művészi alázatra nevelés

Folyamatos ismeretbővítés valamint analízáló és szintetizáló tudás kialakítása

A vizuális memória fejlesztése és a térben való tájékozódás képességének kialakítása

A testi, lelki állóképesség fejlesztése, a személyiség kibontakoztatása

A kommunikációs csatornák felismerése és alkalmazása

Társas kompetenciák

A csoport és a csoportnorma kialakítása

A csoportos alkotásban való aktív részvétel öröme

A szabálytudat kialakítása

A közösség tagjainak elfogadása és a közösségi szemlélet kialakítása

A társak felé irányuló aktív figyelem kialakítása és fejlesztése

Az egészséges életmódra nevelés

A szocializációs normák kialakítása, a viselkedéskultúra megalapozása

A környezet megóvásának igénye

Módszerkompetenciák

A motivált ismeretbefogadás igényének kialakítása és képességének fejlesztése

A testtudat kialakítása

A hatékony ismeretbefogadásra nevelés és az önálló tanulás képességének kialakítása

Az ok–okozati összefüggések megértése

A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása

A tehetséggondozás és pályaorientáció

Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más táncstílusokban és élethelyzetekben

A képzés tantárgyai, óraterve

A képzés struktúrája

Tantárgyak

Főtantárgy:

Berczik–technika (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Kreatív gyermektánc (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Limón–technika (5–6. alapfokú évfolyamon)

Tánc történet (9–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy: az összevont osztályokban:

Tánc történet

Limón–technika

Választható tantárgyak:

Kreatív gyerektánc (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Berczik–technika (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon)

Kontakt improvizáció (5–6. alapfokú évfolyamon)

Lábán–technika (7–8. továbbképző évfolyamon)

Repertoár (7–10. továbbképző évfolyamon)

Graham–technika (9–10. továbbképző évfolyamon)

Improvizáció és kompozíció (9–10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtantárgy	1	1	3	3	3–4	3–4	3–4	3–4	3–4	3–4	3	3
Kötelező tantárgy	1	1	1	1			1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy					1–2	1–2			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra	2–4	2–4	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

BERCZIK–TECHNIKA

A Berczik– technika olyan – értékes zenékre, azokkal teljes harmóniában végrehajtott és az esztétikai törvényszerűségeknek megfelelő – gimnasztikai alapú mozgásanyag és táncteknikai mozgásformák összessége, amely magában foglalja a szükséges és egészséges természetes mozgásfajtákat. Ízlés, jellem és személyiségformáló ereje a pozitív érzelmek felkeltésével kreativitásra, alkotásra, logikus gondolkodásra nevel

Olyan izomérzékelést fejleszt ki, amely később megfelelő önkontrollt biztosít és fokozott plaszticitáshoz vezet, egyben elősegíti a formaérzék és formálátás kialakulását is. Ismereteket ad át a tér, az idő és az erő összetevőiről és a mozgással való kapcsolatukról

A zene és a mozgás összhangja, a zenei periódusokhoz és hangsúlyokhoz való alkalmazkodás külön hangsúlyt kap. A profilaxis, az alkatalakítás és a rekreáció módszere is. A képzés által olyan előkészítést kap a test, amelyre később bármely más táncteknika is ráépíthető

Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga

Jazz–technika

Limón–technika

Művészeti záróvizsga

Jazz–technika

Tánc történet

A tantárgyak évfolyamra lebontott követelményei

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú mellékletében rögzített tanterveket - módosítás nélkül átvették az alábbi képzések:

- Társastánc
- Kortárs tánc

A tanszakok, az egyes tantárgyak minimális követelményeinek megfogalmazásával, kiegészítésével, a helyi sajátosságokra való alkalmazással fogadja el helyi tantervként az alábbi képzések osztályainak programját:

Moderntánc tanterv

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.
- A formaérzék kialakítása.
- A légzőizmok működésének tudatosítása.
- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerep használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kezűgyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása

Tananyag

Alapgyakorlatok

Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben

A természetes járás, mint a mozgásformák változatainak alapja (Lábvezetés, testsúlyáthelyezés, törzs-, kar kísérő kilengései)

A természetes testtartás, mint a testkidolgozás mozgásanyagának alapja, a helyes tartás kialakítása, tudatosítása, az eltérések korrekciója

Alapjárás, lábujjon-, sarkon-, külső talpélen, hajlított térdrel-, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, futás térd/sarokemeléssel

Alaptartás, pihenőtartás állásban, ülésben

Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikus kivitelezésben

Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben, ülésben: a gerincoszlop nyaki-, háti-, központi- és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben történő átmozgatása, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal kombinálva

Törzsdöntés, törzsdőlés, rész- és teljes törzshajlítás

Ülésmódok

Kar-, kéz- és ujjgyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan

A lapocka és felkar, az alkar, a kézfej és az ujjak az anatómiai lehetőségek szerint végrehajtható mindenirányú foglalkoztatása: emelés, fordítás, körzés, hajlítás, nyújtás, távolítás, összezárás, takarás, az gyakorlatok segítése, az előadásmód finomítása

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben

A talp, a lábfej, az ujjak, az alsó lábszár, a felső lábszár izmainak megfelelő erősítése, a természetes tartás, a helyes járás kialakítása, a deformációk megelőzése, kiküszöbölése: átgördülés, körzés, behúzás–nyújtás, távolítás, hajlítás, emelés, körzés, fordítás

Szökdelő gyakorlatok, lendületvételek

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs és táncos feladatok

Népi játékok és néptánc egyszerű lépéseinek és dallamainak felhasználásával végzett gyakorlatok

Improvizáció, szabadtánc: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása a tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével a zene által keltett gondolatok táncban történő kifejezése

Etűd: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása érdekében a tanár által készített etűd elsajátítása

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban

Tanévenként egy fő szer választható: simlabda, fél–karika, 2 db ritmusbot (kiegészítő lehet a korong, a dob a négy évfolyamon végig)

Ismerkedés a mozgás esztétikai tényezőivel

Tér: a testrészek egyidejű egymáshoz való viszonya a térben

Mozdulatplasztika: a mozdulat iránya (a relatív fő front, konkrét irányskála), magassági foka, hajlítási szöge

A mozgásfolyamat rendezettsége, a mozdulatok egymáshoz való viszonya: a moduláció, a térrajz

Idő: a mozdulatok egyidejű időbelisége, a mozdulat ritmikája: metrum, ritmus, tempó és összhangja

A mozgásfolyamat egymásutániságának időbeli rendje. motívum, mondat, periódus

Erő: a mozdulatrészek egyidejű egymáshoz való viszonya az erőadagolás szempontjából

A feszülő skála erőváltozatai: vezetett, ellenálló, fékezett, hangsúlyozott, rögzítő

A lazító skála erőváltozatai: ernyesztés, rázás, ejtés, esés,

Ezek kombinációja: lendítés, ruganyozás

A mozgásfolyamat egymásutániségének erőbeli rendje, hangsúlyelhelyezések, erősítés–gyengítés

Követelmények

A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit a korosztályának megfelelő szinten

Legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére, együttes, egyidejű összehangolására valamint az alap motorikus mozgásokra előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén. Határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon.

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, precíz végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek korosztályi szintnek megfelelő, tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására, társas együttlétre, mások elfogadására, fizikai kontaktus létesítésére

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.

– Az alkat optimalizálása.

– A formaérzék kialakítása.

– A légzőizmok működésének tudatosítása.

– A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.

– Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.

– A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kezűgyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.

Tananyag

Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben, alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talpélen, hajlított térdel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjáras, passzé járás, hintajáras, futás párhuzamos és terpesztett térd emeléssel, sarokemeléssel

Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan

Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben, ülésben, térdelésben

A fekvő–és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban

A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal a gerincoszlop nyaki–, háti–, központi– és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával

Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak

Az *alsó végtag* gyakorlatai ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felső lábszár

Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs, táncos feladatok a magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával

Improvizáció–szabadtánc: a test önálló "gondolatainak", érzéseinek a külső szemlélő által észlelhető kifejezése az addig tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével

Etűdkészítés: a tanár által készített etűd elsajátítása és diktálásra bemutatása, önálló etűdkészítés számolásra, rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített "koreográfia" szólóban

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban

Tanévenként egy fő szer választható: műanyag labda, kiskarika, egy–két kisszalag, bot (kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig)

A mozgás esztétikai tényezői: Tér, Idő, Erő

Követelmények

A *tanuló ismerje* a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit

Legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, plasztikus végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására

Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.
- A formaérzék kialakítása.
- A légzőizmok működésének tudatosítása.
- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kezűgyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása

Tananyag

Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben, hintalépés előre–hátra, hárrmaslépés, táncos alapjárással, lábujjon, sarkon, külső talpélen járás, hajlított térddel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárással, passzjárással, hintajárással, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/ sarokemeléssel, galopp, alap tánclépések

Az alsó végtag gyakorlatai rúdnál

Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikusan

Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, állásban. A térdelő,– fekvő– ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása állásban, nehezített és kombinált formákban, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc– egységekben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával

Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban

Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok, egyszerűbb ugrások

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs, táncos feladatok

A magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával

Improvizáció–szabadtánc– etűdkészítés: számolásra szólóban, párban, rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített "koreográfia" szólóban, majd párban

Önálló feladatként csoportos etűd készítése "központilag adott" és szabadon választott zenére: 1–2

perces, az életkornak megfelelő zenére való saját koreográfiák

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban

Tanévenként egy fő szer választható, itt: műanyag labda, karika, 3 m-es szalag, bot (Kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig)

A mozgás esztétikai tényezői: Tér, Idő, Erő

Követelmények

A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit

A tanuló legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, precíz végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására

Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok, valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.

– Az alkat optimalizálása.

– A formaérzék kialakítása.

– A légzőizmok működésének tudatosítása.

– A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.

– Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.

– A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kezűgyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.

– Önállóság, saját etűd–összeállítás bemutatásának képessége

Tananyag

Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben: hintalépés előre–hátra, hármaslépés, szökkenő hármas, táncos alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talpélen járás, hajlított térddel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, passzējárás, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/sarokemeléssel, galopp, sasszé, alap tánclépések

Az alsó végtag és a törzs gyakorlatai rúdnál

Középgyakorlatok: fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, aszimmetrikusan is

Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, támaszban, állásban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc– egységekben, kombinációkban, variációkkal, a nehézségi szint, a tempó fokozódásával, változó dinamikával.

Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és állásban szimmetrikusan és aszimmetrikusan

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban, elmozdulásban

Diagonál gyakorlatok 1–4fős csoportokban

Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok, ugrások összekötő lépésekkel

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs, táncos feladatok

A magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával

Improvizáció–szabadtánc– etűdkészítés: rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített "koreográfia" szólóban, majd párban, csoportos etűd készítése "központilag adott" és szabadon választott zenére, 1–2 perces, az életkornak megfelelő zenére való önálló koreográfiák

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban és az etűdökben

Tanévenként egy fő szer választható: műanyag labda, 1 vagy 2karika, 3–5 m–es szalag, bot (Kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig)

Követelmények

A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépéscsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit

A tanuló legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, plasztikus végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására

Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Kísérő ritmushangszerek

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal

Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

A tantárgyhoz használt, évfolyamonként választható eszközök: simlabda, fél-karika, ritmusbot, műanyag labda 2– 3 méretben, műanyag karika 2–3 méretben, kisszalag, 3–4 m-es szalag, kendő/fátyol, tornabot, korong, dob, ugrókötel vagy más eszközök az iskola helyi tanterve szerint

JAZZ–TECHNIKA

A jazz–technika a klasszikus balett, az afrikai és latin–amerikai táncok hagyományaira épülő színpadi táncforma. Jellemzői az izoláció és koordináció, az éles ritmikai és dinamikai kontrasztok, törekvés a könnyed, közérthető, expresszív előadásmódra

Az oktatási folyamat célja, hogy a tanulók, a táncpedagógus irányításával tudatosan koordinált, plasztikus, egészséges testet fejlesszenek. A tanulók képessé válnak a művészi munkára, melyben az izolációs technika által magas szintre fejlődik koordinációs készségük és létrejön a dinamikai különbségekre épülő tudatos, harmonikus mozgás

Az egyes évfolyamok számára összeállított tréningek a testi képességek, a fizikai erő és a koncentrációs készség fejlesztését szolgálják. A képzés során képesség szintjéről jártasság szintjére fejlesztik az izolációs technikát. Tudatosítják a testközpont használatát, a kontrakciót és release–t. A tanulók megismerik és biztonsággal alkalmazzák a jazz–technika általános és stílusos jegyeit

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A helyes testtartás megismertetése és kialakítása, a központ helyének, valamint fontosságának megéreztetése.
- A jazz technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése.
- Az en dehors és a parallel lábtartás helyzetek begyakoroltatása balett és jazz karpozíciókat alkalmazva.
- Az alapgyakorlatok megismertetése, az alaptechnikai elemek alkalmazása.
- A jazz–technikára jellemző izolációs képesség kialakítása.
- A testrészek mozgáslehetőségeinek felismertetése, megtapasztalása.
- A térben való mozgás lehetőségeinek előkészítése.
- A térhasználati képesség, készség kialakítása.

– Az alap szakkifejezések megismertetése és értő alkalmazása

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása. Először földön, majd folyamatosan építkezve álló helyzetben, kapcsolódva az előző években tanultakhoz

Erősítő és nyújtó gyakorlatok az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Jazz karpozíciók és karvezetések

Klasszikus balett karpozíciók I., II., III.

Lábhelyzetek és pozícióváltások I., II., VI. pozícióban

Port de bras szögletes karpozíciókkal

Demi plié I., II., VI. pozícióban

Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva folyamatos átmenetekkel

Battement tendu parallel és en dehors lábfejgyakorlatba ágyazva

Passé parallel és en dehors pozíciókban

Dégagé II. pozícióban parallel és en dehors pozíciókban

Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban

Flat back

Developpé először földön, majd álló helyzetben

Enveloppé először földön, majd álló helyzetben

Grand battement először földön, majd álló helyzetben

Izolációs gyakorlatok: a fej és váll izolálása kettő majd négy irányba a középponton mindig áthaladva

Térbeosztás: térirányok

Összekötő lépések:

Chassé, Keresztlépés (pas croisé)

Jazzfutás csúsztatott lábbal, karra

Ugrások:

Két lábról–két lábra

Két lábról–egy lábra

Egy lábról–egy lábra

Követelmények

A *tanuló ismerje* az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és lábpozíciókat valamint a technika szakkifejezéseit

A *tanuló legyen képes* a gyakorlatok pontos kivitelezésére, a biztonságos térhasználatra, a tanult mozgásanyagból összeállított tréning sor és egy rövid kombináció bemutatására, mely tartalmazzon rövid improvizációs részt is

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazása.
- A pozíciók és tempóváltások hangsúlyos alkalmazása.
- Az új tréning elsajátítása, a koncentrációs idő intervallumának bővítése.
- A testrészek sokszínű mozgáslehetőségeinek kihasználása, bővülő mozgásrepertoár létrehozása.
- A forgások előkészítése alapozó forgás előkészítő gyakorlatokkal.
- A térben való elmozdulás lehetőségének bővítése a szintek és irányok kombinációja által

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználásával

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Demi plié, battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal

Port de bras IV. pozíció grand plié

Passé parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban

Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva karral

Twist előkészítő második pozícióból karral

Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban kar használattal

Flat back. Developpé álló helyzetben

Enveloppé álló helyzetben

Rand battement álló helyzetben

Izoláció: A fej és váll izolálása, egy-egy testrésszel négy irányba, ritmizálva, a középponton áthaladva és a körívek mentén

Térbeosztás: térirányok, fönt–lent helyzetek

Összekötő lépések irányváltásokkal:

Féltalpon és féltalpról lassan legördülve

Pas de bourrée

Triplet

Forgás előkészítő gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva

Ugrások:

Két lábról–két lábra

Két lábról–egy lábra

Egy lábról–két lábra

Egy lábról–egy lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit

A tanuló legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stiláris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, az izolációs technika értő alkalmazására, a tanult mozgásanyagból összeállított tréning sor és egy rövid kombináció bemutatására, mely tartalmazzon rövid improvizációs részt is

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazásával, hosszabb időtartalmú tréning sorok által.

Az izolációs gyakorlatok pontos, ritmizált formában történő alkalmazása.

Az előkészített forgáselemek készség szinten történő alkalmazása gyakorlatokba építve.

A szintváltások, dinamikai váltások biztonságos alkalmazása helyben és térben elmozdulva. A testtudat kialakításának megalapozása

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal

Port de bras gyakorlat

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal

Developpé, enveloppé

Attitude

Adagio

Grand battement

Térben elmozduló grand–battement.

Twist

Hinge

Arch

Izoláció: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alapirányokba a síkok mentén, a centrumon mindig áthaladva és ritmizálva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel féltalpon, pliében és féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Croisé–ból change

Triplet

Pivot

Tombé

Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva

Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs és kar használatával

Két lábról – két lábra

Két lábról – egy lábra

Egy lábról – két lábra

Egy lábról – egy lábra

Egyik lábról a másik lábra

Követelmények

A *tanuló ismerje* az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a

stílusjegyeket, azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit

A *tanuló legyen képes* az izolációs technika pontos, tudatos alkalmazására a tréning során elsajátított gyakorlatokon belül. A gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stílári jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásrepertoár bővítése.
- A mozgásminőség javítása és a technikára jellemző stílári jegyek tisztázása.
- A tréning kombinatív gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása.
- Az izolációs technika komplex formában történő alkalmazása.
- A biztos forgástechnika kialakítása a helyben és térben való elmozdulás lehetőségeinek figyelembevételével.
- A tér és idő, magasság–mélység és a dinamikai váltások biztonságos alkalmazása a kombinációkban

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal

Port de bras gyakorlat

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal

Developpé, enveloppé

Attitude

Adagio

Grand battement

Térben elmozduló grand–battement

Tilt

Twist

Hinge

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű

alkalmazásával – alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül féltalpon, pliében

Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Change

Triplet

Pivot

Tombé

Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva

Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával

Két lábról – két lábra

Két lábról – egy lábra

Egy lábról – két lábra

Egy lábról – egy lábra

Egyik lábról – másik lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a stílusjegyeket, azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit

A tanuló legyen képes az jazz–technikára jellemző izolációs képesség elsajátítására, a stiláris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A tanult technika mozgásanyagát, rendszerét, szaknyelvét és főbb stílusalkotó elemeit

A tanuló legyen képes

Az elsajátított anyagot biztonsággal alkalmazni a jazz–technika stílusára és összetevőire jellemző előadásmód során. Testi adottságait és azokból adódó erősségeit–gyengéit elfogadni és tudatosan használni. Rendelkezzen a technika végrehajtásához szükséges izomerővel, lazasággal, gyakorlati biztonsággal és stílusosan alkalmazza a technika elemeit

Legyen képes a tréning sor és a tananyag mozgáselemeiből építkező önálló vagy csoportos etűd, kombináció harmonikus bemutatására és színpadi formában történő előadására

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Jazz–technika

35–40 perc

A vizsga tartalma

A jazz–technika vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított gyakorlatokból, gyakorlatsorokból, térben elmozduló lépés, forgás és ugráskombinációkból és néhány perces tánckombinációból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Témakörök

Parallel és en–dehors pozíciók

Balett és jazz karpozíciók

Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release

A jazztánc által használt speciális mozgáselemek: twist, flat–back, tilt, hinge, tour, tombe, pas de bourre, chassé, pivot

Izoláció: minimum két testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkája

Ötféle ugrásfajta

A jazz–technika által használt balett technikai elemek: plié, tendu, battement, battement tendu jeté, rond de jambe, developpé, enveloppé, attitude, grand battement jeté használata a jazz tánc sajátosságainak megfelelően

A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum 1,5 perces kombináció bemutatása

A vizsga értékelése

A bemutatott tananyag pontos ismerete

A gyakorlatok technikai biztonsága

A jazz–technika sajátosságainak stílusos bemutatása

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az előző évek tananyagainak ismételése, a technikai tudás elmélyítése, az ismeretanyag folyamatos bővítése.

– A tudatosság megélése a megértés, megérzés, a stílusbeli sajátosságok és összefüggések felismertetése által.

- A jazz–technikára jellemző stílusjegyek, dinamikai váltások, a helyes légzéstechnika megismertetése és állandó fejlesztése.
- A tanult mozgásanyag készség szinten történő elsajátítása.
- A tanuló motiválása az izolációs gyakorlatok tudatos végrehajtására és kivitelezésére.
- A koordinációs készség, a ritmusérzék, a forgástechnika, az improvizációs készség fejlesztése.
- A térben való tájékozódás képességének szinteken és irányokban történő fejlesztése

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal és dinamikai váltásokkal kombinálva

Port de bras gyakorlat. Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal. Rond de jambe en l'air en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal

Developpé–enveloppé adagio és grand battement gyakorlatokba ágyazva

Attitude parallel és en dehors

Grand battement parallel és en dehors pozíciókban

Térben elmozduló grand battement

Térben elmozduló rond de jambe par terre és en l'air

Tilt

Twist.

Hinge

Arche

Balance és offbalance helyzetek

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – kettő, később három egyidejű alkalmazásával – ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül

Féltalpon, pliében, piqué, plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Pas de bourrée en tournant

Keresztlépés – pas croisé

Triplet

Pivot

Tombé

Soutenu

Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használatával és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban

Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával

Két lábról – két lábra – sauté

Két lábról – egy lábra – sissone

Egy lábról – két lábra – assemblé

Egy lábról – egy lábra – sauté

Egyik lábról – a másik lábra – jeté.

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket

A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izoláció pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra a különböző jazz kombinációkban is

Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, két 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid, improvizációs részt is

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az előző évek tananyagainak ismételése, a technikai tudás elmélyítése, az ismeretanyag folyamatos bővítése.

– A tudatosság megélése a megértés, megérzés, a stílusbeli sajátosságok és összefüggések felismertetése által.

– A jazz–technikára jellemző stílusjegyek, dinamikai váltások, a helyes légzéstechnika megismertetése és állandó fejlesztése.

- A tanult mozgásanyag készségszinten történő elsajátítása.
- A tanuló motiválása az izolációs gyakorlatok tudatos végrehajtására és kivitelezésére.
- A koordinációs készség, a ritmusérzék, a forgástechnika, az improvizációs készség fejlesztése.
- A térben való tájékozódás képességének szinteken és irányokban történő fejlesztése

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor, melyben az ízületek átmozgatásán és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználásán van a hangsúly *Erősítés és nyújtás*: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal és dinamikai váltásokkal kombinálva

Port de bras gyakorlat

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban (pliével és spirállal)

Rond de jambe en l'air en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban (pliével és spirállal)

Developpé–enveloppé adagio és grand battement gyakorlatokba ágyazva

Attitude parallel és en dehors

Grand battement parallel és en dehors pozíciókban

Térben elmozduló grand battement

Térben elmozduló rond de jambe par terre és en l'air

Tilt

Twist

Hinge

Arch

Balance és offbalance helyzetek

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – kettő, később három egyidejű alkalmazásával – ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva

Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül

Féltalpon, pliében, piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Pas de bourrée en tournant

Keresztlépés – as croisé

Triple

Pivot

Tombé

Soutenu

Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használatával és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban.

Ugrások a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával

Két lábról – két lábra – sauté

Két lábról – egy lábra – sissone

Egy lábról – két lábra – assemblé

Egy lábról – egy lábra – sauté

Egyik lábról – a másik lábra – jeté

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket

A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izoláció pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra a különböző jazz kombinációkban is

Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, két 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid improvizációs részt is

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előző évek anyagainak ismételése, a technikai tudás folyamatos bővítése és tovább mélyítése.
- A meglévő mozgásanyag ismeret szintjén történő elsajátítása.
- A tudatos légzéstechnika, a koordinációs készség, az egyensúlyérzék és a folyamatos koncentrációs készség fejlesztése.
- A jazz-technikára jellemző izolációs-, forgás- és ugrástechnika valamint az improvizációs készség fejlesztése.
- A szimmetrikus izolált mozgásformák mellett az aszimmetrikus izolált mozgás fejlesztése.
- A tudatosság, a dinamikus mozgásminőség, az igényes, harmonikus mozgás kialakítása

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor, melyben az ízületek átmozgatásán és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználásán van a hangsúly, a törzs valamennyi mozgáslehetőségére építve

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

A teljes mozgásanyag felhasználásával összeállított komplex gyakorlatok, melyek tartalmazzák az előző évek teljes lépésanyagát

Parallel és en dehors pozíciókban végzett összetett gyakorlatsorok, különös tekintettel a pozícióváltásokra, a stílusra jellemző törzshasználatra és a tudatos végrehajtásra

Az ok-okozati összefüggések megértetése, a dinamikai váltások alkalmazása

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – kettő, később három egyidejű alkalmazásával – ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva

Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül

Féltalpon, pliében

Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Pas de bourrée en tournant

Keresztlépés – pas croisé

Triplet

Pivot

Tombé

Soutenu

Glissade

Pas couru

Forgásgyakorlatok helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használattal és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban és pózokban, folyamatos átkötésekkel és váltásokkal. Összetett forgás gyakorlatok kombinálva grand battement–nal vagy térben elmozduló rond de jambe lépéssel vagy ugrással

Ugrások a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával

A klasszikus balett által használt ugrások és azok kombinációi

Két lábról – két lábra – sauté

Két lábról – egy lábra – sissone

Egy lábról – két lábra – assemblé

Egy lábról – egy lábra – sauté

Egyik lábról – a másik lábra – jeté

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket

A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izolációs gyakorlatok pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra, a légzéstechnika tudatos használatára és a stílusnak megfelelő előadásmódra a különböző jazz kombinációkban is

Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, három 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid improvizációs részt is

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előző évek anyagainak ismételése, a technikai tudás folyamatos bővítése és tovább mélyítése.
- A meglévő mozgásanyag jártasság szintjén történő elsajátítása.
- A tudatos légzéstechnika, a koordinációs készség, az egyensúlyérzék és a folyamatos koncentrációs készség fejlesztése.
- A jazz–technikára jellemző izolációs–, forgás– és ugrástechnika valamint az improvizációs készség fejlesztése, az aszimmetrikus izolált mozgás, a tudatosság, a dinamikus mozgásminőség, az igényes, harmonikus mozgás kialakítása

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor, az ízületek átmozgatásán és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználásán van a hangsúly, a törzs valamennyi mozgáslehetőségére építve

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

A teljes mozgásanyag felhasználásával összeállított komplex gyakorlatok, melyek tartalmazzák az előző évek teljes lépésanyagát

Parallel és en dehors pozíciókban végzett összetett gyakorlatsorok, különös tekintettel a pozícióváltásokra, a stílusra jellemző törzshasználatra és a tudatos végrehajtásra

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – kettő, később három egyidejű alkalmazásával – ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva

Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül

Féltalpon, pliében

Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Pas de bourrée en tournant

Keresztlépés – pas croisé

Triplet

Pivot

Tombé

Soutenu

Glissade

Pas couru

Forgásgyakorlatok helyben és térben elmozdulva

A stílusra jellemző törzs, kar használatával és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban és pózokban, folyamatos átkötésekkel és váltásokkal Összetett forgásgyakorlatok kombinálva grand battement–nal, vagy térben elmozduló rond de jambe lépéssel vagy ugrással

Ugrások a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával

A klasszikus balett által használt ugrások és azok kombinációi egyszerű akrobatikus elemekkel kombinálva

Két lábról – két lábra – sauté

Két lábról – egy lábra – sissone

Egy lábról – két lábra – assemblé

Egy lábról – egy lábra – sauté

Egyik lábról – a másik lábra – jeté

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket

A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izolációs gyakorlatok pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra, a légzéstechnika tudatos használatára és a stílusnak megfelelő előadásmódra a különböző jazz kombinációkban is

Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, három 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid improvizációs részt is

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje és alkalmazza biztonsággal

A tanult technika mozgásanyagát, szaknyelvét, kifejezési formáit, stiláris jegyeit. Ismerje a zene és a tánc összhangját segítő és kifejező ritmikai váltásokat: gyorsítások, lassítások, folyamatok, megállítások. A tanuló ismerje és folyamatosan fejlessze testi adottságait és ellensúlyozza azokból adódó hátrányait. Ismerje a technika táncosokra vonatkozó módszertanát, lássa és alkalmazza az ok-okozati összefüggéseket, valamint ennek ismeretében legyen képes az önfejlesztésre

A tanuló legyen képes

A magas szintű igényes technikai kivitelezésre, rendelkezzen a táncművészethez szükséges munkamorállal, a technika végrehajtásához szükséges izomerővel és lazasággal. Biztonsággal tudja bemutatni az elsajátított anyagot, miközben a stiláris sajátosságait alkalmazza. Legyen képes belső motiváltság, tudatos munkavégzésre, a harmonikus, esztétikus mozgásra. A technika sajátosságainak megfelelő önálló és csoportos etűdök, bonyolult kombinációk, koreográfiák előadására. Legyen képes felvállalni jó teljesítményét és hibáit, alkotóként beépülni a művészi alkotófolyamatba, miközben vállalja félelmeit, érzéseit, érzeteit

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Jazz–technika

35–40 perc

A vizsga tartalma

A vizsga anyaga a szaktanár által összeállított és meghirdetett témakörökből áll, melynek ismeretéről a tanulók egyénileg, párosan vagy csoportos formában adnak számot

Témakörök

Parallel és en–dehors pozíciók

Balett és jazz karpozíciók

Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release használata

A jazz–technika által használt speciális mozgáselemek: twist, flat back, tilt, hinge, tours, tombe, pas de bourré, chassé, pivot

A testsúlyáthelyezések különböző formái

Izoláció minimum három testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkájával

Forgások helyben és térben elmozdulva

Térben elmozduló gyakorlat szintváltásokkal és irányváltásokkal

Ötféle ugrásfajta

A jazz–technika által használt balett technikai elemek – plié, tendu battement, battement tendu jeté, rond de jambe, developpé, enveloppé, attitude, grand battement jeté – használata a jazz–technika sajátosságainak megfelelően

A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum három 1,5 perces kombináció bemutatása,

melyek tartalmaznak rövid improvizációs részt is

A vizsga értékelése

A bemutatott tananyag pontos ismerete

A gyakorlatok tudatos alkalmazása

A jazz–technika sajátosságainak bemutatása

A művészi előadásmód

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Kísérő hangszerek, elektronikus hanglejátszó eszközök az iskola helyi tanterve szerint

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal

Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

Kézi dob és dobverő

KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK

KREATÍV GYERMEKTÁNC

A képzés feladata az önkifejezés mozgásban történő realizálása, az önfeledt játék megvalósítása, a különböző játékszabályok megismerése és alkalmazása, a játék örömeinek megélése. A képzés célja, hogy a tanuló az önfeledt, ám a későbbiekben egyre tudatosabb mozgás segítségével jobban megismerkedjen testének képességeivel, a tér használatával, a dinamikai variációkkal és az idő, mint a zeneiség alkotóelemével. Megtanulja figyelni, érteni és használni saját és mások nonverbális kommunikációját. Elsajátítja az együttműködés számtalan fatáját. A képzés hozzájárul a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményezőkétségének, önismeretének fejlesztéséhez.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló mozgáskészségének fejlesztése
- A tanuló tér és formalításának fejlesztése
- A tanuló önfegyelmének növelése
- A koncentrációkétség növelése
- A megfigyelőkéesség kialakítása
- A kommunikációs képesség, játékbátorság, szabálytudat fejlesztése
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása

- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése
- A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

Ismerkedő táncok

Ábrázoló táncok

Csoportos táncok

Ünnepi táncok

Izom puzzle/testtudati táncok

Kitalálós játékok

Ábrázoló és csoportjátékok

Anyaggal való játékok

Követelmények

A tanuló ismerje a tanév során ismerttetett táncjáték–fajtákat.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a pár– és csoportválasztásra, a játéktevékenységre.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kreativitás fejlesztése
- A testrészek mozgáslehetőségeinek megismertetése
- A test térben való mozgáslehetőségeink feltárása
- A tempókülönbségek felismerése, alkalmazása
- Egyszerű ritmusképletek megszólaltatása
- A helyzetfelismerő képesség fejlesztése
- A megoldási lehetőségek feltérképezése
- A döntésképeség növelése
- A mozgás kapcsolatteremtő lehetőségeinek alkalmazása
- A szociális érzékenység fejlesztése

Tananyag

Energia levezető, összehangoló játékok

Koncentrációt növelő játékok

A feladatok egyénileg, páros, kis és nagycsoportos formában

Alap mozgásformák elsajátítása, variálása, tudatosítása (kúszás, mászás, gurulás, lépés, járás, futás, ugrás)

Alapvető gyakorlattípusok használata:

Vezetés–követés: alárendeltség, fölérendeltség megtapasztalása

Másolás–tükrözés: szinkronitás, kánonforma

Kontraszt variációk: mozgás–mozdulatalanság, kicsi–nagy mozgások, gyors–lassú mozgások tudatosítása

Akcio–reakció: párbeszédformák, folytatáson alapuló játékok

Zenei táncjátékok

Bizalmi játékok

Fogócska és más, gyors reakciókészséget fejlesztő játékok

Koncentrálás és kitalálás játékok

Ábrázoló és csoportjátékok

Anyaggal való játékok

Követelmények

A *tanuló ismerje* az alapvető gyakorlattípusokat (vezetés–követés, másolás–tükrözés, kontrasztvariációk, akció–reakció) és a tanév során elsajátított különböző táncjátékfajtákat.

A *tanuló legyen képes* az alap mozgásformák szabad variálására, a tanult mozgásformák gyakorlati megvalósítására, az új kapcsolatteremtési formák felhasználására valamint a térbeli és ritmikai alapfogalmak gyakorlati alkalmazására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Önálló, aktív, kreatív mozgássorok létrehozásának ösztönzése
- A testtudat fejlesztése, a központ tudatosítása, izolációja, koordinációja
- Release alapok: az ellazulás technikájának megismerése, a földön való sérülésmentes mozgás illetve a földre való érkezés sérülésmentes formáinak feltérképezése
- Imaginációs alapok: a tanult lépések, mozgássorok képzeletben történő megjelenítésének kialakítása, képzettársítások összekötése a gyakorlati mozgással
- A mozgásmemória fejlesztése

- A problémák felismertetése előre és utólag
- A tér–, ritmika–, dinamika az életkornak megfelelő szintű alapelemek használata
- A kölcsönösségen alapuló szociális magatartás ösztönzése

Tananyag

Energia kiegyenlítő, összehangoló játékok

Koncentrációt növelő játékok

Alapmozgásformák: döntések, dőlések, esések, gurulások párban és egyénileg

Lendített, ejtett, vezetett, tartott mozdulatok variálása, adaptálása más szabályrendszerekhez

Térben haladás változatai, két– és háromdimenziós terek, térábrázolások megkülönböztetése

Többszereplős térbeli képletek kialakítása, melyek megalapozzák a kompozíciókészítést

Csoport improvizáció a tanultak felhasználásával

2/4–, 3/4–, 4/4–es metrum ismerete és mozgásban való alkalmazása

Hangok, szavak, énekhang játékos használata

A végtag ízületek szabadságfokának megismerése a fő irányokban

Az érzékszervek adta világ felfedezése

A belső kép, tükörkép és a társak jelzései alapján kialakult énkép összevetése

Követelmények:

A tanuló ismerje az alapmozgás formákat.

A tanuló legyen képes tudatosan játszani a gravitáció és a teste adta lehetőségek széles spektrumával mind egyénileg, mind kis és nagy csoportban. Legyen képes aktívan, jó helyzetfelismeréssel részt venni egy csoport improvizációban, felhasználva a ritmika és a tér új ismereteit.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az absztrakció értése, létrehozása, más kontextusba való helyezése
- A koordinációs készség fejlesztése
- A térlátás, térfelosztás, téralkotás, térforma alkotás képességének fejlesztése
- A zenei szövegek értelmezése és az azokhoz való viszony definiálása, variálása

Tananyag

Energia összehangoló játékok

Bemelegítő, állóképesség javító, erősítő játékos gyakorlatok

Koncentráció képességet javító feladatok

A csont-, izom- és szalagrendszer feltérképezése, lehetőségeinek mozgásban való kipróbálása, a tapasztalatokból mozgásfolyamok alakítása

Térformák (kocka, mozgásgömb), egy, két és háromdimenziós irányok használata

Az alap mozgásformák kötésének variációi, egyéni mozdulatsorokká való rögzítése

Testkapcsolatok (bodyhalf, diagonális kapcsolat, fejtető–farokcsont, ülőcsont–sarokcsont, tengelyek mentén való elválasztás illetve forgatás)

Zenei ritmusok, szerkezetek analízise, megértése, ritmikai képletek variálása, kánon, felezés, kiegészítés

Etűdök készítése egyénileg és kiscsoportban

Imagináció: képzeletbeli mozgások, tárgyakra való mozdulati reflektálás

Mozgáselemzés, stíloselemzés

Csoportimprovizáció stílusok, irányzatok szerint

Követelmények

A *tanuló ismerje* saját testének lehetőségeit és korlátait, tudatosan használja és koordinálja testrészeit. Otthonosan mozogjon a tér rendszerében, tudatosan formálja a teret maga körül, ismerje a zene alapvető alkotórészeit.

A *tanuló legyen képes* egy egyszerűbb zenemű szerkezetének felismerésére, mozgásfolyamok létrehozására és rögzítésére mind egyénileg, mind párban illetve kiscsoportban

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Kísérő hangszerek

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal

Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

LIMÓN–TECHNIKA

A Limón–technika lendítésekre, excentrikus forgásokra, a repülést, a szabadság érzetét keltő mozgásokra épül, melyben a test folyamatos zuhanásban és emelkedésben tartózkodik. A hangsúlyt a folyamatosságra és az energia átalakulására, újrafelhasználhatóságára helyezi. A technika egyszerre igényli a fizikai erőt, a kontrollált, összeszedett (koordinált) mozgást, a gravitációnak való ellenállást és engedést, valamint a könnyedséget és a kifinomult érzékenységet

A *tantárgy oktatásának célja*, hogy a tanulók megismerjék a Limón–technika alapjait képező és a többi modern táncteknikától eltérő alapmozgás elveket tapasztalás útján és az alapelveket képesek legyenek alkalmazni egyszerű ülő, álló és haladó gyakorlatokban, kombinációkban, összetett mozgássorokban és etűdökben. A Limón–technika nyelvezetének elsajátítása. A test tudatos használata és finom, érzékeny koordinációjának fejlesztése

Alapfokú évfolyamok

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az alaptartás, testtartás megismertetése és kialakítása.
- A Limón–technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése.
- A súlyhasználat megtapasztalása és kialakítása a test izolált mozgásai közben.
- A gravitáció használatának elősegítése.
- A légzés és a mozdulat összehangoltságának ösztönzése.
- A mozgástanulási képesség, a mozgáskoordináció, a ritmikai készség és a térérzékelés fejlesztése.
- A Limón–technika nyelvezetének megismertetése

Tananyag

Talajon fekvésben végzett gyakorlatok:

A gerinc izolált mozgásai

Légző gyakorlatok

Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő–, térd–, bokaízületek) izolált mozgáslehetőségeinek feltárása és elsajátítása

Ülésben végzett gyakorlatok:

Folyamatos gerincgördülések előre, oldalra, vég helyzetben kitartással, elnyújtással

Gurulások, kar támasz helyzetekkel

Láb pozíciók (előkészítő, első, második pozíció) elsajátítása

Fej, kar, láb izolációs mozgáslehetőségeinek feltárása többnyire még az adott testrész súlytalanításával

A gerincoszlop szakaszainak egymást követő mozgatása folyamatos gördülések által először előre, majd oldalirányban is

Fej, kar, láb izolált zuhanások a gravitáció használatával

Gerincgördülések, vezetések különböző lábpozíciókban végrehajtva

Talajon végzett haladó gyakorlatok

A karok súlyátvevő szerepének megismerése

A végtagmozgások és a törzs lendületének felhasználása

A testközpont ereje lendületekben

Folyamatos gurulások fekvésben, ülő helyzetekben

Ülésből fekvésbe érkezések lendületekkel

Kéz és lábtámasz helyzetek

Álló középgyakorlatok

Alaptartás helyzete

Kar, törzs és láb alap pozíciók

Kar és láb izolált mozgásai

Plié, parallel és en dehors pozíciókban függőleges nyugalomban lévő törzs munkával

Plié, parallel és en dehors pozíciókban gerincgördítéssel, karlendítéssel, majd törzs- és karlendítéssel

A gerinc szakaszainak mozgatása gördülés által, szakaszonként megállítva és visszagördítve

Törzsnyújtás, zuhanások, suspension

Lábfő, boka, ízületek artikulációi

Diagonális–haladó gyakorlatok

Testsúlyáthelyezés siklásba, a testközpont folyamatos mozgása

Kis ugrások előrehaladással, egy lábról egy lábra és egy lábról két lábra érkezéssel, parallel és en dehors pozíciókban

Követelmények

A tanuló ismerje a technika alapelemeit, egyszerű gyakorlatait, a technikára jellemző kar, láb, törzs egyszerűbb koordinációját, a gravitáció mint erő felhasználását (földhasználat és könnyedség), a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait

A tanuló legyen képes az adott gyakorlatok, rövid kombinációk pontos végrehajtására, a gyakorlatok kivitelezéséhez szükséges és megfelelő energia használatára és a tanult mozgásanyagból összeállított rövid etűd bemutatására

Alapfokú évfolyamok

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az alaptartás, testtartás tudatos használatának fejlesztése.
- Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásszótár és mozgásminőségek bővítése.
- A Limón– technika gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása.
- A súlyhasználat megtapasztalása és kialakítása a test összetett mozgásai közben.
- A gravitáció használatának vizsgálata.
- A légzés és a mozdulat összehangoltságának ösztönzése.
- A mozgástanulási képesség, a mozgáskoordináció, a ritmikai készség és a térérzékelés fejlesztése.
- A technikára jellemző összetett mozgássorok biztonságos alkalmazása rövid etűdökben.

– A Limón–technikára jellemző előadásmód kialakításának elősegítése.

Tananyag

Talajon fekvésben végzett gyakorlatok

A gerinc izolált mozgásai

Légző gyakorlatok végtag és törzsmozgásokkal koordinálva

Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő-, térd-, bokaízületek) izolált mozgásainak egymás után kötése

Mellkas emelés fekvőhelyzetből vállig, fejtetőig, majd ülésig

Ülésben végzett gyakorlatok

Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő-, térd-, bokaízületek) izolált mozgásainak egymás után kötése

A különböző alap láb és karpozíciók összekötve a gerinc szakaszainak egymást követő mozgatásával (rugózás, gördülés és visszaépítés) előre, oldalirányban, spirális helyzetekben

Törzszuhanások előre és oldalirányokba

Talajon végzett haladó gyakorlatok

Gurulások központ és végtagindítással, lendületekkel

Ülésből, középhelyzetekből fekvésbe érkezések lendületekkel, esésekkel

Kéz és lábtámasz helyzetekben kitartások majd zuhanások

Álló középgyakorlatok

Kar, törzs és láb alap pozícióik és rotációs gyakorlatok

Kar és láb izolált mozgásai a technika stílus jegyinek alapján (ujjak, kézfej mozgása)

A gerinc szakaszainak mozgatása gördülés által, szakaszonként megállítva és visszagördítve

Törzsnyújtás, zuhanások és körkörös irányok különböző lábpozíciókban

Plié és relevé gyakorlatok parallel és en dehors pozíciókban

Egyszerű tendu gyakorlatok, kar- és törzslendítéssel, ejtéssel koordináltan

Láblendítések, lengetések, karmozgással összekötve

Egyszerű támadások különböző térirányokba

Támadások karejtéssel

Diagonális–haladó gyakorlatok

Siklás előre, oldalra, hátra haladással, kar- és törzsmozgásokkal koordinálva, fordulattal

Siklás tempóváltással, kis ugrásokkal

Kis ugrások előrehaladással, ritmikai változtatásokkal

Láblengetések előrehaladással

Egyik lábról a másikra történő átugrások

Etűdökkel, rövid koreográfiák

Egyszerű talajon végzett etűdök támaszhelyzetekkel, lendületekkel

Etűdök álló helyzetben, térbeli elmozdulás nélkül és haladással

Rövid koreográfia dinamikai váltásokkal, nehezebb zenei beosztásban

Követelmények

A *tanuló ismerje* a technika alapelemeit, egyszerű gyakorlatait, a technikára jellemző kar, láb, törzs összetett koordinációját és variációs lehetőségeit, a gravitáció, mint erő felhasználását (földhasználat és könnyedség), a tér használatát, a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait

A *tanuló legyen képes* összetett gyakorlatok, hosszabb kombinációk pontos végrehajtására, a gyakorlatok kivitelezéséhez szükséges és megfelelő energia használatára, a technika dinamikai és érzelmi változásainak érzékeltetésére a kombinációkban, valamint rövid koreográfia meggyőző előadására

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A Limón–technika alapjait képező és a többi moderntánc–technikáktól eltérő alapmozgás elveket, a technika jellemző gyakorlatait és térhasználatát

A tanuló legyen képes

Finom, koordinált mozgásra, a megfelelő súlyhasználatra és a gravitáció érzékelésére, az alapelvek megfelelő alkalmazására ülő, álló és haladó gyakorlatokban, kombinációkban, összetett mozgássorokban és etűdökben. Legyen képes a technika dinamikai és érzelmi változásainak érzékeltetésére kombinációkban, és rövid koreográfia meggyőző előadására

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgyai és időtartamuk:

Limón–technika

Csoportban 30–40 perc

A vizsga tartalma:

A Limón–technika vizsga anyaga a szaktanár által összeállított, talajon, állásban és haladással végzett egyszerű majd összetett gyakorlatokból álló tréning sor, melyet a tanulók csoportos formában, önállóan mutatnak be. 2–3 perces etűd kis csoportokban történő bemutatása

A vizsga értékelése

A vizsga értékelésének szempontjai:

A bemutatott tananyag ismeretének minősége, a technika dinamikai változatosságának megjelenési szintje

A gyakorlatok technikai végrehajtásának biztonsága

A Limón–technika stílusának megfelelő előadásmód minősége
A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
Kísérő hangszerek
Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

31. HATÁLYOSÍTÓ RENDELKEZÉSEK

A Szekszárdi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola elsőként 2023. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e Pedagógiai Program alapján. A Pedagógiai Programban található Helyi tantervet 2023. szeptember 1. napjától vezetjük be.

Kelt: Szekszárd, 2023. szeptember 5.

Ágostonné Béres Kornélia
igazgató

A Szekszárdi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját az iskola nevelőtestülete megismerte, véleményezte és a 2023. augusztus 31-én megtartott határozatképes értekezletén 100 %-os szavazataránnyal elfogadta.

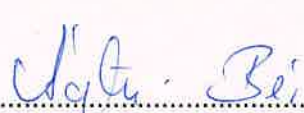
Kelt: Szekszárd, 2023. szeptember 5.

Ágostonné Béres Kornélia
igazgató

Az intézmény nevelőtestülete a felülvizsgált pedagógiai programot, annak részeként a nevelési programot és a helyi tantervet 2025. 01. 28-án megtartott határozatképes értekezletén elfogadta.

Kelt: Szekszárd, 2025. január 28.

Ágostonné Béres Kornélia
igazgató

